

Megemlékezés a Magyar Bírói Egyesület

30 éves évfordulójáról

Jubileumi kiadvány

Magyar Bírói Egyesület
Budapest
2020

Kiadás éve: 2020

Kiadás helye: Budapest

Kiadja a © Magyar Bírói Egyesület

1122 Budapest, Tóth Lőrinc utca 6.

Felelős kiadó: dr. Oltai Judit Zsófia, a Magyar Bírói Egyesület Elnöke

Szerkesztő: dr. Pongrácz Zsolt, a Magyar Bírói Egyesület Elnökségi Tagja

Nyomdai munka: Vincze Ipari és Kereskedelmi Kft.

5000 Szolnok, Ostor utca 2/a.

Felelős vezető: Vincze Kálmán

ISBN 978-615-00-8991-1

A kiadó számára minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítást és a mű bővített, illetve rövidített változatának kiadási jogát is. A kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül sem a teljes mű, sem annak bármely része semmiféle formában – elektronikus fényképeszeti vagy más módon – nem sokszorosítható.

Tartalomjegyzék

A Szerkesztő Előszava	4
Az 1990. évi alapítók	6
<i>Dr. Hunyadi-Buzás Ágnes</i>	8
<i>Dr. Magyar Károly</i>	18
1990-2002	
<i>Dr. Horeczky Károly</i>	29
<i>Az egyesületi élet és a sajtó</i>	30
2003-2008	
<i>dr. Uttó György</i>	41
<i>Az egyesületi élet és a sajtó</i>	50
2008-2018	
<i>dr. Makai Lajos</i>	60
<i>Az egyesületi élet és a sajtó</i>	73
2018-tól	
<i>Dr. Oltai Judit Zsófia</i>	93
<i>A Sportnapok története</i>	97

A Szerkesztő Előszava

Magyar Bírói Egyesület jogelődjének tekinti az 1907. októberében megtartott alakuló ülésen létrehozott Országos Bírói és Ügyészi Egyesületet. Ennek első elnöke Grecsák Károly kúriai bíró volt.

Ez az alsóbírósági bírák érdekvédelmi mozgalmaként indult, céljuk a teljes igazságszolgáltatási rendszer megreformálása volt. 1910-től jelentős változás következett be az Egyesület életében, az alsóbírósági bírák befolyása csökkent, majd eltűnt. Az Egyesület követelése is mindössze a fizetés javítására szorítkozott. 1920-as évektől az Egyesület főtevékenysége kibővült, a fizetések javítása mellett törvényjavaslatok véleményezésével és jóléti intézmények fenntartásával.

Az egyik ilyen, az egyesületi tagok gyermekei tanulmányainak segítésére létrehozott internátus volt. Az ehhez szükséges pénzügyi forrás bérlakások kiadásából származott. Ezek egyben átmeneti szállást biztosítottak a kirendelt vidéki kollégák számára. Az Egyesület külön pénztintézetet szervezett, betegsegélyező egyesületet hozott létre, saját lapot alapított.

Az Egyesület életében a fordulópontot a bírák áthelyezésének és végelbánás alá vonásának szabályozásáról szóló törvényjavaslat kapcsán kialakult 1948-as vita jelezte. Az Országos Bírói és Ügyészi Egyesület vezetősége például az igazságügyminiszternél a törvényjavaslat ellen részletes emlékiratban tiltakozott, amit Szabó Imre, mint IM főosztályvezető vert vissza.

Az Egyesületet megszüntették, vagyonát államosították.

1990-ben a magyar bírák legszebb hagyományait feltámasztva szervezeti keretet hoztak létre szakmai közösségi életük elősegítése és érdekeik hatékony képviselése céljából. Létrejött a Magyar Bírói Egyesület. Ennek első elnöke Dr. Horeczky Károly, a Legfelsőbb Bíróság tanácselnöke lett. Az akkori ars poeticája szerint célja a bíráskodás alkotmányos rangjával összhangban levő erkölcsi és anyagi elismertetése volt. Stílusadó vonásának tekintette az elszántságot, méltóságot és a józanságot.

Az eltelt 30 év távlatából szemlélve az Egyesület változatlan erkölcsi és jogi alapból táplálkozik. Ars poeticájában azonban hangsúlyeltolódás történt. Ma tevékenysége során a higgadt, tárgyilagos kommunikációra, a párbeszédre helyezi a hangsúlyt, és a leghatározottabban fellép a bírák érdekeiért. Működése során hitelessége megőrzése érdekében tevékenységéről rendszeresen tájékoztatja a tagságot.

Évfordulós kiadványunkban néhányan az alapítótagok, az egyesület volt elnökei, valamint az Egyesület mai tisztségviselői közül mondják el emlékeiket, gondolataikat a hivatásról, az egyesületi életről, az érdekképviselő vállalkosságáról és egyéb aktualitásokról. A kötetben, az időrendet követve, közlünk néhány olyan szakmai és közsajtóban megjelent írásrészletet, amelyben megjelenik az Egyesület, és amelyből következtetni lehet a körülötte kialakult (kialakított) értékítéletre. Elővettünk olyan, a Bírák Lapjában megjelent írásokat is, amellyel önmagát kívánta bemutatni, láttatni az Egyesület.¹

A jogelődnek tekintett Országos Bírói és Ügyészi Egyesület is megünnepelte megalakulásának 30 éves évfordulóját a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében megtartott közgyűlésen, 1937. október 10-én. Az Egyesület munkájáról mérleget állító ünnepi szónok dr. Vladár Gábor kir. kúriai tanácselnök (későbbi igazságügyi miniszter) az alábbi szavakkal köszöntötte a résztvevőket:

«Jubileum» középkori egyházi eredetű latin szó, örömet, újjongó örömet jelent azon, hogy abból, ami érzéseinknek és képzeletünknek a maga egészében megfoghatatlan, az idők végtelenségéből sikerült valami parányi foszlányt megragadni. Én azonban azt hiszem, hogy jubilálni, örvendezni csak akkor van okunk és jogunk, ha az eltelt harminc év nem volt «olcsó időnek hasztalan soka». Mielőtt az örvendezéshez fognánk, előbb számot kell adnunk. Mérleget kell felállítanunk akként, hogy a «tartozik» oldalra írjuk egyesületünk célját, a «követel» oldalra pedig mindazt, amit a cél érdekében hasznosan, tehát értékesen cselekedtünk s ha a mérleg jó lesz, ám akkor örvendezzünk.

2

Ezzel a gondolattal köszönti a Szerkesztő a megemlékező Olvasót.

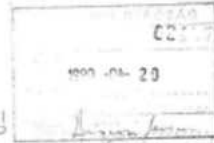
¹ Az újságcikkek forráshelye az Arkanum Digitális Tudománytár (<https://adtplus.arcanum.hu/hu/>), a Bírák Lapja archivált számai a <https://drive.google.com/drive/u/1/folders/0B-614PucubcBaHpoQVBIWUVNR0k> webcímen elérhetőek; további források: <https://www.mabie.hu/>; <https://www.jogiforum.hu/>; <https://library.hungaricana.hu>.

² Idézet a Bírák és Ügyészek Lapjának 1937. évi 3. számából; különlenyomat.

Az 1990. évi alapítók:

ALAPÍTÓ TAGOK

megye	ALAPÍTÓ TAGOK	ALAPÍTÓ TAGOK	ALAPÍTÓ TAGOK
anya megye	Dr. MOUDRÁI FERENC Dr. KOVÁCSI CSABA	előbíró városi bírósági bíró	
Bács-Kiskun megye	dr. Grosz Árpád dr. Bodoczky László	megyei bírósági bíró a megyei bíróság elnöke	
Békés megye	dr. Szikora István dr. Jakó Károly	a megyei bíróság elnöke városi bírósági elnök	
Borsod-Abaúj-Zemplén m.	dr. Egeli Zsolt dr. Sarkadi Sándor dr. Szajók Ferenc	városi bíróság bíró városi bírósági elnök a megyei bíróság elnöke	
Csongrád megye	dr. Fedor Attila dr. Kemény István	a megyei bíróság elnöke megyei bírósági bíró	
Fejér megye	dr. Soós Gyula dr. Árva Szabó Ferenc	megyei bírósági bíró városi bírósági elnökhelyettes	
Győr-Sopron megye	dr. Nagy Zoltán dr. Savanyóné dr. Lakatos Erzsébet	megyei bírósági elnökhelyettes megyei bírósági bíró	
Hajdu-Bihar megye	dr. Varga Klára dr. Mester Judit dr. Szabó Péter	városi bírósági bíró munkügyi bíró a megyei-bíróság elnöke	
Heves megye	dr. Noka József dr. Hunyadi Buzás Ágnes	városi bírósági elnök megyei bírósági bíró	
Jász-Nagykun-Szolnok megye	dr. Kun Erzsébet dr. Kiss István	megyei bírósági bíró városi bírósági elnökhelyettes	
Komárom-Esztergom megye	dr. Hegyvári Sándor dr. Köszler Ferenc	a megyei-bíróság elnöke városi bírósági bíró	
Nógrád megye	dr. Csorjáné dr. Varga Margit dr. Poráczkíné dr. Verébélyi Edina Kisvári dr. Glózik Anna	megyei bírósági bíró városi bírósági bíró a megyei bíróság elnöke	
Pest megye	dr. Krolnár Mihály dr. Miklósi Jánosné dr. Hilbert Edit	a megyei bíróság elnöke megyei bírósági bíró városi bírósági bíró	
Somogy megye	dr. Rócsó József dr. Szolár Pál	városi bírósági elnök megyei bírósági tanácselnök	
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	dr. Bálint Tibor dr. Gyulai Gábor	megyei bírósági bíró megyei bírósági bíró	
Tolna megye	dr. Molnár István dr. Szabó György	a megyei bíróság elnöke városi bírósági elnök	
Vas megye	dr. Szabó György dr. Laky Ferenc	a megyei bíróság elnöke megyei bírósági elnökhelyettes	

Veszprém megye	dr. Horváth György dr. Magyarórdiné dr. Véndor Zsuzsanna	megyei bírósági bíró megyei bírósági bíró	<i>[Handwritten signatures]</i>
Zala megye	dr. István Anna dr. Magyar Károly dr. Kutas István	megyei bírósági bíró városi bírósági bíró a megyei bíróság elnöke	<i>[Handwritten signatures]</i>
Fővárosi Bíróság	dr. Hartay Henrik dr. Berkó Ferencné	a Fővárosi Bíróság elnöke fővárosi bírósági bíró	<i>[Handwritten signatures]</i>
Legfelsőbb Bíróság	dr. Horoczkó Károly dr. Lizák Tibor	kollégiumvezető legfelsőbb bírósági bíró	<i>[Handwritten signatures]</i>
Igazságügyi Minisztérium	dr. Szédeczky Kados Irma dr. Filip Tünde	bíró bíró	<i>[Handwritten signatures]</i>
Pesti Központi Kerületi Bíróság	dr. Gyürkő István Kerégyártóné dr. Boros Szilvia	a kerületi bíróság elnöke	<i>[Handwritten signatures]</i>

„A Magyar Bírói Egyesület célja a bírói függetlenség védelme, a bírói jogalkalmazás színvonalának és feltételeinek fejlesztésével a jogállamiság megteremtésének elősegítése, a bírói hivatás megfelelő társadalmi elismertetésének kivívása és a bírói testületek önkormányzati jogainak törvényi biztosítása.”

(Az egyesület alapszabályából)

Az alapítók

Visszaemlékező dr. Hunyadi-Buzás Ágnes,

az alapításkor megyei bírósági bíró, az egyesület elnökségének volt tagja, később a Heves Megyei Bíróság elnöke és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács tagja.

Beszélgetőtársa dr. Pongrácz Zsolt.

Dr. Hunyadi-Buzás Ágnessel egri otthonában beszélgetünk. Régi és jó kapcsolatunk okából tegeződünk is.

Az Egyesület alapítóit kerestük és így találtunk rád, akkor még, mint megyei bírósági bíróra. Milyen szakmai pályafutást követően kerültél az alapítók közé?

1975-ben végeztem, majd fogalmazó lettem, és az akkor szokásos módon, vidéki bíróságon kezdtem meg szolgálatomat közjegyzőként. 1981-ben lettem bíró az Egri Munkaügyi Bíróságon, majd a Heves Megyei Munkaügyi Bíróságon. 1990 januárjában lettem megyei bírósági bíró. Az akkori elnök, eltérően a szokástól, saját kezdeményezése alapján pályázatot hirdetett erre az állásra. 1992-ben lettem a Heves Megyei Bíróság elnöke az akkori nagy rendszerváltás utáni felbuzdulásban.

1990-ben hogyan kerültél az alapítók közé?

Remélem, hogy nem csal az emlékezetem a történetekről. Előzményként el kell mondanom, hogy mindig érdekelt az igazságszolgáltatásnak az egész

szervezete, a működése. Erre már az egyetemen is lehetett szakosodni. Már ott is az igazságszolgáltatást választottam. Emellett mindig érdekelt a közösségszervezés is. Először a Jogász Szövetség munkájába kapcsolódtam be, ahol a bíróknak nem volt külön érdekvédelmi szervezetük. Akkoriban szakszervezeti tagok is voltunk. Ott lehetett felszólalni. Akkor volt már ifjúsági parlament is. Ezeken a fórumokon lehetett valamiféle érdekképviseletet gyakorolni. De a Jogász Szövetségen belül a bíróknak nem volt ilyen képviselete. Itt is megindult egy nagyon jelentős átalakulás, ugyanúgy, mint az egész társadalomban. Ha jól emlékszem, 1988-ban volt, én Kulcsár Kálmán igazságügy-miniszterségéhez kötöm, hogy a bírói tagozat megalakult. Már ott a bírók valami módon elkezdtek külön szervezkedni. Nos, ebben a bírói tagozatban már összpontosult a közélet iránt érdeklődő bíróknak a köre. Itt elindult a bírók között egy olyan beszélgetés és gondolkodás, hogy hogyan jelenhetne meg a társadalomban a bírák érdekeinek képviselete. Volt egy balatonfüredi jogász szövetségi gyűlés, ahol felvetődött egy olyan gondolat, hogy a bíróknak lehetne egy kamarát alapítani. Felmerült a bírói kamarának kérdése azért, hogy egy ilyen irányú szakmai szempontot is képviselni lehessen. Például, hogy ne csak a pártbizottsági kinevezési szempont legyenek irányadó, ne csak ideológia, hanem szakma is megjelenjék ilyenkor. Emlékszem, Tölg-Molnár nevéhez kötődik egy géppel írott kis anyag, amely keringett a bíróságokon. Ugye akkor még nem volt számítógép. Ebben javasolta ő ezt a kamarát. Tölg-Molnár László megyei bíró volt a fővárosban. Én akkor ismertem meg őt. Érdekesnek találtam ezt a gondolatot. Egyben túl radikálisnak is éreztem. Őszinte leszek, én inkább a lassú fejlődésnek voltam a híve.

Summa summarum, ebből a balatonfüredi beszélgetésből az keveredett ki, hogy mi váljunk le erről a jogász szövetségi vonalról. A jogász szövetség is éppen átalakulóban volt. Később Magyar Jogászegylet lett, ha jól tudom jogutódként. Tehát váljunk le erről az egészről, és ennek legyen a formája az Egyesület. Ekkorra már megszülettek az ehhez szükséges jogszabályok is, így az 1989. évi II. törvény az egyesülési jogról.

Én úgy láttam, hogy ezt a törekvést egy fővárosi mag aktívan pártolta. Mégis vidéken nagyobb táborát láttam a pártolóknak. Például az én akkori vezetőm, az elnököm sem volt ellene ennek. Én úgy emlékszem, ezen keresztül gyalogoltunk el odáig, hogy lett Magyar Bírói Egyesület.

Konkrétan ki az, akire még emlékszel, és kik vettek részt ennek a szervezésében? Ki az, aki megkért arra, hogy írd alá ezt a dokumentumot?

Én úgy emlékszem, hogy az egyik főnökömtől, Fábián Erik Istvántól kaptam a felkérést arra, hogy vegyek részt azon az összejövetelen Budapesten, ahol majd valami ilyesmiről lesz szó. Előzőleg is, az akkori elnököm, a Ripka Kálmán küldött el a jogász szövetségnek arra a bizonyos füredi összejövetelére. Tőle is megkérdeztem, hogy „miért pont engem küld el, kartárs?” – mert azt hiszem, akkor még ez volt a megszólítás. Ekkor ő hátradőlt, és azt mondta, hogy miért, kit küldenék? A lényeg az, hogy én úgy emlékszem, hogy ez a két főnököm volt, akik az én közéleti szereplésemet támogatták. Előtte már a szakszervezetnek is volt egy kongresszusa, ahol a bírói bérekről beszéltem 1985-ben. Ott valamit okoskodtam a bérekről, mert az édesapámtól tudtam, hogy régen még volt egy olyan táblázatos rendszer, fizetési fokozatokkal, osztályokkal. Akkor még az államigazgatási dolgozókkal együtt volt a bérünk. Tehát én a saját vezetőimtől kaptam a felkérést, hogy menjek el erre a budapesti összejövetelre.

Ott már azt éreztem, hogy sokakban kialakult az az álláspont, hogy legyen egyesület. Én is borzasztóan lelkes voltam. Én úgy emlékszem, hogy ott volt Debrecenből a Mester Judit, akkor a Vándor Zsuzsa. Velük később is találkoztam a bírói pályafutásom során. Azután a Magyar Karcsira emlékszem. Meg még biztosan fel tudnék idézni másokat is, ha többet gondolkoznék.

Az alapító okiratból látszik egyfajta keresetlenség. Láthatóak rajta utólag, kézzel beírt adatok. Egyfajta rögtönzés benyomását kelti, ami tovább emeli az értékét.

Azt azért látni kell, hogy azok az évek, a '80-as évek vége, a '90-es évek eleje az csupa derű volt, vagy legalábbis ezt én így éltem meg. Azt hiszem, hogy nagyon sokaknak az országban ez egy nagy felszabadulás élmény volt, hogy most mindent lehet. Tudod, én akkor is úgy gondolkodtam, hogy nem baj, ha nem lesz semmi abból, amit elmondok, csak mondhassam el valahol, hogy mit gondolok. Csak erre volt igényem tulajdonképpen, csak hogy hadd mondhassam el... Mondjuk, hogy én mit gondolok egy ügyelosztásról, egy fizetési rendszerről, egy érdekvégyenesítési rendszerről, a fogalmazók foglalkoztatásáról. Sok minden felgyűlt az emberben azokban az években, amikor végig járta ezt az iskolát. De azért gondolj bele, hogy a fogalmazók foglalkoztatása... például a hat elemi végzett irodavezető osztott be, hogy

kihez menjek aznap jegyzőkönyvet vezetni a tárgyalásra. Tudod, azért ezeket legalább mondhattuk el, és már ennek nagyon jó fórumát láttam itt.

Végül is ez egy szakszervezeti típusú érdekképviseleti szervként körvonalazódott, úgy látszott kívülről.

Igen, én ezt én is így láttam.

Ez önmagában nem jelentette azt, hogy a szervezet elmegy egy bírósági öngazgatási irányba. Vagy voltak ilyen irányú gondolatok? Volt-e elképzelés e kettő közötti kapcsolatáról?

Voltak, ha nem is ennyire kikristályosodva, de például az a kamarai rendszer ötlete azért már ezt hordta magában. Aztán nagyon sok vita folyt le utána a közös gondolkodás eredményeként. Arra emlékszem, amit most te fel is vetettél, hogy mennyire lehet öngazgatás, hol helyezkedjen el ennek a vezetője, a külső igazgatásnak a feje ki legyen. Olyan érdekes, hogy ugyanazok a kételyek merültek fel akkor, amikor formálódott, mint később, amikor aztán megtörtént. Itt arra gondolok, hogy legyen-e ennek az egész szervezet külső igazgatásának továbbra is a vezetője a kormány embere, az igazságügyminiszter, vagy pedig a szakma csúcsának tekintett legfelsőbb bírósági elnök. A kinevezési rendszerrel az volt a probléma, hogy a Legfelsőbb Bíróságot nem lehetett a bírósági szervezet részének tekinteni akkor. Az egész kinevezési procedúra teljesen más... a legfelsőbb bírósági bírák kiválasztását – legalábbis én– egészen másnak láttam, mint más bíró kiválasztását. A legfelsőbb bírósági bíró kiválasztásában komolyabban játszottak szerepet politikai szempontok.

Te aztán az Országos Igazságszolgáltatási Tanácsnak (OIT) a póttagja, majd rendes tagja is lettél.

Igen, így van. Az első ciklusban póttag lettem, részt vettem azon az első nagy választáson. A megyéből minket küldtek a Hóka Józsival. Ő a Hatvani Járásbíróság elnöke volt, és az Egyesület egyik alapítótagja. Akkor póttag lettem. A második ciklusban pedig az OIT rendes tagja lettem. A harmadik ciklusban meg megint póttag lettem, hát ameddig működött.

Értem. Nos, talán úgy lehetne ezt a kérdést megfogalmazni, hogy maga az, hogy a bírói öngazgatás kialakult, nyilván politikai döntés volt. Ez valamiféle védelmet jelentett a bírói függetlenség kérdésében? Vagy ekkor már a bírói függetlenséget senki nem bántotta?

Az öngazgatásnak és az Egyesületnek is abszolút garanciális szerepe van ebben. Ez kristályosodott ki a többiekkel való beszélgetésben is. Vagyis, hogy miért is van szükség erre a bírói egyesületre? Miért is szükséges az öngazgatás valamilyen formában? Azért, mert akkoriban fogalmazódott meg az a szempont– amit ma is érvényesnek tartok –, hogy a bíró ne legyen semmilyen pártnak tagja. Nemcsak azért, mert akkor ő nem tud tárgyilagos lenni, hiszen ismertem a párttag bíró kollégám, és tudtuk, hogy nem ennek alapján dönt. Legalábbis a '80-as években biztos, hogy nem így volt. Még ha kicsi is voltam hozzá, hogy belelássak, de a szervezet működtetésében még ekkor is nagyon jelentős szerepe volt a helyi pártszervezeteknek. Ők döntöttek el nagyon sok mindent helyben. Például igazgatási kérdéseket is. Legalábbis kívülről ezt lehetett érzékelni, és hallottuk, amikor erről sutyorogtak. Mi meg, akik nem voltunk párttagok, kirekesztettek voltunk. Tehát igenis úgy gondoltuk, hogy helyes, hogy ne legyenek párttagok a bírók. Ez a lényeg. Ami nem csak belülről volt érdekes. Ugye ismert a mondás, hogy nem elég függetlennek lenni, annak is kell látszani – tényleg így van.

A szakmaiságnak a hangsúlyozása nagyon-nagyon fontos szempont lett akkor. Az, hogy kizárólag szakmai szempontok legyenek az irányadóak például az előmenetelnél. Az Egyesület ezeknek a vitáknak a terepe volt, de nem a döntéshozatalé. Ott elmondható a vélemény, lefolytatható a vita, és utána oda lehet tenni esetleg a döntéshozókhoz egy ilyen véleményt, álláspontot.

A bírói függetlenségnek a teljes megjelenítése volt az egyik kérdés, ami engem motivált. A másik pedig egy olyan szempont, hogy az Egyesület nem csak a szakmáról szól, hanem a hivatásrendről is. Mit értek ez alatt? Azt, hogy a szakmánk nem csak arról szól, hogy jó ítéleteket hozok, és megbízható munkaerő vagyok, hanem ez egy hivatásrend. Sokkal több fűz minket össze, mint az, hogy beülünk a tárgyalóterembe, mondjuk egy háromtagú tanácsban. Sokkal több. Összeköt minket az életmódunk, a világról való gondolkodásunk. Itt nem hitbéli kérdésekre gondolok. A mienk egy olyan hivatás, ahol egy meghatározott, egy eléggé körülbástyázott, védett életstílust kell követni azért, hogy a társadalom előtt megjelenhessünk úgy, hogy a bizalom meglegyen irányunkban. Ez a legfontosabb kérdés.

Ennek a terepe lehet az egyesület, ahol együtt vagyunk, együtt gondolkozhatunk ezekről a dolgokról. Ez gyakorolhat egy szakmai érdekképviselőt, és beleszólhat az igazgatásba. Véleménynyilvánítási jogunk

van. A vétójog mindig vitatott volt. Legyen-e vétójog, vagy csak véleménynyilvánítás például a kinevezéseknél?

Emellett fontos szempont egy hivatásrendnek a megjelenítése, annak az összes sajátosságával együtt. Egy életstílus is, bírónak lenni. Én így gondolom. Ez egy fegyelmezett, egy kicsit távolságtartó életstílust igényel. Távolságtartást az ideológiai vitáktól, a napi politikai aktualitásoktól különösen. De az más, ha mi együtt vagyunk, egymás között beszélgetünk, így vagyunk egy testület. Példának hozom fel Márai Sándornak a Válás Budán című könyvét. Főszereplője egy bíró. Márai leírja azt a közösséget, hogy munkaidő után elmennek valamelyikükhöz, és akkor ott vannak a férjek, feleségek, együtt töltik a szabadidejüket. Egy kicsit zárt közösség, de ez nem mások ellen van, hanem egy bizonyos fajta védetség érdekében. Ez immunitást is jelent. Az is igaz, hogy mi is emberek vagyunk, akiknek szükségünk van a szakmán kívüli emberi kapcsolatokra is. Ez nem jelenti azt, hogy mindent megengedhetünk magunknak. Ez egy életstílus. Például az édesapám elmondásából tudom, hogy amikor a bírót kinevezték, az a házastársával együtt elment bemutatkozni, vizitbe, a bíróság elnökéhez, aki őket az otthonában fogadta. És megismerte a házastársát. Tehát úgy gondoltam – korszerűbb viszonyok között persze, – hogy az egyesületnek is lehet egy ilyen szerepe. Ezeket mind a hivatásrendhez tartozásnak érzem.

Egy kicsit áttérve az Egyesületben betöltött szerepedre, hogy folytatódott tovább a megalapítást követően? Milyen módon kapcsolódtál be az egyesület tevékenységébe? Volt-e ebben változás az elnökséged idején?

Igen. Kérlek szépen, az egyesület megalakulását követően nagyon szerencsés voltam, mert Heves megyében majdnem minden bíró belépett az egyesületbe. Én voltam az elnöke, és mint ilyen, az országos elnökségnek is a tagja lettem. Ugyanakkor jött az a váltás, hogy 1992-ben többen lettünk megyei bírósági elnökök, és biztos sokan hallottak róla, hogy többen lettünk úgy megyei bírósági elnökök, hogy a bírók véleményével nem egyezett a kinevezésünk.

Ez volt az első olyan vezetői kinevezés, ami pályázat alapján történt, és a bírónak volt egyáltalán véleménynyilvánítási joguk. Az én esetemben egy általam is rendkívüli módon tisztelt kollégám volt a másik pályázó, aki közmegebecsülésnek örvendett és nagy szakmai tekintély volt. Ez máig abszolút elismerendő. Ő kapott több szavazatot. És még több megyében voltunk ilyenek, akiket úgy nevezett ki az akkori miniszter, Balsai István, hogy kisebbségben voltunk. Ez közfelháborodást váltott ki a bírókból. A Bírói

Egyesület egyáltalán nem értett egyet ezekkel a kinevezésekkel. Ezt azért tartottam anakronisztikusnak, mert egyrészt elfeledkeztek akkor arról a bírók, hogy bárki beadhatta a pályázatát és ebben meg kell mondani, hogy én mit szeretnék. Már nem arról volt szó, hogy valahol, valakik titokzatos úton egy sötét szobában megbeszéljük, hogy ki legyen az elnök. Ez nagyon fontos volt. A másik, hogy a bírók véleményt nyilváníthattak, sőt, hát akkor ugye még volt egy bizonyos fajta döntési jog is egyes kérdésekben – ami óriási dolog volt – ami korábban föl sem merülhetett. Tehát ezek nagyon jó dolgok voltak. Ugyanakkor azt, hogy váltás van, még nem érzékelte az a bírói kar, amely megkapta ezt a nagyon nagy jogosítványt a vezetőkiválasztásban. Mint utólag én is megtudtam, Balsai miniszter úr az akkori vezetőknek megmondta egy elnöki értekezleten, hogy senkit nem fognak kinevezni a régiek közül. Lehet pályázni, meg csinálni a hangulatot, lehet, de nem lesznek kinevezve. Ezt a korábbi vezetők közül sokan sérelmezték. Az elnök mellett akkor még volt két elnökhelyettes is. Túl sok volt a vezetői állás. Ezt az Egyesületben is sérelmeztük. Ezért tekinthető jogos elvárásnak, hogy nem olyan vezetők kellettek, mint korábban. Ezt nem érzékelte a bírói kar.

Én már akkor is azt vallottam, hogy nem az a kiválasztás szempontja, hogy ki a legjobb bíró – mert nem én voltam a legjobb bíró. Nem az, hogy milyen kiváló szakember a másik pályázó. Hanem az, hogy olyan vezető kellett – mert megváltozott a világ –, aki a megváltozott külső igazgatáshoz alkalmazkodva ezt érvényesíti a belső igazgatásban is. Nem akarom azt mondani, hogy menedzser típusú, mert ezt én sem szeretem, de egy olyan vezető kell, aki megteremti a működési feltételeket, a hétköznapi gyakorlati életben talpraesett. Ezt el tudja fogadtatni a kollégáival. Ez nem szakmai vezetés abból a szempontól, hogy nem irányítja az ítélkezési gyakorlatot. Azokért a kollégiumok felelnek. Ez volt az én pályázati szempontom is. Az első számú igazgatási vezetője a megyei bíróságnak, illetve a törvényszéknek, azért felel, hogy biztosítsa a munkavégzés feltételeit. Nem az ítélkezés színvonaláért felel. Nem a szakmai munkáért felel. Azért csak áttételesen. Azért vannak a kollégiumvezetők. Neki az ítélkezés feltételeit kell biztosítani. Mivel? Megfelelő létszámmal, munkaszervezéssel, infrastruktúrával, amibe beleérttem az épületeket, az új írógépeket és mindent. Ezt nem biztos, hogy az csinálja legjobban, aki a legjobb bíró; hanem aki a gyakorlatias. És én ezért gondoltam, hogy talán én erre képes is voltam és vagyok.

Hogy alakult az Egyesülettel a kapcsolatod? Mert nyilván elnök lettél, akkor azzal nem szűnt meg mondjuk az országos elnökségben a státuszod vagy tagságod; itt a tagszervezetnek az elnöke is voltál.

Az Egyesület kiállt egy-két volt vezető mellett. Ez főleg ez Pest megyét érintette. Ez nem nekem szólt személy szerint, hanem az elvnek. Elfogadták, hogy ne legyenek elnökségi tagok a kinevezett vezetők. Tehát gyakorlatilag minket kizártak az elnökségből. Így nem lehetett tovább törvényszéki vezető az elnökségben vezetőségi tag.

Gyanítom, hogy ez az egyesülésről szóló törvénnyel nem volt kompatibilis.

Nem volt, így van. Egyébként ez engem fájdalmasan érintett. Mert úgy gondoltam, hogy egyrészt félreismertek engem. Itt nem arról volt szó, hogy hatalmaskodni akar az ember, hanem egyszerűen szolgálni akart. Kétféle vezető van: az egyik, aki uralkodni akar, a másik, aki szolgálni. Én ez utóbbinak tartottam magam. Azok az emberek, akik akkor egyébként kinevezést kaptak - mert nem csak én voltam az egyesület elnökségéből ilyen kinevezett -, ezek korábban is már így gondolkoztak, és tettek is valamit azért, hogy legyen változás. És voltak azok, akik semmit nem tettek azért, hogy legyen változás, csak büszkék voltak arra, hogy kaptak valami kis hatalmat, azok most odacsaptak. Ez engem rosszul érintett akkor.

A tagszervezeti helyzeted is megváltozott akkor?

Megváltozott, így van. Új elnöke lett, akivel remekül együttműködtem. Megmondom, hogy én nagyon komolyan vettem a tagszervezeti elnököt. Új volt a bírósági szervezeti törvény. Ebben a megyei bírósági elnök feladatai között volt felsorolva, hogy biztosítja az érdekképviselői szervek működését. Ezt nagyon komolyan vettem. Tehát a bírói egyesület megyei elnöke, meg a szakszervezeti ugyanúgy részt vettek a vezetői értekezleteken, bevontam őket.

Liptai Andrásné lett az egyesületnek a megyei elnöke. Először ugye azért volt az egyesület részéről ellenállás az én vezetői tevékenységemmel kapcsolatosan, de később rendeződött a kapcsolatunk.

Őszintén szólva az elnökségem első éve nagyon keserves volt. Nem volt helyettesem, mert ugye a megyei bírói tanács mindenkit leszavazott, aki a helyettesem akart lenni. Úgyhogy én az első öt évemet elnökhelyettes nélkül folytattam. Négy vagy öt pályázó is volt, különböző fordulóban, de senki nem volt jó. Nem akarták, hogy legyen helyettesem. Ne érts félre, nem saját

fényezés, inkább az, hogy a bírók pontosan látták ezt. Amikor elnök lettem, akkor volt egy mag, akik a másik pályázót támogatták. Ők a sajtóhoz fordultak és tetemre hívták az igazságügyminisztert, hogy jöjjön el és adjon magyarázatot, hogy miért engem nevezett ki. Az igazságügyminiszter nem jött el, elküldte az államtitkárát. Még aláírást is gyűjtöttek ellenem. Amikor elnök lettem, akkor sem kértem ki soha ezt a listát. Nem akartam tudni. Mert úgy gondoltam, hogy én vagyok a vezető, és nem hagyom, hogy ez engem érzelmileg befolyásoljon. Egy év múlva megindult a vezetői vizsgálatom is. A vizsgálat eredményesnek találta a vezetői munkámat. Ezt ismertették, az első összbírói értekezleten. Itt beszámoltam az előző évi munkáról, ott én elmondtam a történeteket. Ott az egyik kollégám felállt, és azt mondta, hogy elnézést kér az eddigiekért, és úgy látja, hogy nem igazolódtak be a bírói kar félelmei, és jónak találja ezt a vezetést stb. Mindezt csak azért mondom el, hogy ha az ember együttműködik pl. az egyesület vezetésével és tagjaival, nem titkolózik, nem akar bosszút állni, hagyja őket működni, hagyja őket beszélni, párbeszédet folytat, akkor előbb-utóbb csak kiderül, hogy talán tévedés volt a prekoncepcióban.

2018 júniusában kérted a felmentésedet. De van még rálátásod erre a szervezetre, ezért is merem kérdezni, hogyan látod, ma milyen lehetőségei vannak az érdekképviselőnek a bírói szervezeten belül?

Nagyon fontosnak tartom, hogy az egyesület érdekképviselői szerepe megmaradjon, különösen abban az esetben, hogyha a külső igazgatási környezet változna. Én a magam részéről ennek nem örülnék, de hát bennem van ugye a rendszerváltás idején kialakult és azóta megcsontosodott álláspont...

Egyfajta minisztériumi, illetve a kormány alárendeltség lehetőségére gondolsz?

Igen, így van. Ha mégis bekövetkezne ilyen változás, akkor meg még jobban felerősödne az Egyesületnek az érdekképviselői szerepe. Én azt mondom, hogy az Egyesületnek fenn kell tartani a párbeszédet, a vitákat. Van még egy nagyon fontos dolog: az egyesületben betöltött pozíciókat talán nem szabadna átkonvertálni szakmai pozíciókká. Amikor mi, akkori egyesületi elnökségi tagok kerültünk vezető pozícióba, rögtön kizártak minket a vezetésből, hogy ne legyen vezető. Ugyanakkor amikor az újabb egyesületi vezetőségi tagokból lettek bírósági vezetők, akkor addigra ez a szempont már nem volt érvényes. El kell dönteni. Én egyébként úgy gondolom, hogy együtt kell ebben

menetelni, és nem ellenségnek tekinteni az érdekképviselőt, hanem partnernek. Közvetíti az igazgatási vezető felé az álláspontokat. Tehát én úgy gondolom, hogy ez fenntartandó. Az lehet egy más kérdés, hogy nem kell szolgálkúnak lenni, ha olyan történne, amivel a bírák többsége nem ért egyet, sérelmes stb. Akkor nyilvánvalóan az egyesületnek fel kell lépni, hangot kell adni annak, hogy van egy más belső vélemény. De csak megfontoltan, nem indulatból. Csak nagyon vigyázni kell, hogy nehogyan használják az egyesületet.

Köszönöm a beszélgetést és jó egészséget kívánok!

Visszaemlékező dr. Magyar Károly,

alapításkor városi bírósági bíró, később a Zala Megyei Bíróság elnöke, jelenleg a Zalaegerszegi Törvényszék tanácselnökével, és az egyesület választmányának a tagja. Az egyesületért végzett munkájáért Grecsák Károly díjban részesült.

Beszélgetőtársa dr. Németh Mária.

Tanácselnök Úr! Hogyan emlékezik vissza az egyesület megalakulásának előzményeire?

Az interjú elején röviden bemutatom a bírósági pályámat arra is figyelemmel, hogy háromnegyed év múlva a rám vonatkozó felső szolgálati korhatár betöltése után nyugállományba vonulok.

1979. április 1-jével léptem bírósági szolgálatba fogalmazóként. A zalaegerszegi bírósági épületet soha el nem hagytam, hanem az irodákat váltva, különböző beosztásokban teljesítettem bírósági szolgálatot. Bírósági fogalmazó voltam 2 évig, a szakvizsga után bírósági titkárként működtem 1 év 10 hónapig, 1982-től pedig bíróként dolgozom.

A pályafutásom alatt végig büntető ügyszakos bíró voltam, a helyi bíróságon a fiatalkorúak bírójaként ítéleztem. 9 évi helyi bírósági szolgálat után megyei bíró lettem. Jelenleg a büntető fellebbviteli tanács egyik tanácselnöke és szükség szerint előadója, szavazója vagyok.

Fiatalkoromban – olyan érdekes ezt kimondani – az elmúlt század '80-as éveiben bíróként szolgálva megéltem, hogy a bírói hivatás és a bírói munka – mint az állam speciális tevékenysége – megítélése különösebben nem fontos „minősítést” kapott. Ennek megfelelően a bírászkodás kellő anyagi háttér nélküli volt, a korabeli munkafeltételek a '80-as évek derekára a kívánalmaktól nagyon elmaradtak. Ezzel kapcsolatosan sok-sok kezdeményezés és egyéb állami cselekvést sürgető vélemény és javaslat fogalmazódott meg.

Ebben az időszakban a politikai, gazdasági rendszerváltoztatás különböző síkjain a bírászkodás különböző vetülete kapott hangsúlyt.

A korabeli nemzeti kerekasztalnál részt vevő politikai és civil jellegű szervezetek a bírói függetlenséggel, annak megvalósítási módjával foglalkoztak, mondjuk azt, hogy a politika síkja kedvező volt az igazságszolgáltatás határozott reformjára. Ebben az időben a bíróságok külső igazgatásáért az Igazságügyi Minisztérium, illetve személyesen az igazságügyi miniszter felelt. Ezt a tisztséget akkor néhai – számomra jó emlékű – Kulcsár Kálmán miniszter úr töltötte be, akinek vezetésével számtalan javaslatot készítettek az Igazságügyi Minisztériumban a Magyar Állam és benne a bírósági szervezet és a bírói munka olyan modernizálására vagy reformjára, vagy fejlesztésére, – kinek milyen megfogalmazás tetszik, – ami a lényegét érintően a jogállam – ma már idősebb fejjel úgy mondom, hogy a jog uralma – intézményei kialakítását célozták, ahhoz kellettek. Gondoljunk az állam alapjául szolgáló hatalommegosztás, fékek és ellensúlyok rendszere elvének, a bírói függetlenség alkotmánymódosításban foglalt megjelenítésére.

Meg kell említenünk az alkotmánybíráskodással, a közigazgatási bíráskodással kapcsolatos jogalkotó és intézményi alkotómunkát is. Végeredményében az állami életben az elgondolás az volt, hogy reformmal, az ezen alapuló jogalkotással olyan bíráskodási környezetet és bírósági szervezetrendszert kell kialakítani, ami a jogállam, a joguralom legfőbb garanciája azzal, hogy a jogkereső közönség minden jogvita esetén bírósághoz fordulhat, ahol végleges döntést kap.

A korabeli jogász szervezet, a Magyar Jogász Szövetség bírói tagozatot hozott létre, amely a bíróságok tevékenységére, szervezetére, a bírói szolgálat tartalmi normái átalakítására, modernizálására számtalan javaslatot tett és – ami számomra nagyon kedves emlék, emellett öntevékeny szerveződés, amelyet a bírói kar több, mint fele támogatott, – a bírói kamara létrehozására alakult. Ezt a kamarát a szerveződésben résztvevők az országgyűlésnek alárendelt önigazgató bírói önkormányzatnak képzelték el. Annak idején a megyei bíróságunk bírói kara ezt a fajta szerveződést is támogatta, emellett a bírói egyesület létrehozatalának az igénye is felmerült.

A sok-sok vita, gyűlés, ülésezés, konferenciák után letisztult, hogy a bírói testületek a bíróságok általános és szakmai igazgatásában részt vesznek helyi és országos szinten, ezek lesznek majd a bírói tanácsok, illetve volt olyan elképzelés is, hogy teljes bírói önkormányzat irányítja a bíróságok igazgatását. Ez az 1997. évi reformtörvény alapján valósult meg, és az irányító szerv ekkor Országos Igazságszolgáltatási Tanács volt.

A bírói és bírósági önkormányzatiság előképének tartom Kulcsár miniszter úr által létrehozott, 1989. május 12-én megalakult Országos Ideiglenes Bírói Tanácsot, amelynek a tagjai részben a Magyar Jogász Szövetség bírói tagozata

által választott bírák, a korabeli megyei elnöki kar tagja által közülük választott elnökök, illetve a Miniszter úr által delegált bírák – köztük én is – voltak. A tanács 1991. június 30-ig, az első Országos Bírói Tanács megválasztásáig és hivatalba lépéséig működött. Az ideiglenes bírói tanács a miniszteri döntési jogkörök korlátozásával „kapott” a működési szabályzatában javaslattevési, véleményezési, egyetértési jogot mindazon kérdésekben, amelyek a bíróságok külső igazgatását, tehát a minisztérium általi igazgatását jelentették, a megyei bíróságok költségvetése meghatározásától kezdve a bírói kinevezés folyamatában való véleménynyilvánításig.

Az ideiglenes bírói tanács működése számtalan tapasztalattal járt, amelyet az 1991., illetve az 1997. évi reform törvények bírák általi vitájában használtak fel, illetve jó részüket a törvényhozó elfogadta. Ezek a törvények nemcsak szervezeti vagy a bírói szolgálattal kapcsolatos kérdéseket rendeztek, hanem a bíróság, mint intézmény függetlensége megvalósítása érdekében a költségvetési és a döntési kompetenciák elosztását a megyei bíróságok elnökei, illetve a központi minisztériumi igazgatás viszonylatában, beleértve a helyi és az országos bírói tanácsok, illetve a szakmai öngazgatási testületek jogköreit is.

Egy szabályt emelnék ki, pl. 1991-től a megyei bíróság elnöke valaki bírói kinevezését csak akkor terjeszthette fel az igazságügy miniszterhez, ha a kinevezést a helyi bírói tanács 2/3-os arányban támogatta. Magyarán, ha a helyi bírói tanács a jelöltet nem támogatta bírói kinevezésre, az igazságügy miniszterhez nem lehetett senkit felterjeszteni. Hozzá tartozik, hogy a miniszter a törvényben foglalt bírói kinevezési, alaki feltételeket (pl. életkor, állampolgárság) vizsgálhatta, alkalmasságot nem. A részletekbe nem mennék bele, a dolog lényege az, hogy a viták, illetve az ideiglenes bírói tanács gyakorlata alapján elviekben kialakultak azok a keretek, amik a mai napig a bíráskodás, a bírói szolgálati viszony szervezeti és tartalmi kérdéseit szabják meg.

Mindez hogyan járult hozzá az egyesület megalakulásához?

Az 1991. évi bírósági reformok előkészítő szakaszában 1989 nyarán az Országos Ideiglenes Bírói Tanács kifejezésre juttatta, hogy bár a bírákat megilleti a párthoz tartozás és a pártpolitizálás alapvető emberi szabadságjoga, de a bíróságok működése iránti közbizalom erősítése céljából helyénvalónak azt tartja ez a tanács, hogy e joga korlátozható. Ezért javasolta a törvényhozásnak, hogy bíró pártnak ne lehessen tagja, illetve politikai tevékenységet ne folytathasson. Az ezt biztosító normákat a törvényhozó a korábbi Alkotmányban, az Alaptörvényben, a bíráskodással kapcsolatos

sarkalatos törvényekben alkotta meg. Helyes volt ez a javaslat, mert a bírászkodás iránti bizalmat erősítette, illetve a korabeli bírói kar legitimálásához járult hozzá. Megemlítem azt is, hogy a bírának tilos a sztrájk a vonatkozó törvény alapján, ez a szabály is általában találkozott a bírák egyetértésével, de ugyanakkor a hiánya és a hétköznapi gyakorlat sok-sok kérdésben alátámasztotta azt, hogy érdekvédelmi szervezetre szükség van. Az érdekvédelemnek ez az igénye is hozzájárult ahhoz, hogy a Magyar Bírói Egyesület létrejöjjön.

Ha az egyesület alapszabályát megnézzük, látható, hogy az alapvető cél a bírói érdekvédelem és érdekképviselés, de ezen túlmutatva nemcsak a bírák és bírósági dolgozók érdekeit, de egy általános közérdeket is védeni kíván az egyesület, nevezetesen azt, hogy a bírói függetlenség minden körülmények között megfelelően funkcionáljon azért, hogy a jogkeresők itt a bíróságon nyugodt, befolyásmentes körülmények között, tisztességes eljárásban kapják meg az ítéletet arról, hogy mihez van joguk vagy mihez nincs, vagy milyen kötelezettségük keletkezett.

Milyenek ítéli meg az egyesület kapcsolatát az igazságügyi kormányzattal és a bírósági igazgatással?

Ahogy mindannyiunk előtt ismert, és már utaltam rá, a bírósági igazgatás az egyesület 30 éves fennállása alatt változott az igazságügyi reform eredményeként. Jómagam két igazságügyi miniszter, illetve az Országos Igazságszolgáltatási Tanács, az Országos Bírói Hivatal Elnöke „irányítása és felügyelete” – ahogy a törvényi rendelkezések mondták – alatt négy ciklusban 1992-2014. között, 22 éven keresztül a Zala Megyei Bíróság, illetve a Zalaegerszegi Törvényszék elnöki posztját töltöttem be. Mondhatnám azt is, hogy Zalaegerszegen az utolsó megyei bírósági elnökként, a névváltozás után pedig a Zalaegerszegi Törvényszék első elnökeként működtem.

Az elmúlt 30 évben bíróként, bírósági vezetőként, mint az egyesület alapító tagja igyekeztem elősegíteni az egyesület céljai megvalósulását. Az egyesület tagsága, illetve különböző testületei arra méltattak, hogy több ciklusban – jelenleg is, – az egyesület elnökségi tagja lehetek, illetve hosszú éveken keresztül és most is az egyesület választmányának a Zala megyei tagja vagyok.

Nagyon fontosnak tartom azt is, hogy az eltelt 30 évben kialakítottuk a bírósági igazgatással, illetve a bírói önkormányzatokkal, testületekkel való együttes munka legfőbb elveit, szabályait.

Ezen elvek - a legfontosabbakat említve - az egymás tevékenységének a támogatása, a tevékenység átláthatósága, a koordinálási kötelezettségek és a

szükség szerinti közös fellépésre vonatkozó készségek, amelyek alapján a különböző bírói önkormányzati testületek részvételi vagy igazgatás ellenőrző munkája, illetve egyesületünk fő tevékenysége eredményes lehet. Tapasztalatom szerint – és ez meggyőződésem is – a bíróságok mindenkori belső- és külső igazgatásának és sikerességének feltétele egyrészt a bírói öngazgatás testületeivel, illetve a Magyar Bírói Egyesülettel való együttműködés.

Számtalan közös cél fogalmazható meg évről-évre a munkafeltételek, a törvények tartalma, az illetmény, a költségvetés, és minden olyan kérdésben, ami hozzájárul ahhoz, hogy a független ítélkező bírák szakszerű döntéseiket időszzerűen hozzák meg. Ez utóbbi szavakból látszik az is, hogy az eltelt 30 évben kialakultak azok a kifejezések, amik leírják a bírói tevékenységgel kapcsolatos kívánalmakat azon jogokon és kötelezettségen túl, amelyeket a vonatkozó törvények tartalmaznak. A törvényi fogalmakat e kifejezések hétköznapiasítják, és ezeket ugyanolyan tatalommal értve lehet együttműködni a közös célért. Azért, hogy a polgártársaink érdekeinek megfelelően közbizalommal és pozitív megítéléssel szemlélt bíróságok működjenek. Megjegyzem, hogy nagy igazság fűződik Juhász Andor néhai kúriai elnöknek egy megállapításához, amelyet az Országos Bírói és Ügyészi Egyesület megalakulásának a 25. évfordulóján, 1932-ben a Magyar Tudományos Akadémia Dísztermében tartott előadásában mondott. Azt mondta, hogy az igazságszolgáltatás állapota az ország kultúrájának a legmegbízhatóbb fokmérője.

E gondolat lényegét a mai világunkra – úgy alkalmaznám –, hogy a bíraskodás az ehhez kapcsolódó szervezetrendszer, a szabályok, az alkalmazott anyagi jog, minden emberi alkotás. Az intézményeket emberek működtetik. Ha az intézmény célját és működtetése értelmét a polgártársaink a mindennapokban támogatják, fontosnak tartják, és ez az attitűd a közkultúra része, akkor a joguralom érvényre juttatását szolgáló intézmények működése funkciójuk szerinti. E területen természetesen sok-sok kritikát lehetne mondani, mint ahogy annak idején Grecsák Károly a jogelőd egyesület első elnöke, az Országos Bírói és Ügyészi Egyesület 1909. október 29-én megjelent 1. számú hivatalos értesítőjében az igazgatósági jelentésben felemlgette, hogy a korabeli közéletben egyesek meg nem engedhető módon kritizálnak konkrét ítéleteket és a bírákat minősítik.

Ha valaki veszi a fáradságot és a jogtárból kikeresi a hivatalos értesítő ezen számát, az említett éves jelentésben ezt olvashatja: „*Vagy mit szóljunk ahhoz, hogy legkiválóbb és tiszteletre legméltóbb egyik bíránk pervezető működésével*

meg nem elégedve, a bírói függetlenség valóságos letiprásával intéztek ellene támadásokat, olyan intézkedéseket követelve a bíró ellenében az igazságügyi kormánytól, amelyek megtételének lehetőségére alkotmányos országban még gondolni sem volna szabad! Avagy mit szóljunk ahhoz, midőn az ország legfőbb bírósága ellen indult meg, a képzelhető legszenvedelmesebb támadás azért, mert valamelyik büntető határozatát kifogásolták, sőt ennek kapcsán már különböző javaslatok is voltak olvashatók arról, hogy miképpen lehetne adminisztratív úton elejét venni annak, hogy az M. Kir. Kúrián hasonló „igazságtalanságok” elő ne fordulhassanak!”

GreCsák Károly utal arra, hogy a gyanúsított bíró a méltóságán alulnak tartja, hogy az efféle támadásokkal szemben védekezzen. Kifejti, „A hallgatás azonban – és a védelem teljes hiánya – könnyen félrevezetheti a hozzá nem értőket és a mindenben kételkedőket. Kell tehát, hogy legyen a bíróságoknak olyan szervük, amely – a nyilvánosság előtt lefolyó, tehát folyton ellenőrizhető működésének tárgyias bírálatához való feltétlen és korlátlan jogosultság elismerése mellett – az efféle sajnálatos kinövésekre megfelelő alakban rámutatva, a közvéleményt állandóan kitanítja az igazi bírói függetlenség lényegéről és arról, hogy a bírónak nem esetről-esetre változó és alkalmazkodó tulajdonsága, hanem jellemének állandó és meg nem ingatható alkotó része, nem különben arról, hogy ez a függetlenség az alkotmányosságnak és a közrendnek olyan biztosítója, amellyel más értékben fel nem érhet.”

Milyen egyesületi cél eredményességére emlékeznek vissza szívesen?

Az 1990. évben alakult Magyar Bírói Egyesület tagja vagyok, tagságom az alakulástól folyamatosan fennáll. Általában a munkafeltételek, a bírák szociális helyzetéhez kapcsolódó munkabizottságokban dolgoztam. Eredményként természetesen felhozom a most zajló szakaszos illetményemelésért folytatott egyesületi eredményes munkát, de a korábbi időszakból hadd említsem meg, – emlékezetem szerint 2005-ben fogadta el a javaslatot az egyesület elnöksége, a Kehidakustányban, a Deák-kúria Emlék Házban tartott ülésén, – hogy az addigi fizetési osztályok számát négyvel növelni kell és így most 14 fizetési osztály van. Hasonlóan sikeres törekvés volt a bírói címek jelenlegi szabályai kialakítása is.

Bár megjegyzem, hogy az utolsó fizetési osztályokban ebben az átmeneti időszakban, amikor a felső szolgálati korhatár 70 évről 65 évre fokozatosan csökkent, több száz bíró kollégám hosszú-hosszú éveket tölt el az utolsó fizetési osztályban és egyesületünk törekvései az osztályok száma további növelése tekintetében nem vezettek eredményre.

Számtalan példát lehetne mondani és lehet, hogy nem a legjobb példákat mondtam arra, hogy az egyesület eredményesen dolgozik hosszú-hosszú évek óta, amit mi sem bizonyít jobban, mint hogy az egyesületi tagságot a jelenlegi bírói kar több mint fele vállalja. Az egyesületi munka elismeréseként fogom fel azt is, hogy az egyesületi tagság nagyobb ütemben növekszik, mint korábban.

Hogyan látja az egyesület jövőjét?

Én korosztályos társaimmal együtt büszkén mondhatom, hogy fiatal korunkban – másokkal együtt – a jogállam és a joguralom kiépítésében és hosszú évtizedekig működtetésében úgy vehettünk részt, ahogy az egy független bíróhoz méltó. A legjobb tudásunk szerinti elképzeléseink mellett érveltünk, ezeket vitában alakítottuk ki, sokakkal való együttműködéssel. Hogy a joguralom intézményei milyenek lettek, vagy milyenné váltak, arról mindenkinek, aki valamilyen módon ezekkel, vagy a bírászkodással akár annak művelőjeként vagy segítőjeként, vagy éppen igénybe vevőjeként kapcsolatba került, gondolom erről saját ítélete van. Számomra evidencia, hogy a joguralom elválaszthatatlan biztosítéka a bírói függetlenség, a bíróságok függetlensége, a bírói működés, a bírósági igazgatás, az ítélkezés, bírói öngazgatási testületek közreműködésével való vitele.

Ilyen módon a bírászkodás alkotmányos célja – az igazság tisztességes eljárásban való pártatlan kiszolgáltatása – a lehető leghatékonyabban történhet. Lehet, hogy ez a hozzáállás túlzottan optimista, azonban én azt tartottam mindig, optimizmus nélkül még egy szék láb kifaragásához sem érdemes nekilátni. Úgyhogy arra a kérdésre, hogy az eredmények, a sikerek, a kudarcok, a még hiányzó tennivaló tekintetében mi az érdekképviselő jövője, az a válaszom, hogy természetesen az, ami most. Évről-évre újabb és újabb kérdésekkel kerülünk kapcsolatba, újabb és újabb megoldásokat keresünk vagy érünk el, vagy éppen kudarcaink vannak.

Az érdekképviselő jövője az, hogy egyesületünknek az alapszabályi célok mindennapi megvalósulása és mindenkori megvalósítása érdekében dolgozni kell, hiszen életünkben soincs „kerek” és „ideális”, végleges állapot, ezt nyilván meg lehet közelíteni, de az biztos, hogy a hétköznapi életben minden pozitívumért küzdeni kell. Úgyhogy a Magyar Bírói Egyesület jövője a küzdelem, a leírt egyesületi céljainkért.

Kiemelem, hogy nézetem szerint a bírói függetlenség az eltelt 30 évben polgártársaink széles körében funkcionálisan és tartalmilag is érthető elvvé vált, ezt az elvet nem tekintik a bírák kiváltságának, játékszerének. Elfogadják,

hogy ez az elv alapvető biztosítéka a pártatlan, befolyásmentes, tisztességes ítélkezésnek, ami mindig is a jogkereső közönség érdekét szolgálja, hiszen történelmi tapasztalat, hogy a bírói függetlenség nélkül a bíraskodásnak nincs értelme.

Megemlíteném itt az Országos Bírói és Ügyészi Egyesület első elnökének, Grecsák Károlynak az alakuló ülésen kifejtett szavait, hogy az érdekvédelem mellett az egyesületnek magasztos céljai is vannak; az egyesület megalakulását azzal is indokolta, hogy a „*bírói függetlenség nagy műve nálunk még nincs teljesen befejezve*”.

Az azóta eltelt közel 120 esztendő bíraskodás történetének eseményei fényében megfogalmazható, hogy a tisztességes és kulturált államisághoz tartozó független ítélkezés megvalósulásához, a bírói függetlenség biztosításához, annak garanciái kialakításához szükséges Egyesületünk megkülönböztető figyelme. A bírói függetlenség, az önkormányzatiság biztosítására vonatkozó szabályok modernizálása mindig napirenden van, a bírói függetlenség megvalósulásával mindig foglalkozni kell.

Kétségtelen, hogy az elmúlt 30 évben a bírói függetlenség garanciáit a törvényhozó a manapság indokolt elvárásoknak, sztenderdeknek megfelelően fogalmazta meg, és biztos az is, hogy a közkultúrában ennek az elvnek az ismerete fontos helyet foglal el.

Mindemellett a bírói függetlenség védelméhez, annak garanciái fejlesztéséhez kapcsolódó egyesületi munkában figyelemmel kell lennünk Grecsák Károly alábbi „intelmére”, „*minél gyakrabban hangsúlyozzuk, hogy az igazi függetlenség legnagyobb és legigazibb biztosítéka a nemes önérték és a jellemnek az az öntudatos büszkesége, amely sohasem esik áldozatává önző egyéni előnyöknek és sohasem alacsonyodik le a fenséges tisztével össze nem férő cselekvéssel.*”

Meggyőződésem, hogy a bírói függetlenség végső biztosítéka egyfelől a bíró személye, mindazon jellemvonásai, megléte, amelyek a bírót jó bíróvá teszik. A bátorság, a lelkiismeret, a tudás, a műveltség, a döntési képesség, – a sor folytatható, – mindazon tulajdonságok, amelyek összessége a független ítélkezésre képessé tesz valakit. Másfelől pedig olyan társadalmi attitűd szükséges, amely a társadalom teljes megértését, támogatását, a bírói függetlenség megvalósítása elősegítését jelenti.

Nagyon-nagyon örülök, hogy e bírói és bírósági vezetői pályafutásom alatt – 30 éve a Magyar Bírói Egyesület tagjaként is - bírói önzagatási

szervezetekkel, bírói tanáccsal, kollégiumokkal és kiváló munkatársakkal dolgozhattam együtt a jog uralmát biztosítani képes bíráskodás modernizálásán.

Az interjú alatt többször idézett Grecsák Károlytól, illetve utalt az egyesület jogelődjére. Ennek van különös oka?

Jogtörténeti érdeklődésű vagyok, sokat olvastam, előadásokat tartottam a bíráskodás múltjáról. Különösen a bírói hatalomról szóló 1869. évi IV. törvénycikkkel és az ehhez kapcsolódó törvényekkel és egyéb alacsonyabb szintű jogszabállyal kialakított jogszabályi környezet, – amelyekkel a modern kori bíráskodás alapjait létrehozták, – a bírák munkája, a munkakörülmények, a szociális helyzet, a társadalmi megbecsültség, mindenekelőtt pedig a függetlenségüket biztosító intézmények milyensége érdekelt nagyon.

Számomra egyértelmű, hogy a 30 éve alakult bírói egyesület „jogelődje” az 1907-ben megalakult Országos Bírói és Ügyészi Egyesület volt. Érdekességként emelem ki, hogy a modern magyar bíráskodás kialakítása során, az 1870-es, '80-as években a bírói és az ügyészi illetmény, a javadalmazás olyan módon volt megállapítva, hogy a kor viszonyai között magas, megfelelő életminőséget biztosító illetménynek lehetett tekinteni. A korabeli bírói és ügyészi kar az illetménnyel kapcsolatos kérdésekkel különösebben nem foglalkozott. Az akkori Magyar Állam a bíróságok működésével kapcsolatos feladatait a kor színvonalán - és ezt a sok-sok akkor épült, azóta is funkcionáló bírósági épület, a bíráskodásra, mint munkavégzésre kialakított, sok tekintetben ma is élő szabályok támasztják alá - az elvárásoknak megfelelően igyekezett kialakítani.

Azonban a törvényhozás 1893-ban megszüntette a bírák, ügyészek és a bírósági alkalmazottak illetményére vonatkozó külön szabályozást és egységes állami tisztviselői illetményrendszert hozott létre, ami a bírák és az ügyészek számára nem volt kedvező. Ennek következtében szociális helyzetük általánosságban véve a XIX. század végére, a XX. század első évtizedére kedvezőtlenebbé vált, és ez indukálta azt a felismerést, hogy valamiféle érdekképviselői szervre, egyesületre van szükség.

Ennek a szervezetnek a bírák, ügyészek különböző, a tevékenységükkel, a munkájuk ellenértékével, a munkakörülményekkel kapcsolatos érdekeik képviselete, a bírói függetlenség védelme lenne a feladata, ahogy ezt Grecsák Károly 1907. októberében a Szegeden megtartott bírói és ügyészi kongresszuson az Országos Bírói és Ügyészi Egyesület megalakulása, annak

elnökévé választása után mondotta: „*nem sivár anyagi szempontok – bármennyire indokolnák ebbéli törekvéseinket is, a megélhetésnek mindinkább reánk nehezedő gondjai – hoztak össze bennünket ebbe az egyesületi szervezkedésbe, hanem annak az igazságnak a felismerése, hogy a bírói függetlenség nagy műve nálunk még nincs teljesen befejezve*”.

Ennek megfelelően elődeink az egyesületben a bírói függetlenség garanciái megteremtéséért, a nyugdíjrendszer módosítása, a bírósági szervezet reformja, a polgári eljárás kodifikálása érdekében tevékenykedtek. Különböző alapokat hoztak létre a bírósági dolgozók gyermekei taníttatása, segélyezése céljából, kiálltak a bírósági segédszemélyzetért, a külön illetményrendszerért.

Az 1948. évig működött Bírói és Ügyészi Egyesület az I. világháború előtt rendkívül eredményesen, de a két világháború között is megfelelően képviselte a bírák, az ügyészek a bírósági dolgozók érdekeit minden tekintetben.

A jogelődünk történetét átnézve érdekességként vettem észre, hogy az egyesület megalakulását” bírói, ügyészi mozgalmak” előzték meg, vagyis a bírói, ügyészi kar öntevékenyen különböző konferenciákat, gyűléseket, kongresszusokat hívott össze, ahol hangot adtak elégedetlenségüknek, illetve kívánságaikat fogalmazták meg. Például 1903-ban Budapesten megrendezett első folyamodású bírák kongresszusán – amelyen néhány kivétellel az összes királyi törvényszék, királyi ügyészség és királyi járásbíróság küldöttei voltak jelen, – megfogalmazták a különálló illetményrendszer iránti igényüket, annak rendezése mellett.

A szegedi, a nagyváradai és a szolnoki királyi törvényszék bírói és ügyészi kara hívta össze Szegedre 1907. október 19-21. között tartandó országos kongresszusra a törvényszékek és járásbíróságok küldötteit, ahol az egyesületet megalapították, illetve különböző javaslatokat dolgoztak ki az illetmények rendezése, a nyugdíjak tárgyában.

Természetesen a létrejöttének 30. évfordulóját ünneplő mai Magyar Bírói Egyesület más viszonyok között jött létre, illetve munkálkodik, mint a jogelődünk, de számomra nagyon fontos az a hasonlóság, amely abban fogható meg, hogy a bírák öntevékeny mozgalmi, igényei megfogalmazása alapján jöttek létre ezek az egyesületek. Egyesületünk 1990-ben alakult meg, ez az idő a rendszerváltás időszaka.

Ha visszagondolok a több mint 40 évi bírósági szolgálatomra, vagy egyesületünk eltelt 30 évére, akkor azt kell mondjam, hogy nincs új a nap alatt. Mindebből még azt a következtetést is levonom, hogy minden nemzedéknek

újra kell alkotni és funkciójuk szerint kell működtetni a megfelelő életminőséget garantáló intézményeket, benne az állam, a joguralom intézményeit.

Köszönöm a beszélgetést.

Tisztelettel emlékezünk az újra alakult Egyesület első elnökére dr. Horeczky Károlyra, aki ezt a tisztséget 1990-2002 között töltötte be.

Idézet az Egyesületi folyóirat 1991. évi első évfolyamának első számában megjelent Elnöki beköszöntőből.

Történelmi nagyságrendű feladatok állnak előttünk, és ennek megvalósításában hatékony fegyver lehet a *Bírák Lapja*, ha azt megfelelően forgatjuk. A magyar bírák házi újságjának szánjuk ezt a lapot, nyilvános fórumnak a bírói jogállás, a bírósági szervezet átalakítását kísérő szakmai vitákban. Emellett helyet biztosítanánk az ítélezés legégetőbb problémáinak és a külvilágra való kitekintésnek is.

A *Bírák Lapjának* akkor és addig van jövője, ha és ameddig a magyar bírák közlésigénye és olvasási szándéka életben tartja.

A lap sikere tehát rajtunk múlik, kudarca ránk vet rossz fényt, sikere mindannyiunkat gazdagít. Bizom benne, hogy az utóbbiban lesz nagyon sok részünk.

Dr. Horeczky Károly
a Magyar Bírói Egyesület elnöke

Az Egyesület megjelenése a *Bírák Lapjában* és a sajtóban 1990-2002 között:

Részlet a *Bírák Lapja* 1992/2. számában közzétett Szerkesztőségi nyilatkozatból.

MIRŐL ÍRUNK? MIT SZERETNÉNK?

Elkezdte működését az Országos Bírói Tanács, működnek a megyei bírói tanácsok, érdekképviseleti feladatot lát el a Magyar Bírói Egyesület és a szakszervezet is.

Úgy gondoljuk, hogy ezen önkormányzati és érdekképviseleti szervek feladata és tevékenysége egymástól jól elkülöníthető, erről közlünk cikket *Státus harcunk* cím alatt.

[...]

Jelenleg sokasodnak az igazságszolgáltatás működésével kapcsolatosan felmerülő problémák, rendszeresen foglalkoznak velünk az újságok, ugyanakkor a bírák nagy része megélhetési és egzisztenciális gondokkal küzd, sokszorosan túlterheltek, és ezen problémákból adódóan a hangulat nem megfelelő és sokan nem látnak kiutat.

Egyesületünk célja: "... a bírói függetlenség védelme, a bírói jogalkalmazás színvonalának és feltételeinek fejlesztésével a jogállamiság megeremtésének elősegítése, a bírói hivatás megfelelő társadalmi elismertetésének kivívása és a bírói testületek önkormányzati jogainak törvényi biztosítása."

[...]

A kérdés persze az, hogy valóban képesek vagyunk-e lelkiismeretünk által vezérelt önálló független gondolkodásra?

A végrehajtoi hatalom elsősorban az individuális függetlenségre való képesség hiánya miatt tud befolyást gyakorolni a bírói hatalomra. Azok a bírók ugyanis, akik erős vágyat éreznek karrierjük ápolására, ezzel fordított arányban hajlamosak individuális függetlenségük feladására (már amennyiben egyáltalán létezett ilyen) és a végrehajtoi hatalom kiszolgálására.

A legtöbbet tehát mi bírók tehetjük azért, hogy Magyarországon valódi jogállam legyen, ahol a bíróság nem a kormány szolgálatában áll.

A szerkesztőség

Részlet dr. Trócsányi László, az MTA Állam- és Jogtudományi Intézete ny. tudományos főmunkatárásának a *Bírák Lapja* 1992/3. számában megjelent, „Az igazságügyi szolgálat régen” című írásából.

Általánosságban annyit kell még előrebocsátani, hogy a bírói állás a többi közalkalmazotthez képest is kiemelt státust jelentett, nemcsak fizetés, hanem társadalmi megbecsülés formájában is. A testületi szellem maradéktalanul érvényesült, a legkiválóbb szakembereket tömörítette, akik nemcsak a bírósági ítélkezés, hanem nemegyszer a tudomány terén is kimagasló eredményeket értek el. Csak egy-két név a sok közül. Vladár Gábor kúriai tanácselnök, az Igazságügyi Minisztérium törvényelőkészítő osztályának vezetője, későbbi igazságügy-miniszter a Lakatos kormány idején, akadémikus volt; Sárffy Andor, a magánjogi osztály vezetője, kúriai bíró, egyetemi magántanár, majd ny. rendes tanár a budapesti egyetemen; Vincenti Gusztáv a budapesti ítélőtábla alelnöke írta az első munkajogi monográfiát *A munka magánjogi szabályai* címen 1942-ben.

[...]

Az igazságügyi szolgálat jellemzője más közszolgálati ágaktól (pl. külügy, földművelésügy stb.) eltérően — kizárólag a szakmai képességen alapuló kiválasztás volt. Nem egy paraszti származású kollégával dolgoztam együtt, a családi származás vagy rang nem számított. Viszont a szakmai szint olyan magas volt, hogy a legtöbb tárca jogi osztályaira volt bírák, vagy igazságügyi minisztériumi kollégák kerültek.

[...]

A bírák és általában az igazságügyi alkalmazottak betegség esetében az OTBA (Országos Tisztviselői Betegsegélyző Alap) szolgáltatásait vehették igénybe, amelynek nem csak körzeti orvoshálózata volt, hanem hozzá tartozott a Kútvölgyi úti kórház, a Galyatetői üdülő is. Kevesen tudják, hogy ezeket nemcsak a vezető állásúak vehették igénybe, hanem az alacsonyabb beosztásúak is. Én is, mint bírósági aljegyző, nemegyszer igénybe vettem betegség esetén ezeket a szolgáltatásokat.

[...]

A Gittetegylet

Egyesületi tagok toborzása során fiatal kolléganők lelkesen agitált belépésre. Egy kollégánk udvariasan végighallgatta, majd azon kérdése után, hogy kik léptek be a bírák közül, megjegyezte, hogy ő személy szerint nem kíván ebbe a szervezetbe belépni, mivel szerinte ez azért jött létre, hogy néhány bíró létrehozson egy olyan pénzalapot, amelyből nyugodtan utazgathat külföldre — így a Legfelsőbb Bíróság bírái és egyes kiváltságos bírák —, és egyébként is, mikor a szervezet — egyesület — elnöke összbírói értekezleten tájékoztatta a bírakat az Egyesület céljairól, neki az a benyomása keletkezett, hogy ez egy gittetegylet. Kolléganők nagyot sóhajtván hátradőltek a fotelban és megjegyezte:

— A tagdíj havi minimális mértéke 50 Ft, melynek fele egyébként is a „helyi”, megyei szintű szervezeteknél marad, bármilyen célú felhasználásra. Aki a maradvékból külföldre képes utazgatni, utiköltséggel, szállással és étellemezzel, nos, az valószínűleg krisztusi csodákra képes. A gittetegyletről pedig az a véleményem, hogy ezt a jelzőt az Egyesület nevében csak megköszönni lehet...

A kolléga csodálkozva nézett a bírónőre, aki ezt látva halkán, mosolyogva, de érthetően folytatta:

— Molnár Ferenc klasszikus művében a Gittetegyletnek komoly szerepe volt. Amíg gitt volt, amíg egylet volt, addig cél is volt, volt közösség és jó-rossz értelemben felvállalva, de harc is volt a grundért, most például a bírói függetlenségért...

Hír: Ugyanazon megyei bírósági elnök, aki nem engedélyezte egy helyi bíróság kirendeltsége részére az Alkotmánybírósági Határozatok megrendelését, lemondta a napilapok és egyéb nem szakmai jellegű folyóiratok megrendelését is azzal az indokkal, hogy a vezetők, amennyiben napilapokat kívánnak olvasni, vásárolják meg maguknak.

Ugyanezen elnök intézkedett, hogy az addig teljesen kihasználatlan könyvtár számítógéppel, fénymásolóval, minden szükséges szakirodalommal (Alkotmánybírósági Határozatok is) álljon a bírák rendelkezésére.

Tény: Az Alkotmánybírósági Határozatok évi előfizetési díja 1068 Ft/év szorozva 17-tel = 27336 Ft. (Valamennyi helyi bíróság és szervezeti egység összesen.)

(A Bírák Lapja 1992/3. számából.)

POLITIZÁLTUNK VOLNA?

A Pest Megyei Bíróság elnökének az igazságügy-miniszter által történt — általunk jogszabálysértőnek tartott — kinevezése a „jóhiszemű” jogszabályértelmezés, mint nem kizárólagos, hanem csak lehetséges alternatíva felmutatása mellett még egy érdekes kérdést is felvetett:

Az igazságügy-miniszter több esetben, sajtóban és másutt — pl. az Országos Bírói Tanács 1992. májusi ülésén — olyan kijelentést tett, hogy egyes bírák a kinevezést bíráló megnyilvánulásaik során az Alkotmányban is rögzített tilalmat sértve politikai tevékenységet folytattak.

Tekintettel arra, hogy személyeket és nyilatkozatokat konkrétan nem említett az igazságügy-miniszter, így én is általánosságban kívánok szólni a kérdésről.

Az általam ismert, a kinevezést érintő nyilatkozatokban a bírák szakmai, jogi szakkérdést vitattak, a bíróságokat érintő jogszabály nem megfelelő értelmezése, s így végrehajtása miatt bírálták az igazságügy-minisztert. Nem mint politikust, hanem mint egy ágazat irányításáért felelős személyt, és nem politikai megnyilatkozásaiért, hanem egy konkrét intézkedése miatt.

Megítélésem szerint egy jogszabály csak tervezet formájában, megalkotásáig lehet politikai küzdelem tárgya. Megalkotását követően, végrehajtása során már csak politika-mentesen szabad értelmezni, a jogi problémákat szakkérdésként kezelve. Ugyanilyen jogalkalmazást vártunk ezen jogszabály végrehajtása során is.

Mindezt azért tartottam fontosnak leszögezni, mert a jövőben is előfordulhat egy-egy szakkérdés esetén, hogy a bírácoknak a minisztériumtól eltérő álláspontja alakul ki. Az pedig túlságosan kézenfekvő megoldás lenne, ha a politizálás bélyegét ránk sütve akadályozhatnák meg véleménynyilvánításunkat.

Dr. Hilbert Edit

(A Bírák Lapja 1992/2. számából.)

TARTALOMJEGYZÉK

A MAGYAR BÍRÓI EGYESÜLET ELSŐ ORSZÁGOS KONFERENCIÁJÁNAK ANYAGA	
— (Dr. Balsai István igazságügy-miniszter megnyitója, dr. Szabó Győző Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettesének ismertetése a reformkoncepcióról, a hozzászólások rövid összefoglalója, dr. Solt Pál a Legfelsőbb Bíróság elnökének zárszava)	3
— A magyar bírói egyesület igazságszolgáltatási reformkoncepciója	20
— A Magyar Bírói Egyesület I. országos konferenciájának ajánlásai	35
— A Magyar Bírói Egyesület újonnan megválasztott tisztségviselői (elnökség, választmány és a megyei szervezetek titkárai)	38
CIKKEK ÉS TANULMÁNYOK	
Dr. Horváth György: A bíróságok belső igazgatása	41
Dr. Ilonczai Zsolt—dr. Tölg-Molnár László: A bíróságok külső igazgatása, gazdálkodása és az igazgatási tevékenység	56
Dr. Zlinszky János: Mit mond ma a Marton-rendszer? (Gondolatok Marton Géza: Polgárjogi felelősség című művéről)	73
Dr. Petrik Ferenc: A közigazgatási bíráskodás aktuális kérdései	81
Dr. Bánrévy Gábor: Választott bíráskodás Magyarországon (III. rész)	93
HÍREK A BÍRÓSÁGOK ÉLETÉBŐL	97
KITEKINTÉS	
Dr. Kemenes István: Franciaország polgári igazságszolgáltatási rendszerének néhány vonása (I. rész)	101
FÓRUM	
Dr. Vathy Ákos: Néhány gondolat a védő kirendeléséről büntetőügyekben	112
Dr. Apró Ferenc: Az igazságügyi szakértő és a „magánszakértő”	115
Dr. Kutas István: Protestálók!	118
TALLÓZÓ	
A Magyar Bírói Egyesület I. országos konferenciájának sajtóvisszhangja	120
Az Alkotmánybíróság bírósági elnökök kinevezésével kapcsolatos határozatának sajtóvisszhangja és teljesen eltérő értelmezése	127

A Magyar Bírói Egyesület I. országos konferenciája

A Magyar Bírói Egyesület 1993. május 14–15-én tartotta első országos konferenciáját Budapesten a MEDOSZ székház konferencia termében. A tagság képviselőjében az új országos választmány tagjai, a megyei szervezetek titkárai, továbbá a megyei vezetőségek által delegált személyek, valamint a leköszönő országos elnökség vett részt. Meghívott vendégként a résztvevők között üdvözölhettük dr. Solt Pált, a Legfelsőbb Bíróság elnökét, dr. Balsai István igazságügy-minisztert, dr. Györgyi Kálmán legfőbb ügyészt, dr. Isépy Tamás igazságügyi államtitkárt, dr. Salamon Lászlót, az Országgyűlés Alkotmányügyi Bizottságának elnökét, dr. Hajdú Máriát, az Ügyészek Országos Egyesületének elnökét, dr. Horváth Jenőt, az Országos Ügyvédi Kamara elnökét, dr. Gaál Juditot, a Cégbírák Egyesületének elnökét, dr. Mészáros Vilmost, a Független Jogász Fórum elnökét, dr. Fedor Attilát, az Országos Bírói Tanács elnökét, a megyei bíróságok és a Fővárosi Bíróság elnökét, az Igazságszolgáltatási Hivatal vezetőjét és más munkatársait.

A konferencia napirendjén a Reform Bizottság által kidolgozott és nyilvános vitára bocsátott „igazságszolgáltatási reform” tézisek kérdésében való állásfoglalás és azzal kapcsolatosan egy ajánlás kiadása szerepelt. A konferenciához kapcsolódott az új országos választmány első ülése, amelyen megválasztották az egyesület elnökét és elnökségét. A konferencia első napjának estéjén dr. Solt Pál és Dr. Balsai István fogadást adott a mintegy 200 résztvevő tiszteletére.

A konferenciát az országos napilapok, a rádió és a televízió élénk érdeklődéssel kísérte.

A következőkben közöljük a konferencián elhangzott beszédeket és rövidített formában ismertetjük a felszólalásokat, közreadjuk a konferencia által kiegészített reform téziseket és az elfogadott ajánlást, valamint a megválasztott új országos vezetőség névsorát.

Részlet a Konferencia ajánlásaiból:

A Magyar Bírói Egyesület első országos konferenciájának ajánlásai

A magyar igazságszolgáltatás reformjának elért eredményei jelentősek. A reform folyamat ennek ellenére nem tekinthető lezártnak, a magyar igazságszolgáltatás teljes körű reformjához további lépések szükségesek a következők szerint:

1. A bírói hatalom és bírói függetlenség

a) A reformok folytatásának fontos részét kell képeznie a bíróságokkal kapcsolatos, alkotmányozandó kérdések tanulmányozásának, ezek pontos köre és tartalma kimunkálásának.

Ennek során a Magyar igazságszolgáltatás reformja című előterjesztés (a továbbiakban: előterjesztés) IV/a. pontjában megfogalmazott, az igazságszolgáltatásról és a bírói hatalomról szóló elvek szolgáljanak kiindulásul.

b) Nem tekinthető kielégítő megoldásnak, hogy a bíróságról még mindig az 1972-ben megalkotott és azóta többször módosított törvény rendelkezik, továbbá hogy a bírák jogállása és szolgálati viszonyai csak hézagosan rendezettek.

Javasoljuk ezért külön törvény alkotását.

- a bíróságok szervezetéről, működéséről és igazgatásáról,
- a bírák jogállásáról és szolgálati viszonyáról.

2. A bíróságok szervezeti függetlensége

a) A bírói és a végrehajtó hatalom viszonyának, a bírói önkormányzatok szervezete feladat- és hatáskörének törvényi rendezése nem tekinthető lezártnak. Jelenleg a megfelelő megoldás feltételei sem adottak.

b) Ezért javaslatunk mindenekelőtt arra irányul, hogy a bíróságok külső igazgatásával, a bírósági önkormányzatisággal kapcsolatos optimális megoldást megalapozó módszerekkel kell foglalkozni.

Ezt követően a későbbiekben kell állást foglalni az előterjesztés V. pontjában javasolt három változat (igazságügy-miniszter, a Legfelsőbb Bíróság elnöke, illetve a bírói önkormányzat által történő igazgatás) felől.

c) A bíróságok működésének anyagi feltételei javításával kapcsolatos eredmények elismerése mellett javasoljuk a bírósági munka feltételeinek további javítását:

- a bírósági épületek állaga, a bírák elhelyezésének körülményei javuljanak.
- a számítástechnikai, az ügyvitel-szervezési és az ügyvitel-technikai fejlesztés folytatódjon.

d) A bíróságok költségvetése önálló költségvetési fejezetben szerepeljen.

7. A bírósági szervezet reformja

Igényeljük a bírósági eljárási törvények teljes körű reformját. Ezzel összefüggésben a bírósági hatáskörök és a jogorvoslati rendszer megvizsgálása eredményeként kell állást foglalni abban a kérdésben, hogy a bírósági szervezet három avagy négy szintű legyen-e.

J e g y z ő k ö n y v
a Magyar Bírói Egyesület Elnökségének
2000. június 23-án,
a Baranya Megyei Bíróság székházában tartott
ü l é s é r ő l

Az egyesület elnökének és titkárának javaslatait követően az elnökség tagjai és a megjelent megyei titkárok mondták el véleményüket, észrevételeiket. Ezt követően az elnökség egyhangúan az alábbi **határozatot** hozta:

I.

Az elnökség az alábbi munkabizottságokat hozza létre:

- 1) **A személyi és dologi feltételek alakulása** című témában
Dr. Laky Ferenc, a bizottság vezetője
Dr. Lichtenstein József
Dr. Sággy Mária, a bizottság tagjai
Konzulensnek felkéri dr. Szigeti Ágnest, az OIT H. helyettes vezetőjét.
- 2) **A szervezet és az igazgatás** című témában
Szelényi dr. Roszik Erzsébet, a bizottság vezetője
Dr. Balla Lajos
Dr. Makai Lajos, a bizottság tagjai
Konzulensnek felkéri dr. Szigeti Ágnest, az OIT H. helyettes vezetőjét.
- 3) **Az ítélkezés időszerűsége, az ügyhátralék** című témában
Dr. Lukács Zsuzsanna, a bizottság vezetője
Dr. Mester Judit
Dr. Székely Ákos, a bizottság tagjai
Konzulensnek felkéri dr. Erményi Lajost, az OIT H. főosztályvezetőjét és dr. Vavró Istvánt, az IM főosztályvezetőjét.
- 4) **Az anyagi és az erkölcsi elismerés** című témában
Dr. Tölg-Molnár László, a bizottság vezetője
Dr. Soós Gyula
Dr. Szendrődi Szilárd
Dr. Stelzámer Ottó, a bizottság tagjai
Konzulensként felkéri dr. Papácsi Editet, az OIT H. főmunkatársát.

(A Bírák Lapja 2000/1-2. számából.)

A Magyar Bírói Egyesület Országos Választmányának állásfoglalása a bírák javadalmazásáról, anyagi megbecsüléséről.

Az Egyesület Országos Választmánya 2002. február 1-jén megtartott ülésén, megvitatva az e célra létrehozott munkabizottság jelentését, az egyesület alapvető feladatául jelölte meg az elkövetkezendő időszakban a bírák javadalmazása és anyagi megbecsülése terén kialakult kedvezőtlen folyamatok megállítását és a bírói életpálya anyagi megalapozását célzó intézkedések kezdeményezését. A Választmány az elfogadott javaslatok megvalósítása végett megkeresi a bíróságok költségvetését meghatározó állami szervezetet, együttműködve a többi bírói egyesülettel és érdekképviseléssel. A Választmány álláspontja szerint az alábbi intézkedések kezdeményezése indokolt.

I.

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény 1998. július 1-jei hatállyal rögzítette a bírói alaphér mértékét, amelynek évenkénti emelése elmaradt a hivatalosan elfogadott pénzromlás mértékétől. 2001. végére ezáltal a **bírói alaphér reálértéke az induláshoz képest közel 20 %-kal csökkent. Jogos igénye a bírói karnak, hogy ennek elmaradása még 2002-ben történjék meg. Ennek elmaradása esetén 50 %-os alaphéremelésre van szükség 2003-tól kezdődően, hogy az ítélező bírák jövedelme érezhetően növekedjék** és lépést tartson az önálló döntési jogkörrel és felelősséggel rendelkező köztisztviselők - egyébként helyeselhető - jövedelem-emelkedésével.

A hasonló helyzetek kialakulásának elkerülése végett megfontolandó egy olyan bírói bérrendszer bevezetése, amelyben automatizmus biztosítja legalább a jövedelem reálértékének megtartását.

II.

Az önálló bírói bér- és előmeneteli rendszer fenntartása mellett is indokolt, hogy a **bírakat is megillessék a köztisztviselők törvényben biztosított olyan fontos kedvezményei**, mint a 35 éves jubileumi jutalom, az állami garancia a lakásvásárlásnál, a rekreációs szabadság, stb.

III.

A bírói munka színvonalas elvégzése feltételezi az **állandó önképzést. Az ehhez szükséges kiadásokat** a bírák kizárólag az e minőségükben szerzett jövedelmükből fedezik, miután az indokolt szigorú összeférhetetlenségi szabályok kizárják a kiegészítő jövedelem megszerzésének lehetőségét. Ezért indokoltnak tartja a Választmány annak érdemi megfontolását, hogy ezen költségek a bruttó bér meghatározott százaléka erejéig **az adóalapból levonásba kerülhessenek.**

IV.

A bírói életszínvonal **zuhanásszerű csökkenését** eredményezi a több évtizedes szolgálat utáni nyugállományba vonulás, ugyanis az öregségi nyugdíj az utolsó reálbér legfeljebb 25-30 %-át éri el. **Az önálló bírói nyugdíjrendszer** kialakítását a bírói pálya erkölcsi és anyagi megbecsülése szempontjából a Választmány elengedhetetlennek tartja.

(A Bírák Lapja 2002/1. számából.)

Reformot sürgetnek a bírák

A Magyar Bírói Egyesület folyóiratának legutóbbi száma vitaanyagot közölt a magyar igazságszolgáltatás reformjáról, melyet az egyesület a május 14-15-i országos bírói konferencia elé terjeszt.

A vitaanyagról dr. Ilonczai Zsolt és dr. Lichtenstein József, a Bírák Lapjának szerkesztői kérdésünkre elmondták: a koncepciót – dr. Szabó Győzőnek, a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettesének irányításával – az egyesület reformbizottsága dolgozta ki. A rendszerváltás után több pozitív változás történt, ugyanakkor az igazságszolgáltatás korábbi stuktúrája változatlan maradt. Ezért merült fel egy átfogó reformjavaslat kidolgozásának gondolata. A reform nem valaki vagy valami ellen irányul, hanem azt a célt szolgálja – hangsúlyozták –, hogy az igazságszolgáltatás minél jobban megfeleljen a jogállamiság elvének. Az egyesület mint érdek-képviselési

szervezet – a mindenkori kormánnyal együttműködve – kívánja megvalósítani a konferencián elfogadottakat. A demokrácia lényegéhez tartozónak tekintik ugyanis, hogy a társadalom és egyes rétegek elvárásait a civil társadalmi szervezkedések közvetítsék a hatalomhoz.

A szerkesztők szerint az elképzeléseket legjobban az alkotmányban rögzítendő alábbi elvekkel lehet jellemezni:

- A bírói szervezet címet Bírói hatalomra kellene változtatni;
- az előbbivel összefüggésben elő kell írni, hogy a bírói hatalom a közigazgatástól valamennyi fokon elválasztva működik;
- rendelkezni kell a jogerős bírói határozatok mindenkire kiterjedő kötelező erejéről;
- elő kell írni, hogy az állami és az önkormányzati szervek a bíróságok megkeresésére – törvényben előírt határidőn belül – kötelesek válaszolni, illetve a bíróságok által kért adatokat szolgáltatni;
- senki törvényes bírójától nem vonható el;
- rendkívüli vagy statáriális bíróságok felállítása tilos, az igazságszolgáltatást a bíróságok gyakorolják;

ságok felállítása tilos, az igazságszolgáltatást a bíróságok gyakorolják;

- a bírói állást pályázat útján kell betölteni;
- elő kell írni a bírói autonóm testületek működését;
- a bírák fizetését törvény állapítja meg, ez a fizetés nem szállítható le;
- a bíróságok költségvetését az Országgyűlés állapítja meg önálló fejezetben;
- a bírák függetlenek, ítéleteiket a Magyar Köztársaság nevében hozzák és azokat indokolni kötelesek;
- a bírót döntése miatt nem lehet felelősségre vonni, csak a törvényben meghatározott kivételes esetben;
- a bírót a köztársasági elnök nevezi ki;
- a bíró elmozdíthatatlan, kivéve a törvényben meghatározott eseteket;
- a bíróságok szervezete és működése az igazságszolgáltatás egységének elvén alapul;
- külön törvényeket kell alkotni a bíróságok szervezetéről, működéséről és igazgatásáról, a bírák jogállásáról és szolgálati viszonyáról.

A. S.

A bíróságoknak felelősségük van a társadalommal szemben

- nyilatkozta lapunknak Vastagh Pál

A bíróságoknak felelősségük van a társadalommal szemben - nyilatkozta lapunknak Vastagh Pál igazságügy-miniszter, reagálva a Budai Központi Kerületi Bíróság hétfői értekezletén elhangzott kritikákra. A Magyar Bírói Egyesület elnöke szerint meg kell teremteni a bírók büntetőjogi védelmét. Tegnap beszámoltunk arról, hogy a Budai Központi Kerületi Bíróság vezetői értekezletén Szepes András elnök hangulatkeltésnek nevezte Horn Gyula kormányfőnek a pécsi lakossági fórumon tett kijelentéseit. A BKKB vezetői szerint a bíróságok nemcsak a hatalomtól, hanem a társadalomtól is

függetlenek, hiszen a bírák csak a jogszabályoknak vannak alárendelve. - A lakossági fórumon elhangzottakból nem azt a következtetést kell levonni, hogy a miniszterelnök a bíróságokat kritizálja - nyilatkozta Vastagh Pál. Az igazságügyminiszter hangoztatta: a bíróságok is a társadalomban léteznek, nyilvánvaló felelősségük van a társadalommal szemben.

Ami a büntetőügyek elévülésének vizsgálatát illeti, emlékeztetett: az ügyészségi jelentéssel kapcsolatban Kutrucz Katalin (MDNP) azonnali kérdést intézett hozzá, amelyben azt firtatta, igaz-e, hogy a bíróságokon évülnek el a büntetőügyek. - Mivel az ügyészségi jelentésben az objektív és szubjektív okok nem különíthetők el, kértük a bírósági elnököket, adjanak információt a tényleges helyzetről - közölte Vastagh, hozzátéve: a beérkezett adatokat összegzik, és arról tájékoztatják a közvéleményt.

Balsai István volt igazságügy-miniszter szerint a lakossági fórumon elhangzott Horn- kijelentés, amely szerint „hiába dolgozik eredményesen a rendőrség és az ügyészség, ha az ügyek elakadnak a bíróságokon”, a bírói hatalommal szembeni hangulatkeltés. Kifejtette: sokszor éppen a nyomozás és az ügyészségi munka hiányosságai miatt húzódnak el az ügyek.

Horeczky Károly, a Magyar Bírói Egyesület elnöke kijelentette: az általános társadalmi szabadossággal magyarázható a bíróságok tekintélyének csökkenése. Az elnök szerint a készülő bírósági szervezeti törvényben meg kell teremteni a bírák büntetőjogi védelmét.

NÉPSZABADSÁG - HAZAI KÖRKÉP 1997. július 27., szerda

Túljelentkezés van a bírói pályára

Konkoly Csaba szerint megsértődött a bírói egyesület titkára

Az igazságszolgáltatás reformjának hatására gyorsabb lesz a bírósági ügyintézés, javul az ítékezés szakmai színvonala is - állította lapunknak nyilatkozva Konkoly Csaba. Az Igazságügyi Minisztérium helyettes államtitkára visszautasította a Magyar Bírói Egyesület leköszönt titkárának állítását, hogy a minisztérium módosította a kormány által elfogadott törvényjavaslatot, és ennek hatására a miniszter jelentős befolyásra tehetett szert az Országos Igazságszolgáltatási Tanácsban.

Visszaemlékező dr. Uttó György,

az Egyesület elnöke 2003-2008 között.

Beszélgetőtársa dr. Hilbert Edit.

A pandémiára tekintettel, dr. Uttó György kérésére rendhagyó módon, egy parkban találkoztunk, hogy visszaemlékezzünk a 2003-2008 között a MABIE elnökeként eltöltött időszakára. A beszélgetést követő héten 80. születésnapját ünneplő dr. Uttó György a Bírák Lapja példányaival és jegyzetekkel érkezett a találkozóra.

Az első kérdésből is láthatja Elnök úr, hogy nem a dokumentumokra, hanem emlékeire vagyunk kíváncsiak. Azt szeretném tudni, hogy kitől hallott először a Magyar Bírói Egyesületről, ki vagy mi indította arra, hogy belépjen az egyesületbe?

Az egyetemi kollégiumból, az Elnöki Tanácstól, illetve a Minisztertanácstól régi barátom dr. Horeczky Károly, a Legfelsőbb Bíróság kollégiumvezetője javaslatára, a köztársasági elnök kinevezésével, 1990. év elejétől kerültem ismét vissza a közigazgatásból a bíróságra, a Fővárosi Bíróságra. Mindjárt az első beszélgetés során szóba került közöttünk az egyesület és az is, hogy szükséges lenne a Fővárosi Bíróság egyesületi alapszervezetének megszervezése. Akkorra másutt már megindultak a szervezési folyamatok, sok alapszervezet megalakult, de a Fővárosi Bíróságon nem talált senkit, aki vállalná a szervezést, a bírák főként csak tárgyalni jártak be az épületbe. Egy év kellett ahhoz, hogy ugyan kis taglétszámmal, de 1992-ben létrejöjjön a Fővárosi Bíróság alapszervezete, melynek elnöke lettem. Ezt a tisztséget mindaddig betöltöttem, míg 1995-ben a Legfelsőbb Bíróságra nem kerültem. Kezdetől fogva tagja voltam azonban az Országos Választmánynak és az Elnökségnek is, így folyamatosan részt vettem az egyesület központi szerveinek munkájában, segítve dr. Horeczky Károly elnököt. Az alapszervezet vezetése, szervezése kihívást jelentett, mert nekem, volt vidéki

bírónak, ismeretlen volt az „otthon-dolgozás”, amit a korábbi évek helyhiánya a főváros területén általános gyakorlattá tett. Nehéz volt így, személyes találkozások nélkül az egyesületi életet szervezni. Megalakuláskor 20-25 tagunk volt, de fél éven belül ez a létszám meghaladta az 50 főt.

Mi volt első országos tisztsége?

A Magyar Bírói Egyesület titkári posztja volt, akkor ezt még nem főtitkárnak nevezték. Az elődöm dr. Ilonczai Zsolt volt, az ő kérésére váltottam őt 1998-ban ebben a tisztségben.

Emlékszik Elnök úr arra, hogy hány tagja volt az egyesületnek akkor, amikor a MABIE elnökének megválasztották?

A pontos adatra nem emlékszem, a folyamatra annál inkább. Ugyanis a megalakulást követő néhány év elteltével már elmondhattuk, hogy taglétszámunkkal elértük az aktív bírák létszámának felét. Az én elnöki időszakom alatt, 2003-tól 2008-ig a bírói létszám jelentősen emelkedett, megközelítette a 3000 főt, a MABIE taglétszáma pedig 1600 felett volt. Erre nagyon büszkék voltunk és minden alkalommal hangsúlyoztuk is, mert abban az időben sok egyesület, szervezet, kisebb párt jött létre, közülük azonban kiemelkedő volt ez az arány. Én ezt több interjúban is hangsúlyoztam, külön kiemelve azt, hogy a tagok kivétel nélkül tagsági díjat is fizetnek.

Milyen volt az elnöki időszakában az együttműködés az igazságügyi kormányzattal és a Legfelsőbb Bíróság elnökével?

Nekünk szerencsénk volt abban az időben az igazságügyi miniszterrel, mert a tisztségre dr. Bárándy Pétert nevezték ki. A bírói bérek abban az időben talán a legrosszabbul fizetett tanító nénik fizetését sem érték el. A statisztikai adatokból „ordított”, hogy a bírák 10 éven keresztül semmiféle béremelésben nem részesültek, ez aláátmasztotta fellépésünket. Dr. Horeczky Károly és dr. Szabó Győző, a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese vezetésével ezért folyamatosan egyeztettünk az igazságügyi miniszterrel. Megválasztásomat követően első utam nekem is dr. Bárándy Péterhez vezetett, akiről közismert volt, hogy miniszterségét is azzal a feltétellel vállalta, hogy a miniszterelnök garantálja a bírák legsúlyosabb sérelmének orvoslását, a bérek, anyagi feltételek javítását. Először csak 30%-ot kértünk, de rövid időn belül – az igazságügyi miniszter támogatásának birtokában – az 50% is reális céllá vált. Éppen az én elnöki időszakomra esett, hogy 2003-tól 50%-kal emelkedett a bírák alapilletménye, ami a pótlékok emelkedését is magával vonzotta. Sem

előtte, sem azóta soha ilyen mértékben nem javultak a bírói fizetések. Az idők folyamán többször volt vita arról, hogy mit sikerült az egyesületnek elérnie, mit nem. Ez az 50%-os illetményemelés azonban mindenki által elismert, megkérdőjelezhetetlen siker volt. A Legfelsőbb Bíróság elnöke a „bérharc” időszakban dr. Solt Pál, a megvalósulás idején pedig dr. Lomniczi Zoltán volt, akikkel a MABIE elnökeként együttműködésünk eredményes volt, tőlük minden támogatást megkaptunk.

Igen szerencsésen, tehát már az elnöki ciklusa elején jelentős eredményt könyvelhetett el a bírói illetményemeléssel. Mik voltak az egyesület további, kiemelt céljai?

Az együttműködés, az önállóság, a függetlenség, kinevezési problémák kezdettől fogva és folyamatosan napirenden voltak. Korábban egyesületi élet a bíróságokon nem volt, a MABIE „forradalmi változást” jelentett vagy jelenthetett volna, ha az elképzelések megvalósulnak. Nyilvánvaló volt azonban, hogy ezek csak a bírósági vezetőkkel együtt és a Legfelsőbb Bíróság elnökének határozott kiállása mellett sikerülhetnek.

Mi volt az, ami segítette és mi akadályozta ebben az időszakban az egyesületet fenti céljai megvalósításában?

Kedvező helyzetbe kerültünk, mert akkor már Európában létezett az Európai Bírák Egyesülete, a tagországok egyesületének szövetsége és a Világszervezet is. Az osztrák egyesület több vezetője nyomban szorosabb kapcsolatot alakított ki a Magyar Bírói Egyesülettel és az ő határozott támogatásuk, továbbá dr. Horeczky Károly volt elnök úrnak a nemzetközi szervezetekben kivívott tekintélye és általános népszerűsége nagyon sokat jelentett számunkra.

A munkát akadályozó tényező volt, hogy az első naptól kezdve voltak olyan felvetések, hogy mégsem a bírói illetményemelés a legfontosabb kérdés, más munkakörben is vannak alacsony jövedelmek. Nem volt annyira egyszerű elfogadtatni az egyesületnek a bírói béremelésre irányuló törekvéseit, amelyeket a Magyar Bírói Egyesület elsődlegesen és nagyon határozottan képviselt. Egyértelmű volt, hogy ennek sikere a taglétszám emelkedését és az egyesületi élet felélénkülését is jelentheti. Ellenkező esetben beigazolódhat volna azok a hangok, amelyek szerint megint csak egy újabb „gittegylet” jött létre.

A bírói illetményt a Magyar Bírói Egyesület kezdettől fogva a bírói függetlenség garanciájának is tekintette. Volt-e más miatt is téma az egyesületben a bírói függetlenség kérdése?

Természetesen, mert abban az időszakban elég furcsa, néha óvatos megítélése volt az országnak. Bíróként a rendszerváltozás utáni első időszakban, meghívással, tapasztalatszerzés céljából, több részletben, összesen közel egy évet német, osztrák, svájci bíróságokon töltöttem el, ahol az első kérdés mindig a bírói függetlenségre vonatkozott: „Parancsra kellett-e ítélni?” Különösen Németországban volt ez aktuális kérdés, mert ott a bírák állították, hogy a volt NDK bíróságai parancsra, külső nyomásra és egyáltalán nem függetlenül ítélték. Ott azonnal új jogszabályok alkotásával vagy átvételével alakítottak ki új szemléletet, új bírósági rendszert, továbbá valamennyi kelet-németországi bírósági vezető a nyugat-németországi bírókból került ki.

Én a saját tapasztalatomat osztottam meg erről, amelyet a Tatai Városi Bíróságon kizárólag polgári ügyszakos bíróként szereztem, és amely lényegesen eltért a fenti kelet-német gyakorlattól, mert magam minden befolyásolástól, pártutasítástól mentesen ítélték. A német és a svájci kollégák alig akarták elhinni, hogy mi egyelőre például a régi Ptk-val dolgozunk, lényegében csupán a szocialista jelzöt, megjelölést kellett elhagyni, hatályon kívül helyezni.

Tény, hogy a Fővárosi Bíróságon az un. „taxis blokáddal” kapcsolatos kártérítési perek kapcsán kétségbe vonták az én függetlenségemet is, mert az ügyfeleknek szóló kötelező tájékoztatást, tehát azt, hogy kit kell alperesként megjelölni, akként értékelték, hogy a blokádot szervező párt híve lehetek, azért okoskodom ahelyett, hogy nyomban marasztaló ítéletet hoznék.

Mi volt az, amire egyesületi elnöki időszakából a legbüszkébb? Sejttem a választ....

Nem okozok csalódást a válasszal: arra, hogy 50%-os béremelést sikerült elérni. Korábban a közigazgatásban dolgoztam, a fővárosi bírósági kezdőbérem messze elmaradt a közigazgatásban kapott fizetésememtől. Két kiskorú gyermek apjaként a saját bőrömön is éreztem, hogy ez a béremelés mekkora eredmény volt.

Büszke vagyok az egyesület szervezettségére is. Az, hogy az egyesületnek programja, célkitűzése volt, ilyet korábban például szakszervezeti tagként sem tapasztaltam. A bírák számára sem volt megszokott, hogy a bírói létüket

meghatározó kérdéseket megvitatjuk. Korábban az általános aktivitás, részvételi hajlandóság alacsonyabb volt, a nyilatkozatok óvatosabbak. Érezhető volt, hogy a Magyar Bírói Egyesület kisebb-nagyobb mértékben friss levegőt jelentett a bíróságok életében is.

Abban az időszakban az egyesület már olyan kérdésekkel is intenzíven foglalkozott, mint például a bírói munka objektív feltételeinek biztosítása, a bírák elhelyezése, munkába járása. Természetesen a bírói munka súlyához, jelentőségéhez méltó javadalmazás mellett és azzal együtt az egyesület a bírák szakmai munkája színvonalának emelését mindenkor kiemelten szükségesnek tartotta.

De a sikerek, kedves pillanatok között tartom számon például a Bírósági Sportnapok megszervezését is. Olyan összetartó erőt, együttműködési lehetőséget teremtett meg a szervezeten belül, ami példátlan volt, nagy népszerűségnek örvendett.

Nagyon büszke vagyok az egyesület létrejöttétől megjelent Bírák Lapjára is, amit már évente rendszeresen, négyszer jelentettünk meg 2000, esetenként még több példányban. A Parlamenti könyvtárban sokszor láttam, hogy egyetemi tanárok, ügyvédek is a mi kiadványunkban lévő szakmai anyagokat tanulmányozták, olyan megjegyzések mellett, hogy „ezt érdemes elolvasni”. A Bírák Lapjának tíz évig a szerkesztője, főszerkesztője és felelős kiadója is voltam. Ez alatt közel 100 olyan bíró szerepelt a szerzők sorában, akik korábban országosan terjesztett lapban még nem publikáltak.

Korszakalkotónak értékelem az Etikai Kódex megalkotását, az Etikai Tanács létrehozatalát és az etikai eljárás kidolgozását. Nagy küzdelem volt annak elfogadtatása, hogy ez nem az érintett bírák megítélése, elítélése, munkájuk konkrét kritikája, hanem az volt a célja, hogy a bírói, az ügyvédi és ügyész kar tanuljon a határozatokból. Az etikai döntések a Bírák Lapjában megjelentek.

Elnöki időszakában – email, mobiltelefon hiányában – a kapcsolattartás személyes találkozókkal valósult meg, nagyon intenzív személyes kapcsolatok alakultak ki az egyesületen belül. Milyen egyesületi elnöki feladatot jelentett ez?

A szóbeliség valóban döntő volt az egyesület működésében, mert pár hónap elteltével az összejövetelek, elnökségi ülések szinte havi rendszerességűek lettek. Elnöki ciklusom alatt a megyéket legalább fél évenként felkerestük, a munkához a támogatást biztosítottuk. Nyugodtan állíthatom, hogy a megyei

bírósági vezetők többsége partner volt. Közülük az első időszakban kiemelkedő volt a Pest Megyei Bíróság elnöke, dr. Knollmár Mihály támogatása. Amikor dr. Szabó Sándor lett a Fővárosi Bíróság elnöke, velem személyesen is kiváló együttműködésem alakult ki. Alapszervezeti egyesületi elnökként például gyakorlattá vált közöttünk, hogy naponta egyeztettem vele munkaidő után a bírakkal kapcsolatosan felmerülő kérdéseket. Ez valami egészen újat jelentett a Fővárosi Bíróság és az egyesület együttműködésében. Előfordult, hogy olyan kérdéseket is érintettünk, mely átlépte az érdekképviselő határát, de egyértelműen a munkafeltételek javulásának irányába hatott. Ilyen formában ez komplex eredményt is hozott, mert az egyesületet érintő fővárosi kezdeti fenntartások, ellenérzések fokozatosan megszűntek.

A MABIE megjelent a sajtóban is, még akkor is, ha az gyakran kedvezőtlen visszhangot váltott ki. A bírálók egy része „harciasabb” fellépést követelt, mások az aktivitás sokoldalúságát azzal kívánták mérsékelni, hogy inkább „foglalkozzanak csak az ügyekkel, az ügyintézés gyorsításával”.

Kétségtelen, hogy az ügyintézés időszerűsége folyamatosan napirenden volt az egyesület életében, végig kísérte tevékenységünket. Számos esetben mutatott rá a MABIE arra is, hogy a „lassúságot” valójában mi is eredményezte, hogy az adott esetben nem a bíró volt, aki „lefékezte” az ügyintézőt.

Mi volt az a terület, amivel a béren kívül még rendszeresen foglalkozott az egyesület?

A bíróságok általános megítélésére kedvezőtlenül hatott a központi régió kimagasló munkaterhe és ügyszámterhelése, ez is rendszeres témája volt a választmányi, illetve elnökségi üléseknek. Ezt a különbséget személyesen is megtapasztaltam akkor, amikor járásbíróból a Fővárosi Bíróság bírójává lettem. A kapott akták száma is jóval több volt, összetettebb jogi problémát jelentettek és az ügyiratok súlya, vastagsága is jócskán megnőtt.

Az akkori OIT a tevékenysége során ritkán kért tőlünk véleményt, mi azonban kérés nélkül is „tálaltuk” azt. Ritka volt az is, hogy az egyesületi vezetőket meghívják a tanácskozásukra. Az öt év alatt az OIT egyetlen ülésére sem kaptam meghívást. Mintha az egyesülettel való közös munkát nem tekintették volna természetes együttműködésnek. Éves beszámolóimban ezt a hiányosságot minden esetben feltártam, aminek nem örültem, de én azt nem is vártam. Igyekezettünk és reményeink, sőt eredményeink ellenére azt

mondhatom, az OIT mint testület elérhetetlen maradt számunkra. A Hivatal egyes vezetőire ez nem vonatkozik.

Az elnöki ciklusa alatt mi volt az a pillanat, élmény, amire legszívesebben emlékszik vissza?

Mint említettem, az első hónapoktól kezdve különösen az osztrák, a német és a svájci bírói egyesület vezetőivel már kialakult eredményes kapcsolattartás kiemelt feladatomból volt. Tőlük igen sok és fontos segítséget kaptunk. Ez nem csak a továbbképzésre terjedt ki, hanem személyes jelenlétükkel is támogatták munkánkat. Mi a nemzetközi szervezethez azonnal bejelentkeztünk és az előbb említett vezetők támogatásával, bár volt egy várakozási időszak amiatt, hogy vajon demokratikusan alakul-e ez az új magyar bírói ítélkezés, tagsági jogot kaptunk. A nemzetközi tagság igen megnövelte a Magyar Bírói Egyesület presztízsét bel- és külföldön egyaránt. Ennek fő „vezérlője”, amint sok mindennek, dr. Horeczky Károly volt, aki elnökként az utat kitaposta számomra.

Az 5 év elnökség alatt a legkedvesebb és legkülönlegesebb élményem a világ bírói egyesületei vezetőinek kongresszusa volt, amelynek megszervezésére – tevékenységünk elismeréseként – 2006-ban a MABIE kapott megbízást. A Bírák Lapjának azt a példányát el is hoztam magammal, amiben erről szóló cikkek és képek vannak. A 2500 példányból egyet sikerült megtartanom, amit azóta is nagy becsben őrzök.

Ezzel a kongresszussal a világ szemében a Magyar Bírói Egyesület, mint a bírói érdekképviselő hiteles megtestesítője jelent meg. Ezzel együtt Magyarország is a figyelem középpontjába került, hiszen ennek során 160 ország közel 200 bírósági vezetője volt jelen. Korábban meghívottként részt vehettem hasonló kongresszusokon más országokban, ahol a köztársasági elnök mindenütt fogadott minket, de az, hogy az ország parlamentjét a munkavégzés színhelyéül megkapjuk, az sehol nem fordult elő. Másutt csak az épületet tekinthettük meg.

Ezzel szemben Magyarországon elértük, hogy a Parlamentbe szervezhettük a szakmai napokat is, mégpedig az un. Felsőházi nagyterembe, melyet pár évvel korábban újjátottak fel. Kicsit túlzásnak is éreztem a külföldi résztvevők ebből levont következtetéseit, amelyek szerint „nem lehet okotok panaszra, nálunk ez elképzelhetetlen lenne”. Így a plénumon hangsúlyoznom kellett, hogy a

Magyar Bírói Egyesület számára is kivételes ez az alkalom, a Parlament nem általános vagy gyakori színhelye tanácskozásainknak.

A kongresszust a Parlament akkori elnöke nyitotta meg, melyből kitűnik, hogy a törvényhozás is elismerte a rendezvény jelentőségét. A kongresszus sikeréhez döntően hozzájárult a megyei vezetők, kiemelten a Fővárosi és a Somogy Megyei bíróság elnökeinek és valamennyi bíró partneri támogatása. Ez a rendezvény nagy „lökést” adott a következő esztendő működéséhez is.

Mennyire követi figyelemmel a bírósági szervezet jelenét, az érdekképviselést kihívásait?

Nyugállományba helyezésemet követően két évig szaktanácsadó voltam a Legfelsőbb Bíróság elnöke, illetve helyettese mellett, majd a Közszolgálati Egyetemen – mint 1978-tól minden évben – egyetemi docensként oktattam 77 éves koromig. A Károli Gáspár Egyetem jogi karán pedig 79 éves koromig rendszeresen záróvizsga bizottsági elnök lehettem.

Köszönöm a beszélgetést, élmény volt az emlékek felidézése és bizonyosan új lesz sokak számára mindaz, amit Elnök úr megosztott velünk.

Szeretném még hozzáfűzni, hogy erre a kötetlen beszélgetésre, amelynek kérdéseit előre nem is ismertem, nem készültem külön, mert azt gondoltam, hogy a Bírak Lapjában sok beszámoló jelent meg az eredményekről, a nehézségekről és a kritikákról is. Bízom abban, hogy nem csak a vezető társakhoz, de legalább annyira magamhoz is kritikus voltam. A véleményemet mindenkor szemtől szemben elmondtam, illetve egyértelműen, vagy óvatosság nélkül leírtam. Utólag úgy látom, hogy esetenként azért kevesebb szigor és több elismerés lett volna indokolt. Volt, aki úgymond lazább magatartásra biztatott, hiszen csupán társadalmi megbízatásról volt szó. Magam azonban a választással kapott és számomra feltétlenül megtisztelő megbízatásnak mindenképpen meg akartam felelni. Azt tapasztaltam, hogy az egyesület szinte minden tisztségviselője így volt ezzel. Valamennyien a tárgyalási kötelezettségük mellett, minden kedvezmény nélkül, példás lelkiismeretességgel végezték az egyesületi feladatukat. Erre joggal lehettünk büszkéek és én ma is az vagyok. Azt is állíthatom, hogy az egyesületi vezetői tisztségétől senki nem is számíthatott valamiféle előnyre. A hivatali elismerések, kitüntetések odaítélésénél néhány igazgatási vezető gyakorlatában – azonos feltételek mellett – nem hogy előnyt, de mintha

kifejezetten hátrányt is jelentett volna a bírótársakért önzetlenül végzett érdekképviseleti munka.

Nem volt tehát egyszerű és könnyű a tisztségviselőink helyzete sem. Magam talán mindezt kevésbé érzékeltem, miután ítélkező bíróként, mint a Legfelsőbb Bíróság tanácselnöke további előrelépés lehetőségének hiányában dolgoztam, s aki ráadásul közel volt a törvényi nyugdíjkorhatárhoz, így minden egyéb körülménytől és szempontoktól függetlenül képviselhettem azt, amire a bíraktól a bizalmat megkaptam és amiben hittem is.

Ha nem lenne túlságosan is terjedelmes a névsor, legszívesebben felsorolnám azokat az egyesületi vezetőket, akik az én mintegy tíz éves tapasztalataim szerint az érdekképviseleti munkában – helyi, területi vagy országos szinten – a legtöbbet tették. Ilyen tartalmú kérdést azonban nem kaptam terjedelmi okokból és a szubjektív megítélés veszélye miatt ezt nem is vállalhatnám. Annyit azonban mondhatok, hogy a számuk nem lenne messze a száztól.

Egy kivételt – a korabeli Országos Választmány és Országos Elnökség számos tagjának véleményére is támaszkodva – hadd tegyek és megnevezhessem azt a két közvetlen munkatársamat, akiknek az érdemi közreműködése, önálló, kreatív munkája elengedhetetlen volt az egyesület cselekvőképességéhez, töretlennek mondható működéséhez, de az én elnöki munkám bizonyos mértékű eredményességéhez is. Lovász Andrásné dr. főtitkárról és Marton Zsuzsa pénzügyi-gazdasági és ügyviteli vezetőről van szó. A feladatkörüket messze meghaladó tevékenységükért kiérdemelt méltó és nyilvános elismerés ez idáig még az én részemről is elmaradt és remélem, talán a jelen jubileumi megemlékezés jó lehetőség ennek pótlására. Bizonyára van igazság abban a mondásban, hogy jobb későn, mint soha.

Az Egyesület megjelenése a Bírák Lapjában és a sajtóban

2003-2008 között:

ÚJ ELNÖK A MAGYAR BÍRÓI EGYESÜLET ÉLÉN

Uttó Györgyöt, a Legfelsőbb Bíróság tanácselnökét választották a Magyar Bírói Egyesület új elnökévé a szervezet hétfői választmányi ülésén. Az új elnök személyéről a megyékben dolgozó bírák által kijelölt ötven választmányi tag döntött titkos szavazással. Uttó György, a megválasztott új vezető elmondta: a bírák általános szakmai érdekképviseletét ellátó országos szervezet választmányának 60 százaléka, elnökségének fele a tisztújítás után új tagokból, többségében 35 év körüli bírákból áll. Az 1990-ben alakult Magyar Bírói Egyesületnek mintegy ezerkétszáz tagja van. A szervezet általános tisztújító közgyűlését öt-évenként tartja meg. (MTI)

(Népszabadság, 2003. december 9.)

A BÍRÁK ETIKAI KÓDEXE*

I.

A Bírák Etikai Kódexének célja

Demokratikus jogállamunk működésének és fejlődésének egyik legfontosabb feltétele a független, pártatlan, hatékony és szakszerű bírói munka. Ebből kiindulva a *Bírák Etikai Kódexe* (a továbbiakban: *Kódex*) azokat a legfontosabb etikai elveket és magatartási szabályokat tartalmazza, amelyek a bírói hivatáshoz kapcsolódó alkotmányos és törvényes rendelkezések végrehajtását segítik, úgy, hogy azok a Magyar Köztársaság igazságszolgáltatásában dolgozó valamennyi bíró részére iránymutatásul szolgálnak.

A *Kódex* kifejezésre juttatja a bírói függetlenség alkotmányos előírásának és a bírói karnak a társadalom iránt tanúsítandó felelőssége közötti összhangot, valamint azt, hogy a bírák meg kívánják felelni a társadalom velük szemben támasztott magas szintű elvárásainak. Ennek érdekében – mintegy önszabályozó eszközként – maguk határozzák meg a kiemelkedően lényeges etikai elveket, magatartási szabályokat, illetve ezek kereteit, abban a biztos tudatban, hogy azokat a bírák belső meggyőződésük és bírói esküjük alapján követik.

* A *Bírák Etikai Kódexét* a Magyar Bírói Egyesület Országos Választmánya 2005. február 26-án fogadta el. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a 2005. április 12-én megtartott ülésén úgy döntött, javasolja, hogy a *Kódex* egyesületi iránymutatásként kerüljön közzétételre.

1/2005. (II. 26.) OV határozat a Bírák Etikai Kódexének elfogadásáról

- a. Az Országos Választmány egyszerű többséggel úgy döntött, hogy a Kódex tervezetének 7. pontja („A bíró fogalmazása az élő beszédben és írásban egyaránt világos, közérthető. Érvei meggyőzőek, logikusak, lényegre törőek.”) kimarad.
- b. A tervezet 19. pontjában foglaltak helyett az Országos Választmány egyszerű többséggel a 18. pontot a következő szöveggel fogadta el:
18. a későbbiekben felállításra kerülő, bírákból álló Országos Bírói Etikai Tanács foglalt állást arról, hogy valamely konkrét bírói magatartás etikátlan-e.
- c. A tervezet 20. pontjában foglaltak helyett az Országos Választmány egyszerű többséggel a 19. pontot a következő szöveggel fogadta el:
19. a Bírák etikai Kódexe hatályosulásának vizsgálatát, esetleges kiigazítását első alkalommal 2007-ben indokolt elvégezni.
- d. A fenti változtatásokkal az Országos Választmány a Bírák Etikai Kódexének tervezetét – három tartózkodással, ellenszavazat nélkül – elfogadta és elrendelte annak a Bírák Lapjában való közzétételét. Egyúttal úgy határozott, javasolja az Országos Igazságszolgáltatási Tanácsnak, tegye közzé sajátjaként a Bíró-sági Közlönyben és hozza létre az Országos Bírói Etikai Tanácsot, a 18. pontban foglalt hatáskör gyakorlására. Az OIT eltérő döntése esetén kötelezte a Magyar Bírói Egyesület Elnökségét, a munkabizottság segítségével 2005. szeptember végéig fogadja el az Országos Bírói Etikai Tanács ügyrendjét, működési szabályzatát és a többi bírói egyesülettel egyetértésben hozza létre a Tanácsot.

(A Bírák Lapja 2005/1. számából.)

Részlet az Európai Bírói Egyesület számára készített jelentésből.

Kiegészítő jelentés az Európai Bírói Egyesület 2005. áprilisi ülésére

Az Európai Bírói Egyesület (EAJ) a 2003. november 9-én tartott bécsi ülésén tárgyalta meg a magyar bírák helyzetéről készített jelentést. Az ott jóváhagyott megállapodásokat és javaslatokat az EAJ elnöke 2003. év végén küldte meg a Magyar Köztársaság igazságügy-miniszterének, a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (OIT) elnökének, akik 2004. februárjában részletesen válaszoltak. A Magyar Bírói Egyesület 2004. február 18-án küldte meg a beszámolóját, amelyet az EAJ a nápolyi ülésén, 2004. májusában tárgyal meg. Tekintettel arra, hogy az EAJ jelentését a 2004. évi állami költségvetés elfogadását követően kaptuk meg, s a költségvetésben a bírák 2004. évre illetményemelésben nem részesültek, kérésünkre az EAJ hozzájárult ahhoz, hogy kiegészítő jelentést tehesünk arról, miként alakul anyagi helyzetünk 2005-ben.

[...]

Nem történtek lépések azonban abban az irányban, hogy törvényi úton kerüljön szabályozásra a bírói bérek értékállandóságát biztosító automatizmus. Az OIT által elfogadott és a Magyar Bírói Egyesület által is kezdeményezett, részleteiben is támogatott bírói életpálya-modell eredeti tervezete is lekerült a napirendről. Az igazságügyi kormányzat készített ugyan újabb változatot, amelynek azonban az a legnagyobb gyengéje, hogy a benne foglaltak is csak bizonytalan időben, szakaszosan valósulnának meg.

A nyugállományba vonuló bírák helyzete változatlan. Utolsó reálkeresetüknek legfeljebb 30%-át kapják meg nyugdíjként, ami gyakran tisztségükhöz méltatlan munkavállalásra készteti őket ahhoz, hogy elkerülhessék a megélhetési problémákat. Ennek a gondnak a megoldására a másik két hatalmi ág, a törvényhozói és a végrehajtói – tapasztalataink szerint – a leginkább érzéketlen.

A Magyar Bírói Egyesület a bírói illetményeket tekintve alapvető fontosságúnak tartja, hogy a magyar bírák jövedelme mielőbb érje el az Európai Unió régi tagállamai bíráinak alsó harmadában lévő jövedelmét. Ehhez kéri elsődlegesen az EAJ támogatását. Javasoljuk, hogy az EAJ munkabizottsága – mint testület – a jövőben vizsgálja meg és értékelje az Európai Unióba 2004-ben belépett 10 új tagállamban az ítélkezés tárgyi és személyi feltételeit, összehasonlítva a régi uniós tagállamokban létező körülményekkel, feltételekkel. Hasznos lenne számunkra az is, ha ez az elemzés a bírák nyugdíjának témáját is érintené.

Dr. Uttó György s.k.
az egyesület elnöke

Dr. Balla Lajos s.k.
az egyesület alelnöke

Dr. Makai Lajos s.k.
az egyesület alelnöke

(A Bírák Lapja 2005/1. számából.)

VÉGET ÉRT A BÍRÁK VILÁGTALÁLKOZÓJA

Tájékoztató a Nemzetközi Bírói Egyesület (NBE) hazánkban tartott 49. Közgyűléséről

Közel egy éves előkészületi, szervezési munka után Siófokon, 2006. szeptember 28-án – miután **dr. Ujkéry Csaba** úr, a Somogy Megyei Bíróság elnöke, az OIT tagja felolvasta a **Magyar Köztársaság elnökének** üzenetét – a **Legfelsőbb Bíróság** és az OIT elnöke, **dr. Lomnici Zoltán** úr köszöntötte a világ 69 országának legnagyobb nemzeti bírói egyesületeit magában foglaló nemzetközi szövetség 49. Közgyűlésének résztvevőit, a 60 országból megjelent 200 hivatalos küldöttet és a mintegy 100 további külföldi vendéget. Köszöntötte a bírák világtalálkozóját megtisztelő magyar bírákat, bírósági és egyesületi vezetőket is. A megnyitó ünnepségen **dr. Petrétei József** úr, igazságügyi és rendészeti miniszter, az OIT tagja is felszólalt.

A megnyitót követően minden a program szerint történt: regionális ülést tartott az **Európai**, a **Latin-Amerikai**, az **Afrikai**, az **Ázsiai**, **Észak-Amerikai** és **Óceániai Egyesület**, másnap a **Parlament** Felsőházi termében szakmai tanácskozásra került sor, rendszeresen tanácskozott az **NBE Központi Tanácsa**, a négy tudományos bizottság. A regionális csoportok a bírák általános helyzetét, problémáit, a bírói függetlenség időszerű kérdéseit, az ítélezés hatékonyabbá tételének teendőit vitatták meg.

A **Központi Tanács** megtárgyalta és jóváhagyta a regionális csoportok és a tudományos bizottságok javaslatait, állásfoglalásait. Megválasztotta a NBE új elnökét, **Maja Tratnik úrnőt**, Szlovénia Legfelsőbb Bíróságának bíráját.

A **Központi Tanács** az október 2-i záróülésen kifejezésre juttatta a legteljesebb köszönetét és elismerését minden támogatónak és szervezőnek, akik a tanácskozás eredményes munkájához a legoptimálisabb feltételeket biztosították.

A **Központi Tanács** tisztségviselői és a külföldi bírák – egyenként és regionként is – külön kiemelték azokat a tényeket, körülményeket, sajátos megnyilvánulásokat, amelyek az eddigiekhez képest újat, minőségi többletet jelentettek és felejthetatlenné tették számukra a magyarországi tartózkodásukat. Elmondták, hogy

- a közgyűlések során első alkalommal fordult elő, hogy a vendéglátó ország csodálatos Parlamentjében tarthattak tanácskozást, ahol az **Országgyűlés elnöke** nem csak köszöntötte a résztvevőket, de a magyar történelem egyik legnagyszerűbb eseményéről is megemlékezett;
- az ország első számú bírója, a **Legfelsőbb Bíróság elnöke** három alkalommal is találkozott a küldöttekkel; nyilvánvaló volt, hogy felelősséget érez a rendezvényekért, ami szintén példa nélküli a közgyűlések történetében;
- első alkalommal történt, hogy alapos, minden lényeges kérdést érintően kaptak tájékoztatást a vendéglátó ország Legfelsőbb Bíróságának elvi irányító munkájáról (**Dr. Lomnici Zoltán**: a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a jogegység és a jogfejlesztés szolgálatában), a bíróságok központi igazgatási szervéről (**Dr. Gatter**

(Részlet a *Bírák Lapja* 2005/2. számából.)

Útelágazás

Konferencia a bírósági szervezet működésének jövőjéről

2008. szeptember 20.

Jó ideje szinte csak rossz híreket kapunk a bíróságok – különösen a Fővárosi Bíróság és a Pest Megyei Bíróság – működési feltételeiről, a munkateher aránytalanságáról, az egyre növekvő – és egyre bonyolultabb - ügymennyiséggel már-már kilátástalannak tűnő küszködésről. Ennek következményeként az egymás közti kommunikációnk is jóformán csak a romló közérzetünkről, fásultságunkról, a borúlátásunkról történő beszámolóknak merül ki.

Látnunk kell, hogy a jelenlegi állapot – így különösen az aránytalan bírói munkateher – ma olyan belső és külső feszültségeket indukál, amely alapvetően meghatározza az igazságszolgáltatás működését és különösen a róla alkotott képet. Az eljárások elhúzódnása nem vitásan igazságtalan helyzetet teremt bíró és bíró között, de az állampolgár joghoz, igazságszolgáltatáshoz jutási esélyeit is differenciálja pusztán aszerint, hogy perenkívüli vagy peres igényének érvényesítése vagy a vele szemben folytatott eljárás melyik megyében zajlik.

Ismert, hogy három tudományos intézet az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (OIT) 2007. május 7-i döntése nyomán elkészítette az 1997-ben bevezetésre került bírósági reform tíz éves értékelését, elemzését. A bírósági szervezet és a bírósági igazgatás reformjának folytatását valamennyi tanulmány indokoltan tartotta, kiemelve, hogy a bírósági szervezet európai színvonalú működése nem lehet „belügye” sem a bíróságoknak, sem pedig, az OIT-nak. Ez esetben a legszélesebb értelemben vett közérdekről, alapvető politikai kérdéstről van szó.

A Magyar Bírói Egyesület Fővárosi Szervezetének és Pest Megyei Szervezetének jelen kezdeményezését nemcsak a közérzetünket befolyásoló problémákról való együttgondolkodás szükségessége hívta életre, hanem alapvetően az a törekvés, hogy segítséget nyújtsunk az előrelépéshez szükséges mielőbbi és konkrét változtatáshoz. Értelemszerűen a bírák a pozitív irányú változtatás iránti igényüket ez idő szerint elsősorban az OIT-nak, mint a bírák első számú érdekkifejező és érdekvédelemző szervének címzik, jelezve egyúttal, hogy támogatnak minden olyan döntést és elhatározást, amely az ítélkezés minőségének javítását szolgálja.

Az elmúlt években – talán a nem mindig elégséges információ miatt -, úgy tűnt, mintha az OIT testülete, reményeink ellenére, elérhetetlen maradt volna a bírósági szervezeten belüli közeg számára. Ez a látszólagos „távolság” is indukálta a párbeszéd szükségességét, az együttgondolkodás igényét, hiszen az OIT érdekképviseletként csak akkor tud hatékonyan működni, ha egyebek mellett a bírák bizalmát is élvezzi.

Az utóbbi időben – mintegy bizalmunk megalapozottságát erősítendő – a testület részéről olyan kedvező változásokat észlelhettünk, amelyek kiteljesedésük esetén lehetőséget teremtenek működési feltételeink további javítására, az e tekintetben meglévő különbségek kiegyenlítésére.

Az OIT 2008. június 3-án kelt határozatában cselekvési tervet készített a Fővárosi Bíróság és a Pest Megyei Bíróság helyzetének megoldására, amelyhez – és az igazságszolgáltatás hosszabb távú koncepciójához - a bírák javaslataira is igényt tartott.

A szemléletváltást jelezte dr. Draskovics Tibor miniszter úr felszólalása is a Pest Megyei Bíróság öszsbírói értekezletén. E szerint e két szervezeti egység helyzetét nem pusztán az ezernél is több bíró problémájaként, hanem az ügyfélként többszázezer – és e tekintetben más megyékhez képest jelentős hátrányban lévő – polgárt érintő kérdésként kívánja kezelni.

Úgy tűnik, az OTT és a miniszter úr jelenlegi hozzáállása megteremtette a várva-várt kedvező közegzet az együttműködéshez. Ezért erre alapítottan úgy véltük a párbeszédet itt és most, leginkább érintettként és a bírósági szervezeten belül elfoglalt – kiemelt – helyünkre tekintettel a Fővárosi Bíróság és a Pest Megyei Bíróság Bírói Egyesületi alapszervezeteinek kell megkezdeni.

Rendezvényünkön be szeretnénk mutatni a bírósági szervezet – kiemelten a Fővárosi és a Pest Megyei Bíróság – működési feltételeinek további javítása, ezen belül különösen a meglévő különbségek kiegyenlítése érdekében felvetett javaslatokat, és a megoldási terveket az azok megvalósításához szükséges eszközrendszer tükrében.

A konferencia – ütelágazásként - a szervezeti működés problematikája körében az eddigi legátfogóbb tájékoztatásra vállalkozik a döntési helyzetben lévő releváns szervek korábban és jelenleg hivatalban lévő első embereinek és – reményeink szerint - a bírák aktív részvételével.

Kérünk minden bíró kollégát, hogy jelenlétével illetve hozzászólásával tisztelje meg a konferenciát!

 dr. Polgárné dr. Vida Judit
 a Magyar Bírói Egyesület
 Fővárosi Szervezetének
 Elnöke

 dr. Hilbert Edit
 a Magyar Bírói Egyesület
 Pest Megyei Szervezetének
 Elnöke

Nyílt vitanap a Legfelsőbb Bíróságon

2008.10.13.Magyar Bírói Egyesület

A bírósági igazgatás és a bírói érdekvédelem jövője címmel – mintegy 150 bíró, titkár és fogalmazó részvételével – került sor a Magyar Bírói Egyesület rendezvényére.

Az eseményen dr. Kaposvári Bertalan, a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese és dr. Fazekas Sándor, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnökhelyettese is jelen volt. A résztvevők különösen nagy érdeklődéssel fogadták a Legfelsőbb Bíróságon először szereplő dr. Fleck Zoltán jogszociológus előadását.

Tiltakozott a bírói kar

2003.12.13.Ma.hu (forrás: Jogi Fórum)

Uttó György elnök szerint az ombudsmannak nincs sem kellő ismerete, sem hatásköre ahhoz, hogy a kétezernél is több bíró magatartását és döntéseit bírálja.

Kaltenbach Jenő kisebbségi ombudsman kijelentései ellen tiltakozik a Magyar Bírói Egyesület elnöksége. Uttó György elnök szerint az ombudsmannak nincs sem kellő ismerete, sem hatásköre ahhoz, hogy a kétezernél is több bíró magatartását és döntéseit bírálja.

Kaltenbach Jenő a minap a Debreceni Városi Bíróság egyik olyan ítélete kapcsán szólalt meg, amelynek indoklásában a "roma beütés" kifejezés szerepelt. [...]

A bírák bércélkitűzése
Ülésezett a Magyar Bírói Egyesület elnöksége

Kehidakustány (s. j.)
– A bírói életpályával kapcsolatos észrevételeket, tennivalókat fogalmazott meg szombati ülésén az ezernyolcszáz tagot számláló Magyar Bírói Egyesület elnöksége.

A tervezettel kapcsolatosan a szervezet elnöke, *dr. Uttó György*, valamint *dr. Magyar Károly*, a Bírói Életpálya Szakbizottság vezetője tartott sajtótájékoztatót, hangsúlyozva: a bírói életpálya néhány eleme az elmúlt években már megvalósult, szeretnék, ha jövőre további intézkedésekkel bővülne a sor. El kívánják érni egyebek között, hogy a bírák fizetése – törvény által előírtan – tartson lépést az inflációval, s vezessenek be négy új fizetési fokozatot, átfogva ezzel a teljes bírói életpályát. Ez szolgálná a hivatás megtartó erejét, s egyben a fiatalok számára is perspektívát jelentene. Elhangzott: fontos lenne, hogy a bírák az aktív munka lezárulása után – meghatározott szolgálati viszony alapján – életpálya-pótlékban részesüljenek. A fizetésük harminc százalékát kitevő nyugdíjból ugyanis nehezen élnek, tisztességükhez méltatlan munkavállalásra kényszerülnek, s emiatt sokan nem engedik át helyüket a fiataloknak. Az egyesület fontosnak tartja, hogy a magyar bírói fizetések lépcsőzetesen elérjék az Európai Unió régi tagállamai alsó harmadában helyet foglaló bírói béreket.

Dr. Uttó György szót ejtett arról is, hogy elkészítették a bírák etikai kódexét. Elmondta: akadtak, akiknek ez nem nyerte el tetszését, szerintük rendkívül fontos, hogy a tisztségből következő szabályokat, kööttségeket mindenki, minden helyzetben betartsa, azaz a bírák élete, munkája teljesen feddhetetlen legyen.

(Zalai Hírlap, 2005. május 23.)

Nem korlátozható a választhatóság

Hazánkban sincs realitása azoknak az elképzeléseknek, hogy a bírósági vezetőket ne választhassák meg az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (OIT) tagjának. Erről beszéltek lapunknak bírósági vezetők, példaként említve egy nemrég hozott lengyel alkotmánybírósági döntést, ahol egy ilyen törvényt alkotmányellenesnek minősítettek. A gyakorlat több közösségi szabállyal is ellentétes, mert a bíró nem korlátozható abban, hogy választás útján az OIT tagja lehessen – tették hozzá. Eközben ismét előkerültek a bíróságokat ért támadások az Európai Bírói Egyesület évi taggyűlésén. A Magyar Bírói Egyesület elnöke, Uttó György beszélt arról, hogy a nemzetközi szervezet támogatta a magyar egyesület azon erőfeszítéseit, amelyeket „egy szűk csoport és a média egy része által a bíróságot érő alaptalan támadások megszüntetése érdekében folytat”. *(Népszava)*

(Népszava, 2007. október 2.)

Lomnici: A változtatásokhoz kétharmados törvényekre lenne szükség

2007.12. 3.MTI (forrás: Jogi Fórum)

A Magyar Bírói Egyesület (MBE) pénteken és szombaton Debrecenben tartotta országos választmányi ülését. Az eseménnyel kapcsolatban megtartott sajtótájékoztatón Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (OIT) elnöke a bírákról készített felmérések eredményeit ismertette.

A Legfelsőbb Bíróság elnöke egy tavaly készített felméréssel kezdte, miszerint egy kutatóintézet által megkérdezettek közül 1.500-an a lakosság köréből, 800 jogi szakember, illetve 200 bíró, 67-74 százalékban volt elégedett a Legfelsőbb Bíróság, illetve az OIT tevékenységével. Mivel a bírói munka állandó ellenőrzését Lomnici Zoltán fontosnak tartja, idén három kutatóintézetet kért fel egy újabb felmérés elkészítésére. Ezeknek az eredményeit ismertette az LB elnöke úgy fogalmazott: alapvetően mindhárom felmérés pártatlannak ítélte a bírák tevékenységét. [...]

Nem kap helyreigazítást az Országos Bírói Etikai Tanács

2008.03.17.Jogi Fórum / Antal Attila

A Magyar Bírói Egyesület elnöke az Országos Bírói Etikai Tanács nevében helyreigazítást kért az Eötvös Károly Közpolitikai Intézettől a Bírói függetlenség, számonkérhetőség, igazságszolgáltatási reformok című tanulmánya egy mondatával kapcsolatban.

Dr. Uttó Györgyöt az Országos Bírói Etikai Tanács (OBET) demokratikusan, a bírák köréből megválasztott tagjai azzal bízták meg, hogy tolmácsolja a Tanács kérését az Eötvös Károly Közpolitikai Intézet elnöke felé: az Intézet vonja vissza a Bírói függetlenség, számonkérhetőség, igazságszolgáltatási reformok című tanulmánya egy mondatát. A nevezett rész így szól:

„ A Magyar Bírói Egyesület elfogadott egy etikai kódexet, aminek eddigi gyakorlati alkalmazása némi kételyt ébreszt, mert nyilvánosságra került egy olyan etikai eljárás, amit azért kezdeményeztek bíró ellen, mivel nyilvánosságra hozta azt az alkotmánybírói beadványát, amely a bírák nyilatkozási tilalmát kimondó törvényi rendelkezést támadta.” [...]

Ellentmondások Uttó leveleiben?

Pozícióharc kezdődött a bírói kar vezetésében azután, hogy az államfő bejelentette, nem jelöli újra Lomnici Zoltánt a Legfelsőbb Bíróság elnökének – írta legfrissebb számában a HVG. A lap a Magyar Bírói Egyesület elnökének két, egymással ellentmondó levelét idézi. Az egyikben Uttó György az egyesület hozzá forduló választmányi tagjai nevében írt az államfőnek, azt tudakolva, mi a baj az LB jelenlegi elnökével. Néhány nappal később az egyesület két választmányi tagja magyarázatot kért a köztársasági elnök megkeresésére. Erre válaszul Uttó már úgy fogalmazott, hogy nem az elnökség vagy a választmány nevében, vagy megbízásából írta levelét, amely lényegében magánvéleménye.

(Népszava, 2008. március 28.)

**Visszaemlékező dr. Makai Lajos,
az Egyesület Elnöke 2008-2018 között.**

**Az egyesületért végzett munkájáért
Grecsák Károly díjban részesült.**

Beszélgetőtársa dr. Kozlovszky Ágnes.

Dr. Makai Lajost, a Pécsi Ítéltábla tanácselnökét, a Magyar Bírói Egyesület korábbi elnökét kérdezem bírói munkásságáról. Hány év bírói munka áll a háta mögött, Tanácselnök Úr?

Sok. Ezt jelzi, hogy a 40 éves szolgálati jogviszonyom után járó jubileumi jutalmamat jövőre kapom meg. Fogalmazóként kezdtem a bírói pályámat még 1981-ben és az első bírói kinevezésemet nem sokkal később, 1985. decemberében kaptam meg.

Bírói munkája mellett, a Magyar Bírói Egyesületnél végzett érdekképviseleti munkáját megelőzően, igazgatási feladatokat is ellátott. Erről mesélne, kérem?

Igazgatási feladatokat először 1996-tól láttam el, mint a Somogy Megyei Bíróság büntető kollégiumvezetője. Ezt követően, 2003-ban kerültem Pécsre, ekkor kezdtek meg újra az ítéltáblák igazságszolgáltatási tevékenységüket, itt voltam először büntető kollégiumvezető 2012-ig, majd 2012 és 2018 között a Pécsi Ítéltábla elnöke.

A Magyar Bírói Egyesület elnökének 2008-ban választották meg. Meddig töltötte be ezt a tisztséget, és ezt megelőzően milyen kapcsolat fűzte az egyesülethez?

Valóban, 2008-ban választották meg az egyesület elnökévé, amely tisztséget 2018. december 1-ig töltöttem be. Ezt megelőzően, az egyesület újjáalakulását követő évben, 1991-ben lettem a tagja, majd 1992-től az elnökség tagjának is megválasztottak. Ezt a tisztséget elnökségemig bezárólag folyamatosan láttam el.

Mesélne az újraalakulás folyamatáról? Különös tekintettel annak időpontjára, van annak relevanciája, hogy erre a rendszerváltás után kerülhetett sor?

Igen, mindenképpen. Az egyesület újrászervezése vagy újjászervezése a rendszerváltást követően, alulról jövő kezdeményezésként indult meg, amelynek legfőbb mozgatója a bírói kar volt. Az akkori alapítók közül még ma is sokan tagjai az egyesületnek. Az egyesület első elnökévé Horeczky Károlyt, a Legfelsőbb Bíróság kollégiumvezetőjét választották meg, aki több, mint egy évtizedig volt az egyesület elnöke. Az egyesületnek a megalakulását követően meghatározó szerepe volt az első igazságügyi reformban, az 1997-ben hatályba lépett Bszi. és Bjt. előkészítésében és megalkotásában. Ekkor váltotta fel a több, mint egy évszázados igazságügyi miniszteri igazgatást a bírói öngazgatás. Ennek eredményeként felállításra került a többségében választott bírákból álló bírói öngazgatási szervezet, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács. Akkoriban az egyesület az általa létrehozott reformbizottságon - amelynek Szabó Győző, a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese volt a vezetője – keresztül gyakorolt döntő befolyást az igazságügyi reform koncepció kidolgozására, amit tulajdonképpen annak megfelelően el is fogadott az igazságügyi kormányzat, illetőleg a Parlament is. Az akkor elfogadott törvények 2011. december 31-ig hatályban voltak.

Az elfogadott Bjt-ben jelent meg a második világháború után megszüntetett bírói szolgálati jogviszony felső határának a 70 élethez történő újbóli felemelése. Sokan úgy gondolják, hogy a bírói szolgálati viszony felső határa mindig 70 év volt. Ez valóban igaz volt 1869 -től a II. világháború végéig. Valójában azonban volt egy átmenet a második világháborút követően egészen 1997-ig, vagyis az említett törvények elfogadásáig, amikor is a bírói szolgálati jogviszony felső határa megegyezett az általános nyugdíjkorhatárral. Amikor én kezdő bíró voltam, a bírói szolgálati jogviszony felső határa 62 év volt. A Bjt. szabályozása értelmében a bírákra változatlanul az általános nyugdíjkorhatár volt az irányadó, azonban ennek elérésekor a bírának nem kellett nyugdíjba vonulniuk, 70. életévük betöltéséig tovább dolgozhattak. Ez a szabályozás tette lehetővé azt is, hogy az általános nyugdíjkorhatárt elérő bíró kérhette nyugdíjának megállapítását és folyósítását is a fizetése mellett. A szolgálati felső korhatár 70 évre történő felemelésének pénzügyi okai is voltak, miután az akkori kormányzat a bírói bérek rendezését gazdasági okokra hivatkozással nem látta megvalósíthatónak, a szolgálati jogviszony felemelését ennek mintegy kompenzálásának szánta.

Ahogy említette, a rendszerváltás után a bírósági öngazgatásnak a kiépülését az Országos Igazságszolgáltatási Tanács felállítása jelentette. Milyen szerepe volt e testület létrejöttében az Egyesületnek?

Az OIT egy, többségében választott bírákból álló testületként jött létre, elnöke a mindenkori Legfelsőbb Bíróság elnöke volt. Az Egyesület, mint bírói érdekképviselői szerv, meghatározó szerepet játszott az új igazgatási modell kialakításában, és a bíróság szervezeti függetlenségének a megerősödését látta a végrehajtó hatalom igazgatási jogosítványai megszűnésében. Az új igazgatási modelltől az egyesület a bírói egyéni függetlenségének az erősödését is várta. Az újraalakulást követően tehát ez volt az egyesület előtt a legnagyobb kihívás és feladat, amelyet úgy gondolom sikeresen teljesített. Sajnálatos, hogy a bírák hivatásukhoz méltó javadalmazásának elérésében már akkor nem sikerült előre lépni.

Maga az Egyesület a bírósági öngazgatást segíti, védi, van az Egyesületnek ezzel összefüggő feladata?

Egy bírósági igazgatási modell mindig szoros összefüggésben van a bírói függetlenség kérdésével. Az egyesület legfőbb célkitűzése a bírói függetlenség védelme, erősítése. Ebből következik, hogy az egyesület akkor kerül közelebb céljai eléréséhez, ha megtalálja a módját annak, hogy befolyása legyen az igazgatási modell kialakítására, illetve annak szükséges változtatásaira a jogalkotáson keresztül. Visszatérve az előző gondolathoz, az első igazságügyi reformot hosszas polémia előzte meg, aminek a lényege abban állt, hogy vajon az igazságügyi miniszteri igazgatás mennyiben veszélyezteti a bírói függetlenséget, illetve mik a bírói öngazgatásnak az előnyei ebből a szempontból. Ebben a körben alkotmánybírói döntés is született, amelyben az alkotmánybíróság kimondta, hogy önmagában a minisztériumi igazgatás nem veszélyezteti a bírói függetlenséget, ennek feltétele azonban, hogy az igazgatásban vegyenek részt a bírák által választott bírói testületek is.

Ha így önmagában nem is veszélyeztet, mégis a saját egyesületi tapasztalatai alapján most, vagy korábban volt-e, van-e olyan körülmény, tényező, ami potenciálisan mégis veszélyeztető volt vagy lehet? A bírósági öngazgatás tud-e úgy korlátozódni, hogy az adott esetben a bírói függetlenséget sértheti?

Az elmúlt néhány év küzdelmes volt az egyesület számára. Amikor az egyesület bizonyos kérdésekben állást foglalt – pl. integritási szabályzat –, ami

valamiért nem tetszett a központi igazgatásnak, megindult egy folyamat az egyesület ellehetetlenítésére. Ez az OBH elnökének kinevezési hatáskörébe tartozó vezetők személyes számonkérésével kezdődött, majd az elnöki kar néhány szószólójának az egyesület elleni nyílt fellépésében csúcsosodott ki. Ez időben –2018 január– megegyezett az OBT tagok választásával; az egyesület elleni támadások mindennapossá váltak. Egymást követték a retorziók, például a székhely használati jog megvonása, illetve az anyagi támogatás megszüntetése. A legnagyobb gondot az jelentette, hogy a bírósági szervezeten belül kellett az érdekképviselőnek harcolnia a központi igazgatással szemben, annak ellenére, hogy a lényeges stratégiai célok tekintetében az álláspontok között nem volt eltérés. Sajnálatos, hogy a központi igazgatás az eltérő véleményt nem vitaalapként, hanem támadásként élte meg, ami a bírói kart is megosztotta. Hadd utaljak a szégyenletes OBT póttagválasztó küldött értekezletre. A központi igazgatás tehát az egyesületet tulajdonképpen szükséges rossznak, de inkább rossznak, mint szükségesnek tartotta. A különböző intézkedések nyomán többen a bírói függetlenséget is veszélyeztetve látták.

Az OBH elnökének személyében történt változás kihatással volt erre a folyamatra?

Nyilvánvalóan változások történtek, de én azt gondolom, hogy erről még korai lenne véleményt alkotni, hiszen még kevés idő telt el a vezetőváltás óta. Egy kétségtelen, hogy megszűntek belülről a bírói egyesületet ért alaptalan támadások és az új vezető partnerként kezeli az egyesületet.

Ez az időszak befolyással volt az Egyesület tagságára? Gondolok itt esetlegesen az Egyesületből történő kilépésekre?

Határozottan, igen, történtek személyi változások. Azt gondolom nyílt titok, hogy a vezetők kilépése nem önkéntes volt, hanem valamiféle nyomás hatására történt, mint ahogy bizonyos törvényszéken az egyesületi tagok „listázása” is. Itt nem arról van szó, hogy a vezetők azért léptek ki, mert felismerték, hogy az érdekképviselő és az igazgatás összeegyeztethetetlen, hanem egyszerűen nyomásgyakorlás történt, mint ahogyan a lemondott OBT tagok, póttagok irányába is.

És ilyen veszélyt jelentett-e például amikor a nyugdíjkorhatárt visszavették erre a 62 éves korhatárra?

Igen, igen. Azt gondolom, hogy ez nagy törés volt a bírói karban. Hasonló már történt a második világháborút követően – amikor több száz bírónak kellett feladni a hivatását –, azonban annak egészen más okai voltak.

Ez a nyugdíjkorhatár kérdése az ön egyesületi elnökségének ideje alatt volt?

Igen, konkrétan 2012-ben.

Ezzel az eseménnyel kapcsolatban kapott-e akár az Egyesület, akár Ön, mint az egyesület elnöke megkeresést akár előzetes kérdés megvitatása, akár más szakmai vélemény megalkotása érdekében?

2010-ben volt az egyesület újraalakulásának a 20. évfordulója, ebben az évben voltak a parlamenti választások is. Számunkra az volt a furcsa, hogy a választásokat megnyerő kormánypárt programjában az igazságszolgáltatást érintően szinte semmi nem szerepelt. A 20. évfordulóról egy nagyobb szabású rendezvényen emlékeztünk meg Pécssett, amelyen részt vett az akkori kormány igazságügyért felelős államtitkára is, aki felszólalásában meglehetősen sejtelmesen fogalmazott az igazságszolgáltatással kapcsolatban, de utalt a készülő Alaptörvényre, illetve bizonyos változásokra.

Ezt követően az események felgyorsultak, meglepetésszerű volt az egész történet, miszerint az új Alaptörvény nyugdíj reformot is bevezet, ami a bírói kart is érinti. Az a felismerés, hogy mi fog történni, mindenkit sokkolt, különösen az érintetteket. Nyilvánvaló, hogy mint érdekképviselőnek az volt a feladatunk, hogy ezt megpróbáljuk megakadályozni. Ugyanakkor azt is felismertük, hogy meglehetősen eszköztelenek vagyunk – bizonyos szakszervezeti jogosítványok hiányában – a kétharmados többséggel szemben és nem tudtuk megakadályozni a „nyugdíjreformot”, még az erős nemzetközi nyomással együtt sem. Így akkor azt a célt tűztük ki, hogy ennek a hatásait, hátrányos következményeit valamiféle módon megpróbáljuk csökkenteni, tompítani. Több alkalommal folytattunk tárgyalásokat az aktuális igazságügyi kormányzattal, és ennek, valamint a nemzetközi nyomásnak az eredményeképpen alakult ki a mindenki előtt ismert megoldás a kártérítésekre, illetve lépcsőzetes nyugdíjba vonulásra.

Akkor ez végül is tekinthető eredménynek?

Ez a mai napig vitatott kérdés, hiszen sok mindent nem lehet kárpótolni, de ez valamiféle enyhítése volt annak a sokknak, ami a bírói kart erkölcsileg és

anyagilag érte. Nyilván a „kényszernyugdíjazásnak” megvannak a sajátos politikai okai, ennek elemzése azonban meghaladja ennek a beszélgetésnek a kereteit. Különösen annak fényében, hogy 1996-ban megtörtént a bírói kar átvilágítása és a vizsgálat nem hozott olyan eredményt, ami igazolta volna egyes bírák érintettségét a rendszerváltás előtti állambiztonsági szolgálattal.

A nyugdíjazás kérdésében lehetett tárgyalni vagy más módon befolyásolni a döntéshozót?

Folyamatos kapcsolatban álltunk az igazságügyi kormányzattal, illetve a nemzetközi egyesülettel is.

Az egyesület képviselőjében a nemzetközi egyesülettel is tárgyalt, és ők is próbáltak felénk, vagy a kormányzat felé kommunikálni?

Természetesen, de nem sok eredménnyel. Sokan azt mondják, hogy radikálisabban kellett volna az egyesületnek fellépnie, de arra a kérdésre, hogy hogyan, sem akkor, sem azóta nem kapok választ. De utólag is úgy gondolom, hogy nem lehetett volna ezt megakadályozni.

Erre adott esetben fordítva is tesznek kísérletet, például ebben az ügyben, akár az igazságügy minisztérium részéről, vagy a kormányzat részéről, próbálták megnyerni az egyesületet vagy az elnökséget, akár Önt?

Adott esetben a politika nagyon szívesen „használja” az egyesületet, mint a bírák nagy részét tömörítő civil szervezetet, amikor a saját politikai érdekei ezt úgy kívánják. Ez esetben hajlandóak a maximális együttműködésre, véleményünket kérik, illetve felhasználják az egyesület gondolatait, elképzeléseit. Amikor pedig nem, akkor mellőznek, figyelmen kívül hagynak bennünket, mintha nem is léteznénk. Figyelmen kívül hagyják a stratégiai partnerségi megállapodást, különösen akkor, ha azt érzik, hogy az aktuális változtatási szándék nem találkozik a bírák elképzeléseivel, jó példa erre az un. pontozásos KIM rendelet módosítása. A másik példa a közigazgatási bíróságok létrehozására irányuló elképzelés, amely mellé a közigazgatási bírák egyesülete is felsorakozott, és erre gyakran hivatkozott is az igazságügyi tárca.

Visszatérve a MABIE-hez sokan az egyesületet belülről is „használják” egyéni érdekeik érvényesítése céljából. Több bírósági vezető az egyesület hátán lovagolt fel vezetői pozícióba – ami önmagában nem baj -, majd rövid időn belül valamilyen megfelelési kényszer mentén nyíltan támadta az egyesületet. Volt olyan is az elmúlt 15 évben, aki többször is változtatott álláspontján a

széliránytól függően. Nem olyan egyszerű az egyesületi munka ebből a szempontból sem, mert valamilyen szinten minden oldalról, kívülről és belülről is nyomás alatt kell eredményes érdekképviseleti munkát felmutatni.

Talán az egyesület eszköztárára sem olyan erős.

Így van. Az érdekképviselet nagyon sokszor eszköztelen. Ráadásul a bírói egyesületnek a szakszervezetekhez képest sokkal szűkebb az eszköztára, nincsenek olyan radikális eszközök a kezünkben, amiket egyébként a szakszervezetek gyakorolhatnak.

Mégis mit tud egy bírónak nyújtani, például egy fiatalabb, kezdő bíró számára mi teheti vonzóvá az egyesületet? Magam is viszonylag későn talákoztam az egyesülettel, pár év kellett, hogy egyáltalán tudjak róla, a tagság lehetőségéről, feladatokról. Ha például ajánlani kellene egy kezdő bírónak az egyesületet, hogy miért jó a számára, mi lenne az, amit tudna mondani?

Nehéz olyan konkrétat mondani, mert nagyon sok múlik mindig az egyesületnek a helyi meghatározó személyiségein, ahol ilyenek nincsenek, ott azt sem tudják, hogy létezik az egyesület.

Eleinte nem is tudtunk róla, majd az utóbbi időben negatív beállítást kapott.

Mint mondtam, nagyon sok múlik az egyesület helyi vezetőjén, de meghatározó lehet az igazgatási vezető hozzáállása is. Vannak az országnak bizonyos részei – melyeket most nem akarok nevesíteni – ahol a korábban említettek miatt az egyesületet közellenségnek tekintik, mintha az ördöggel cimborálna és nem ismerik fel, hogy az egyesület és az igazgatás céljai a meghatározó kérdésekben, mint a bírói függetlenség erősítése, a bírák anyagi megbecsülésének javítása közös érdek. Az sem baj, ha az igazgatás és az érdekképviselet nem ugyanazon az úton halad, a lényeg az, hogy ez a közös cél érdekében történjen. Nehéz lenne elvitatni, hogy az egyesület bármikor is a bírói kar érdekei ellen cselekedett volna, legfeljebb a központi igazgatás részéről másként került kommunikálásra. Gondoljunk csak vissza az elmúlt évek történéseire, mindig a bírói egyesület lépett fel nyilvánosan a bírói kart ért különböző nemtelen támadások esetén, erre az igazgatás részéről elvérté került sor. Azt kellene felismerni, hogy az egyesület bizonyos kérdésekben másképp – szabadabban és nyíltabban – tudja artikulálni a bírák érdekeit, mint az igazgatás.

A saját elnökségi ideje alatt mi volt a legfontosabb célkitűzés, amit szeretett volna megvalósítani, mint elnök?

Az egyik legnagyobb cél az életpálya modell volt. Amiért a kezdettől fogva dolgoztunk. Ennek az előzménye az volt, hogy 2004-ben született már egy életpálya koncepció, amit az akkori igazságügyi kormányzat is magáévá tett. Az akkori igazságügyi államtitkár egy választmányi ülésünkön messzemenőig támogatta a magyar bírói egyesület életpálya koncepcióját, sőt az igazságügy minisztérium fel is vette ezt a programjába. Ugyanakkor gazdasági okokra hivatkozva elvetették annak megvalósítását. Persze okot találni mindig lehet, azonban azt is látni kell, hogy ez alapvetően politikai akarat kérdése, hiszen az ország költségvetéséhez képest az igazságszolgáltatás költségvetése nem tétel, bármekkora is legyen az, egy gazdaság stabilitását soha nem az igazságszolgáltatás költségvetése veszélyezteti.

Éppen ezért mindenki számára, számomra is nagy öröm volt, hogy a bírói bérek valamilyen szinten rendezésre kerültek az elmúlt évben, hiszen az egyesület mindig prioritásként kezelte a magyar bírói bérek közelítését az uniós tagállamok bírónak anyagi megbecsüléséhez.

Ez lett volna a következő kérdésem, hogy a célokból mely valósult meg és mennyiben?

Részben ez az életpálya modell volt a cél, a másik cél pedig az volt, hogy kezelje a mindenkori politikai hatalom partnerként és tényezőként az igazságszolgáltatást érintő bármelyik kérdésben az érdekképviselői szervet.

És hogy látja, sikerült?

Igen is, meg nem is. Ahogyan már említettem az egyesület és a végrehajtó hatalom viszonya különböző érdekek mentén változó volt. Részt vettünk a hatályos Bszi. és Bjt. koncepciójának kidolgozásában is és már a jogalkotási folyamat kezdetén megfogalmazzuk az aggályainkat bizonyos elképzelésekkel szemben. Ezek az aggályok bizonyos rendelkezésekhez kapcsolódtak, amelyek a bírói önkormányzatiságot érintették, a súlyok-ellensúlyok kérdését, amelyek az OBH elnöke és az Országos Bírói Tanács viszonyában kellett volna, hogy érvényesüljenek, különösen az OBT jogosítványai körében. Aggályainkat nem fogadták el, ugyanakkor az idő bennünket igazolt. A törvények elfogadását követően fokozatosan – részben nemzetközi nyomásra –, bekövetkeztek azok a változások a törvényekben, amelyek szükségességét mi már kezdettől fogva mondtunk, jeleztünk.

Mondhatjuk azt, hogy mégis lett eredménye ennek az erőfeszítésnek?

Én csak azt tudom mondani, hogy az egyesület jól látta a kritikus pontokat, ahol a törvényhozás nem fogadta el véleményünket, és később ezek nemzetközi nyomásra, vagy az Alkotmánybíróság döntései folytán folyamatosan módosításra kerültek. Hadd említsek erre egy példát. Országos szinten az ügyteher megoszlásában tapasztalható egyenlőtlenségek megszüntetése folyamatos problémát jelentett. Ehhez kapcsolódott az OBH elnökének bíróság kijelölési joga, ami bizonyos nagy terjedelmű ügyek áttételének a lehetőségét biztosította egy kisebb ügyteherrel rendelkező bírósághoz. A kérdés a törvényes bíróhoz való jog alapvető jelentőségű kérdését érintette. Mi kezdettől fogva azt javasoltuk, hogy ne az Országos Bírósági Hivatal elnöke, hanem a Kúria jogosítványa legyen ez, mint ahogy a rendes ügymenetben az eljárási törvények adta szabályozási keretben a Kúria az, aki végső soron kijelöl. Javaslatunk nem került elfogadásra, annak ellenére, hogy a nemzetközi bíróság, határozataiból már akkor kiolvasható volt, hogy a törvényes bírón kívüli másik bíróhoz, bírósághoz való ügy áttétel akkor lehet legitim, ha az a bírósági szervezeten belül történik. A szabályozás utóélete mindenki előtt ismert.

Ez csak egy példa, de számtalan ilyen példa volt, ami az OBT jogállását, egyetértési, illetve véleményezési jogát illeti és még a mai napig vitatható a szabályozás, illetve számtalan szabályozatlan kérdés van. Ezekkel a kérdésekkel foglalkozik a PTE jogi karának az IM-mel közös kutatási programjában készült tanulmány kötet is, amelyben társszerző voltam. Úgy vélem, hogy az elmúlt nyolc év alatt elegendő tapasztalat gyűlt össze ahhoz, hogy megtörténjen a Bszi. és a Bjt. felülvizsgálata és módosítása a bírói öngazgatás erősítése érdekében.

Egy kicsit maradva a bírósági öngazgatásnál, annak legitimációjánál – érintve a bírói függetlenséget is –, mi a véleménye a közelmúlt azon döntéseiről, melynek eredményeként alkotmánybíró nevezhető ki kúriai bíróvá? Ez a helyzet válhat-e olyan tényezővé, amely veszélyt jelent akár a bírói függetlenségre is? Ezesetben az országgyűlés által választott alkotmánybírói státusból, akár rendes bírósági gyakorlat nélkül kerülhet sor kinevezésekre. Mi a véleménye ezekről a kinevezésekről?

Véleményem szerint meglehetősen vitatható a szabályozás.

Az elnöksége időszakából tudna-e arra példát mondani, hogy mi volt a legnehezebb, amivel meg kellett küzdenie, mi volt kihívás az Ön számára, és annak mi lett az eredménye?

Sok kihívás volt, a legnagyobb kihívást mindig az jelentette, ha belső támadások ellen kellett megvédeni az egyesületet. Az utóbbi egy-két évben megkezdődött a központi igazgatásnak az egyesület elleni támadása, aminek voltak előzményei, ugyanis az egyesület meglehetősen kemény kritikákat fogalmazott meg az OBH elnökének bizonyos szabályzataival, intézkedéseivel szemben, lásd például az integritás szabályzatot. Az integritás szabályzatot 2015-ben véleményezte az egyesület egy választmányi ülésén, amely vélemény megjelent a sajtóban is. Az integritási szabályzatot a választmány elfogadhatatlannak tartotta, azzal szemben alkotmányossági aggályokat is megfogalmazott, különösen azért, mert a kétharmados törvényekben foglalt kötelezettségeken és elvárásokon túlmenő, tehát szigorúbb elvárásokat támasztott a bírakkal szemben. Az integritási szabályzat végül is nem is állta ki az Alkotmánybíróság próbáját, de hál istennek mára már a jelentősége is meglehetősen csökkent.

Mi az, amire az elnöki munkásságából, az egyesületi tevékenységéből szívesen emlékszik vissza?

Gyakorlatilag mindenre szívesen emlékezem, még a negatív dolgokra is. Ki kell emelnem a választmányi ülések őszinte légkörét, ahol mód és lehetőség volt arra, hogy az ország minden részéből összegyűlve tényleg megismerhessük, hogy hol mi a probléma, és sikerült sokszor kikristályosítani olyan elképzeléseket, amik előre mutatóak voltak és az egész bírói kar érdekét szolgálták.

Meg kell emlékezni az egyesület által alkotott etikai szabályzatról, valamint a felállított etikai bizottság munkájáról, melynek döntései időtállóan bizonyultak és súlya volt a bírák szemében. A mai napig sokszor hivatkoznak még ezekre a döntésekre, amelyek egyfajta zsinórmértéket állítanak fel, a tekintetben, hogy mik azok a magatartások, amik nem méltóak egy bírónak a magánéletben, munkában.

További kiemelkedő eredménynek tartom a bírósági dolgozók legnagyobb seregszemléjének, a bírósági sportnapoknak a felélesztését, és rendszeressé tételét.

Ugyancsak eredményként tekintek az egyesület által kidolgozott életpálya modellre is, amely alapját képezheti a további munkának.

Figyelemmel az egyesület mostani helyzetére, a jelenlegi viszonyrendszerben – gondolok itt a jelenlegi igazgatási és kormányzati rendszerre – hogyan látja az Egyesület feladatait? Mi lenne, vagy mi kellene, hogy legyen az iránya, célja, jövője?

Szerintem a jelenlegi helyzetben tovább kell folytatni – az anyagi megbecsülés további javítását szem előtt tartva – a munkát a bírói életpályamodell elfogadtatása tekintetében. Ezen túl azt gondolom, hogy fel kellene vállalni a létünket, mindennapi munkánkat meghatározó szervezeti és jogállási törvény eddigi tapasztalatainak összegzését és elképzeléseket kidolgozni a módosítások irányaira.

A másik, amit már említettem, hogy megpróbálni egyfajta segítséget nyújtani ahhoz, hogy megállítsuk a szakmai munka és az igazgatás összemosódását, mert ez rossz irányba viszi az igazságszolgáltatást, negatív hatással van a szakmai munka színvonalára. Úgy gondolom, hogy az igazgatásnak alá kell rendelődnie a magas színvonalú ítélezés kiszolgálásának, és nem fordítva. Mentessé kell tenni az igazságszolgáltatást minden olyan tevékenységtől, „pótcselekvéstől”, ami nem igazságszolgáltatás specifikus, sem a társadalmi megítélésünket nem segíti, sem a bírói kar megítélését nem befolyásolja pozitívan. A legnehezebb feladat pedig a politikával megértetni a harmadik hatalmi ág függetlenségének a lényegét. Nagyon rossz üzenete van ugyanis annak, amikor egy vezető politikus dicsér, vagy kritizál a médián keresztül bírói ítéleteket és döntéseket, különösen, ha azok nem jogerősek. Az pedig végképp nem megengedhető, hogy egyes bírákat állítsanak ily módon pellengérré.

Az ilyen megnyilvánulások a leginkább alkalmasak az igazságszolgáltatás függetlenségének az aláásására, és a társadalomnak, a közvéleménynek az igazságszolgáltatással szembeni befolyásolására. Tudom, hogy ennek kezelése nem egyszerű feladat, és nem csupán hazánkra jellemzőek az ilyen politikai töltetű nyilatkozatok, de bennünket nem tesz boldoggá, ha a szomszéd tyúkjá is megdöglük.

Az egyesületnek feladata-e, illetve mit tud az egyes bírónak nyújtani? Lehet-e az egyesület a szócsöve a szólásszabadságában valamilyen

mértékben korlátozott bírónak, vagy akár a nagyobb létszámú bírói karnak?

Szerintem minden további nélkül.

És adott esetben kell is?

Így van, kell is. Mind az egyesület, mind az igazgatás az ítélkező tevékenységünket hivatott szolgálni.

Összegzésként mi az a bölcsesség, élettapasztalat, amit útravalóul abba a bizonyos vándortarisznyába a fiatalabb bírótársainak bele tenne, ami már Önnek, mint esszencia megvan?

Egy biztos, amit vallok, hogy a bírói hivatás tudás és tapasztalat alapú szakma. A tudást még csak-csak meg lehet szerezni szorgalommal és megfelelő képességekkel rövidebb idő alatt is, de a tapasztalatot nem. Azt gondolom, hogy a mai fiatalokban ezt a felismerést kellene tudatosítani. Mondok egy rossz példát. Egy esztergályos, aki 22 éves korában megtanulja a szakmát, lehet, hogy 28 éves korában világbajnok esztergályos lesz, mert meg tudja szerezni a szükséges gyakorlatot 6 év alatt. Egy bíró bármilyen szorgalmas, akkor sem fogja tudni megszerezni egy-két év alatt azt a tapasztalatot, ami ahhoz szükséges, ami Juhász Andor fogalmai szerint a jó bírót jelenti. A problémát én a sok fiatal kollégának a türelmetlenségében látom, néhányan nem tudják kivárni a sorukat, sokan kívülről is láthatóan alig várják, hogy a néhány évvel idősebb kolléga tűnjön már el szervezetből. Hozzáteszem ez a jelenség, a mielőbbi „pozícióba” kerülés, napjainkban nem csak az igazságszolgáltatásra jellemző, hanem az élet minden területén megfigyelhető.

A bírói hivatás sajátossága éppen abban rejlik, hogy nem hasonlítható össze más hivatásokkal, és sokkal tradicionálisabb bármely más szakmánál. Nyilván haladni kell a korrallal, különösen, ami a számítástechnika területét illeti, de látni kell, hogy az ítélkezésben egyik napról a másikra nem lehet nagy felfedezéseket tenni, egyik pillanatról a másikra nem lehet mindent gyökeresen megváltoztatni, mint esetleg más szakterületeken, például megtalálni a koronavírus vakcináját.

Van-e esetleg olyan téma, amit nem érintettünk és mindenképpen megosztana velünk?

A bírói egyesület céljainak megvalósításához azt kell elérnie, hogy nélkülözhetetlen és mellőzhetetlen tényező legyen az igazságszolgáltatás

területén. Olyan tényező maradjon, akinek a véleményére oda kell figyelni, legyen az politikus, legyen az szakma, legyen bármi más, akkor már be tudja tölteni a rendeltetését.

Ehhez tud-e süggni, ötletet adni?

Meg kell próbálni higgadtan és okosan „politizálni”.

Bennem még mindig kérdés a fiatalok megszólítása, erre van-e javaslata?

Azért nehéz a fiatalok megszólítása, mert nem biztos, hogy akarják, hogy megszólítsuk őket.

Akkor úgy szólítsuk meg, hogy ne vegyék észre?

Igen, talán úgy, hogy ne vegyék észre, hogy az nekik szól, hiszen az egyesület az ő javukat is szolgálja.

Köszönöm szépen a beszélgetést, megtiszteltetés volt.

Én is köszönöm.

**Az Egyesület megjelenése a Bírák Lapjában és a sajtóban
2008-2018 között:**

Magyar Nemzet, 2009. június 5.

Magyar Bírói Egyesület - A demokratikus jogállam és az igazságszolgáltatás tekintélyének védelmében

2009.03.26.Jogi Fórum / Magyar Bírói Egyesület

A Magyar Bírói Egyesület, mint a bírák túlnyomó többségét tömörítő érdekképviseleti szervezet, érdeklődéssel kíséri figyelemmel a hazánkban zajló társadalmi és gazdasági eseményeket, az egyes hatalmi ágak képviselőinek ezekhez kapcsolódó megnyilvánulásait.

[...] A Miniszterelnök Úrnak, mint a végrehajtó hatalom vezetőjének az idézett, valamint a közszolgálati televízió csatornáján megerősített, a bíróságok pártatlanságát megkérdőjelező, a bírósági eljárást - valamely politikai párt javára - részrehajlónak minősítő megalapozatlan és hangulatkeltő kijelentései alkalmasak a jogállam alapintézményei tekintélyének az aláásására. Ez a bíróságok elleni nyílt támadásnak is tekinthető és az egy demokratikus jogállamban megengedhetetlen.

Dr. Makai Lajos, a Magyar Bírói Egyesület Elnöke

Költségvetési megszorítások 2010 - Magyar Bírói Egyesület: veszélyben a bíróságok működése

2009.12. 8.MTI

A bíróságok jövő évi költségvetésében 3-4 milliárd forintos hiány prognosztizálható, ez pedig a bíróságok működőképességét veszélyezteti - közölte a Magyar Bírói Egyesület hétfőn.

A szervezet közleményében azt írta, hogy a testület aggodalmát fejezi ki a bíróságok 2010. évi költségvetési támogatási összegének megállapítása miatt. Emlékeztettek rá, hogy **a magyar igazságszolgáltatás költségvetése 2007 óta nominális mértékében stagnál, reálértékben folyamatosan csökken, ugyanakkor a bíróságokra háruló, az egyre növekvő új feladatok ellátásával járó többletköltségek nem tükröződnek a költségvetésben [...]**

"A harmadik hatalmi ág jogállami szerepének ilyen módon történő 'leértékelése' ellentétes a demokratikus társadalmakban működő igazságszolgáltatásra vonatkozó nemzetközi dokumentumokban megfogalmazott követelményekkel is."

[...] A költségvetés bírósági fejezetének támogatási előirányzata jövőre 1,93 milliárd forinttal csökken az ideihez képest, ez a munkaadókat terhelő járulékok változásából adódik - írta múlt keddi közleményében az Országos Igazságszolgáltatási Tanács hivatala. Idén 66,8 milliárd volt a bíróságok költségvetési támogatása, jövőre 64,9 milliárd lesz. [...]

A Bírák Lapjának utolsóként megjelent XIX. évfolyamának

2009/1. számából.

Tisztelt Olvasó!

A Magyar Bírói Egyesület 2008 decemberében megújult vezetése és a választmánya is állást foglalt az egyesület tájékoztatási tevékenységének megújítása mellett. Az információcsere felgyorsítása, az aktuális események megvitatása jegyében határozott az egyesület honlapjának létrehozásáról, megtartva azonban a tájékoztatásnak a korábbi – írott sajtó útján történő – formáját is.

[...]

Dr. Szabó Mária
főszerkesztő

Tisztelt Bírótársaim!

„A Bírák Lapjának akkor és addig van jövője, ha és ameddig a magyar bírák közlési igénye és olvasási szándéka életben tartja”- írta dr. Horeczky Károly a Magyar Bírói Egyesület egykori elnöke az egyesület 1991-ben megjelent folyóiratának első számában. Az eltelt közel két évtizedben a kommunikáció olyan forradalmi változáson ment át, ami alapjaiban megváltoztatta a gondolatok, információk közvetítéséről, közléséről vallott felfogásunkat. Az információáramlás, információcsere jól megszokott papír alapú formáit egyik pillanatról a másikra felváltotta az internetes kommunikáció, az elektronikus levelezés. A változások indukálta igények szem előtt tartásával létrehoztuk egyesületünk honlapját, ami azonban meggyőződésünk szerint nem pótolhatja a leghagyományosabb gondolatközlési módot: az írott sajtót.

[...]

Dr. Makai Lajos
a Magyar Bírói Egyesület elnöke

Az Egyesület induló honlapjának ajánlója a Bírák Lapjában.

Tisztelt Olvasó!

Az alábbiakban a Magyar Bírói Egyesület honlapján (www.mabie.hu), az ott megjelent rovatokból tallózok – ajánlva annak megtekintését minden érdeklődőnek.

[...]

4. „Cikkek, tanulmányok” rovatból:

a. A nyugdíjas bíró és a bíróságok (Dr. Csiba Tibor): Bírónak lenni hivatás, és ezen a nyugdíjkorhatár elérése sem változtat. A környezete szemében a bíró civilben is, nyugállományba vonulása után is bíró marad (bármennyire is igyekszik elválasztani egymástól a magánéletet és a szakmát), a bírói hatalom és a bíróság intézményének megtestesítője, és ezért továbbra is felelősséggel tartozik. Viselkedésével, állásfoglalásával – magánemberként ugyan – de a bíróságot képviseli. Ennek a sajátos „kint is – bent is”- helyzetnek a szereplőjeként sajátjának érzi a bíróságok működését illető kritikát, és keresi civilként az utakat a jobb kommunikációra, a bíróságok szélesebb társadalmi elfogadtatására, az intézmény emberközeli tételére.

Dr. Csiba Tibor felteszi továbbá a kérdést, több évtizedes tapasztalatukkal, és gyakorlati szakmai tudásukkal mely területeken és milyen módon járulhatnak hozzá a nyugdíjas bírák a bíróságok és fiatalabb kollégáik munkájához.

b. Kahler Frigyes: Néhány gondolat egy vita anyagának olvasása közben: Dr. Kahler Frigyes véleményt nyilvánít az érdekérvényesítés kérdésében, az Uttó-Ujkéri vitához kapcsolódva. Hozzászólásában rátér arra, miért is tehetetlen az érdekérvényesítés, miért tarthatatlan a bíróságok állapota és a munka körülményei. Hogy a pénzüvilágnak, amely az országot irányítja, olykor érdekében áll ellehetetleníteni az igazságszolgáltatás, mint harmadik hatalmi ág működését, és ez a bíróságokat érő támadások és azok tekintélyrombolása terén egyre szembeötlőbb. Következtetése, hogy a végrehajtó hatalomnak végül be kell látnia, hogy – bár pillanatnyi érdeke gyakran máshogy kívánja –, hosszú távon mégis a bíróságok kiegyensúlyozott működésére van szüksége. Ha pedig ennek érdekében nemzetközi szervezethez fordul az érdekképviselő, az nem szegény, hanem – lévén hogy tagjai vagyunk a szervezetnek – felsőbb fórumhoz fordulás, és az egyik járható hivatalos út.

(2009/1.szám)

A Magyar Bírói Egyesület Kecskeméten 2009. március 12-14. napján megtartott választmánya módosította az egyesület alapszabályát, elfogadta „cselekvési programját”, megválasztotta az Országos Bírói Etikai Tanács tagjait és szakbizottságokat hozott létre. Részletek a Bírák Lapjából.

I. A Magyar Bírói Egyesület módosított alapszabálya¹

Általános rendelkezések

1.§. Az Egyesület neve: Magyar Bírói Egyesület (a továbbiakban: Egyesület)
Székhelye: **Budapest XII. Tóth Lőrinc u. 6. (Magyar Bíróképző Akadémia)**

¹ Dőlt betűvel a módosított szöveg

II. A Magyar Bírói Egyesület cselekvési programja

3./ Az érdekképviselő körében a MBE-nek túl kell lépni a depolitizáltság korlátján, ugyanis az egyes társadalmi csoportok – így a bírák – érdekeinek érvényesülése azon múlik, hogy a politikai döntést hozó tényezők mennyiben veszik azokat figyelembe. Ehhez pedig az szükséges, hogy a döntésben kompetens hatalmi elemekkel megismertessük az igazságszolgáltatás helyzetét, megoldásra váró problémáit. Ma már nem elegendő, sőt szinte reménytelen levelezés útján felhívni magunkra a figyelmet, várva a döntéshozók jóakarátát. Miután a politikai döntések többnyire a parlamenti frakciókban illetve bizottságokban fogalmazódnak meg, a politikai tevékenység tilalmazottságára hivatkozással nem zárkozhatunk el a politikai tényezőkkel való kapcsolattartástól, illetve lobbitevékenységtől.

VI. Bírói életpálya

A jelenlegi társadalmi és gazdasági viszonyok között a MBE illetve az OIT által kidolgozott életpálya koncepció eredeti formájában eredménnyel nem képviselhető.

Ezért meg kell határozni azokat a prioritásokat, amelyek fontosságuk miatt nem adhatók fel, illetve valamilyen eredménnyel kecsegtethetnek: négy új fizetési fokozat bevezetése, valorizáció, az uniós bírói bérekhez való közelítés a bírák „élethosszig tartó” gondoskodása anyagi alapjainak megteremtése

A MBE anyagi stabilitásának és függetlenségének megvalósítása érdekében szorgalmazza a „Bírák az igazságszolgáltatásért” alapítvány létrehozását, amelynek fő céljai között a MBE szakmai, sport és egyéb rendezvényeinek a támogatása, az önhibájukból hivatásukat feladni kényszerülő, szociálisan rászoruló bírák anyagi támogatása stb. szerepel. A MBE számít arra, hogy a jogszabályban meghatározott idő elteltével a bírák adójuk 1 %-át a közhasznú alapítványnak utalják. A MBE figyelmet fordít olyan pályázatok elnyerésére, melyek az alapszabályban megfogalmazott célok elérését segítik. Továbbra is indokolt a Pénzügyi- ellenőrzési szakbizottság működése.

Bejegyezték a

„Bírák az igazságszolgáltatásért” alapítványt

ALAPÍTÓ OKIRAT

Alulírott, mint alapító a jelen alapító okirattal a Polgári Törvénykönyvről szóló – többször módosított – 1959. évi IV. törvény 74/A-F. paragrafusaiban, valamint a Közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény rendelkezéseiben foglaltak alapján közérdekű célra, közhasznú tevékenység kifejtésére, jogi személyiséggel rendelkező, közhasznú szervezetnek minősülő alapítványt hozok létre az alábbi feltételek szerint:

- 1. Az Alapítvány neve:** „Bírák az Igazságszolgáltatásért” Alapítvány
- 2. Az Alapítvány székhelye:** 1122 Budapest, Tóth Lőrinc u.6.
- 3. Az Alapítvány jogállása:** Az Alapítvány önálló jogi személy, közhasznú szervezet.
- 4. Az Alapítvány időtartama:** Az Alapítvány határozatlan időre jön létre.
- 5. Az Alapítvány tartós közérdekű céljai és az ezek megvalósítása érdekében kifejtett tevékenysége: [...]**

Az alapító dr. Horváth Ibolya a Legfelsőbb Bíróság bírójája

Rövid szemelvények a Magyar Bírói Egyesület fennállásának 20. évfordulója alkalmából Pécsen 2010. október 15-én rendezett emlékülésen elhangzott előadások szerkesztett változatából:

Részletek dr. Makai Lajosnak, a Magyar Bírói Egyesület elnökének ünnepi beszédéből

„[...] Elmaradásunk a bírói bérek tekintetében Európában és az Európai Unióban látványos, hisz az unióban a kezdő bírói nettóbérrel a 27 államból a 24. helyet, míg az Európa Tanács 47 tagállama közül a 34. helyet foglaljuk el.

Itt kell megjegyezni, hogy az igazságszolgáltatási fejezet költségvetése is évek óta elmarad attól a szinttől, ami a zökkenőmentes működéshez szükséges lenne. Az igazságügy költségvetésének elégtelensége miatti aggodalmunkat az elmúlt évben külön nyilatkozatban is kifejeztük.

Régi igényként jelentkezik, hogy a nyugdíjas korhatárt elért bírák tényleges nyugállományba vonulásuk esetén megfelelő anyagi ellátásban részesüljenek. Jelenlegi nyugdíjuk ugyanis az utolsó havi nettó bérük 30%, vagy alig valamivel több.”

„[...] Már az egyesület megalakulását követő években felmerült a bírói etikai kódex megalkotásának az igénye. A kódex elfogadását a magyar bírói kar jelentős része szükségesnek tartotta, azt több éves munkálkodást és több tervezet elkészültét követően a Magyar Bírói Egyesület 2005. februárjában tartott választmányi ülésén elfogadta.”

„[...] 2005-ben az egyesület kezdeményezésére sikerült feléleszteni több mint két évtizedes álmából az egykori igazságügyi sportnapokat, ami a résztvevők sikertörténetként értékelték. A magyar bírói kar legnagyobb és legnépszerűbb seregszemléjévé vált sportrendezvényén az elmúlt évben immáron harmadszor mérte össze sport tudását több-száz bíró, bírósági dolgozó.”

„[...] Ugyancsak cselekvési programunkban foglalmaztuk meg igényünket a legfelsőbb igazgatási szervvel való együttműködés szorosabbá tételére, utalva ennek szabályozatlanságára, hiányolva jogszabályi kereteit.”

„[...] Úgy gondoljuk, hogy egyesületünk alkalmas arra, hogy a magyar bírák érdekeit felismerje és képviselje, és ezáltal hatékony tényező legyen alapvető egyesületi célunk megvalósításában: *a bíráskodás alkotmányos rangjával összhangban lévő erkölcsi és anyagi elismerés elérésében.*

A reformok továbbvitelében egyesületünk felajánlja segítségét és együttműködését az igazságszolgáltatás legfelsőbb igazgatási szervének és az igazságügyi kormányzatnak.”

***Részlet Dr. Baka Andrásnak, az Országos Igazságszolgáltatási Tanácsnak,
és a Legfelsőbb Bíróság elnökének az előadásából***

„[...] Azt kell mondanom tehát, hogy az egyesület természetes segítője lehet olyan folyamatoknak, amelyek ma - és itt térek rá a tulajdonképpeni témára -, a bírósági szervezeteket foglalkoztatják. Amikor a múlt évben hivatalba léptem és megvitatta az országgyűlés azt a programot, amit végül is alkalmasnak talált és elfogadott, akkor a program nehézsége abban állt, hogy tulajdonképpen a választások előtt voltunk. Tehát egy fél év, majdnem egy év telt el azóta, ami azt igazolta, hogy minden változáshoz, ami a bírói szervezetben szükséges jogalkotás kell, minden változásnak a jogalkotás az alapja, és ha nincs a 2/3-

os törvények módosítására akarat és erő, szándék és lehetőség, akkor a módosítás illuzórikus, minden elképzelés mellett.”

„[...] Tehát én azt gondolom, feltételezésem, hogy a bírósági öngazgatás egy megőrzendő érték azzal együtt, hogy a bírósági öngazgatásnak az nem feltétele, hogy abban a formájában valósuljon meg, amely formájában 1997-ben létrehozták. 13 év telt el, 13 év után látnunk kell ennek a rendszernek a hibáit, látnunk kell ennek a rendszernek a problémáit, és amikor ezt az öngazgatási rendszert megújítjuk, ezeket a problémákat orvosolni kell, ezekre választ, törvényalkotási választ kell keresni.”

„[...] A költségvetési javaslatot, a Nemzetgazdasági Minisztérium költségvetési javaslatát a múlt héten, pénteken kaptuk meg. Ez a javaslat 63,9 milliárd, tehát egy milliárd forinttal kevesebb, mint a 2010-es javaslat. A tárgyalások megkezdődtek és tulajdonképpen szakértői vezetői szinten folyó tárgyalások eredményeképpen bizonyos eredményeket elértünk. Jelenleg körülbelül 1 milliárd forint hiányzik a bírósági szervezet minimális költségvetéséből, és ebben nincsenek benne a régóta meglévő akut problémáink, a régóta meglévő életveszélyes és elégtelen épületeink; a Pest Megyei Bíróság, a Debreceni Városi Bíróság, és még folytathatnák a sort, hogy melyik épületek és milyen elégtelen munkafeltételek vannak a bírósági szervezetben.”

„[...] Közös az érdek, ez az a pillanat, amikor a bírósági szervezet bizonyos értelemben válaszúthoz érkezett, magunknak is be kell bizonyítani, hogy az öngazgatási rendszer működőképes, olyan szisztémával, amely ezt a rendszert ütőképesebbé, hatékonyabbá, nyitottabbá, számonkérhetőbbé teszi.”

Az Egyesület választmánya 2014. november 21-22. napján Szegeden megtartott ülésén döntött a Grecsák Károly-díj megalapításáról, elfogadta a kiegészítési szabályzatot. Részlet a választmány határozatából.

„Dr. Grecsák Károly Emlékérem” elismerés

alapításáról

Preambulum

A Magyar Bírói Egyesület jogelődjének tekinti az 1907. október 20. napján megalakult Országos Bírói és Ügyészi Egyesületet és méltóképp kívánja megőrizni első elnökének, dr. Grecsák Károly kúriai bírónak az emlékezetét. A Magyar Bírói Egyesület alapszabályában jogelődjéhez hasonlóan fogalmazta meg az egyesület célját: „a bírói függetlenség védelme, a bírói jogalkalmazás színvonalának és feltételeinek fejlesztésével a jogállamiság teljesebbé tétele, a bírói hivatás megfelelő társadalmi elismertetése, erősítése, a bírák élet- és munkakörülményeinek folyamatos javítása, a bírói igazgatási és önkormányzati testületek hatékony és demokratikus működésének támogatása, fejlesztése.”

Az egyesület az alapszabályában megfogalmazott célok megvalósítása érdekében végzett kiemelkedő tevékenységet elismeréssel kívánja jutalmazni.

1. §

A Magyar Bírói Egyesület Országos Választmánya „*Dr. Grecsák Károly Emlékérem*”-elnevezéssel elismerést alapít.

2. §

Az emlékérem a Magyar Bírói Egyesület azon bíró tagjának adományozható, aki az egyesület munkájában hosszú időn át kimagasló tevékenységet végzett, a névadó szellemiségéhez méltó életpályájával és munkásságával hozzájárult az egyesület céljainak magvalósításához, az egyesület elismertségét gyarapította és arra érdemes.

3. §

Az emlékéremből évente egy adható, az elismerés nyugállományba vonult tagnak, kivételesen elhunyt személynek is odaítélhető.

Az eddigi kitüntetettek:

2014-ben dr. Hóka József

**2015-ben Szinessyné dr. Bardócz
Krisztina**

2016-ban dr. Közler Ferenc

2018-ben dr. Magyar Károly (Az Alapítók egyikeként készült visszaemlékezését korábban olvashattuk.)

2020-ban hárman kapták meg a díjat, közöttük dr. Makai Lajos (Vele, mint az Egyesület elnökével készült interjút korábban olvashattuk.)

**2020-ban Körmentiné dr. Szabó
Katalin**

2020-ban dr. Szabó Mária

Megalakult az Igazságügyi Egyeztető Fórum

2010.04.19.Jogi Fórum / Magyar Bírói Egyesület

Megalakult az igazságszolgáltatásban dolgozó érdekvédelmi, érdekképviselési, illetve kamarai szervezetei vezetőit tömörítő Igazságügyi Egyeztető Fórum - közölte a szervezet létrehozását kezdeményező Magyar Bírói Egyesület elnöke hétfőn.

[...] A fórum résztvevői aggodalmuknak adtak hangot a jogalkotás színvonalának folyamatos csökkenése miatt, ami egyre gyakrabban megoldhatatlan feladat elé állítja a jogalkalmazókat - áll az egyesület elnökének közleményében.

A Magyar Bírói Egyesület közleménye

2011.04.19.MTI

A Magyar Bírói Egyesület elnöksége az alaptörvény elfogadása után a bírák nyugdíjazásával kapcsolatban közleményt adott ki.

A Magyar Bírói Egyesület korábbi álláspontját fenntartja, de tényként kezeli, hogy az országgyűlés elfogadta az alaptörvényt.

Álláspontja szerint a bírói nyugdíjkorhatár tekintetében bekövetkező változások hatályba lépéséhez, és az ezt követően szükségessé váló intézkedések megtételéhez olyan **átmeneti rendelkezések meghozatala szükséges**, amelyek biztosítják az igazságszolgáltatás további zavartalan működését és orvosolják a bírói kar egy részét érintő hátrányos intézkedéseket. [...] A Magyar Bírói Egyesület meggyőződése szerint a nyugdíj korhatárra vonatkozó új, immár alaptörvényi szintű rendelkezések - a nyugállományba vonuló bírák méltányolható érdekeinek figyelembevételével - **csak akkor garantálják a nemzetközileg elfogadott és irányadó ajánlások érvényesülését, ha a nyugdíjba kényszerülő bírák megfelelő egzisztenciális védelemben részesülnek.**

A nyugdíjkorhatár csökkenése a bírói karban **generációváltást is eredményez**. A színvonalas és hatékony igazságszolgáltatás megköveteli, hogy a legkiválóbb jogászok válasszák élethivatásul a bírói pályát, ami indokolttá teszi a titkári és a bírói életpálya felülvizsgálatát is. A Magyar Bírói Egyesület - alapszabályában foglalt kötelezettsége alapján - **a bírák érdekében igényli a bírák helyzetét érintő jogszabályok – így a sarkalatos törvények – véleményezésében történő részvételét.**

Budapest, 2011. április 18. napján

Újraszabályozná a bírák jogállását a Magyar Bírói Egyesület

2011.09. 8.MTI

A bírák jogállásáról, valamint a bírósági szervezetről és igazgatásáról szóló javaslatokat juttatott el a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumnak a Magyar Bírói Egyesület (Mabie).

Az egyesület honlapján is közzétett téziseknek a bírósági szervezetre vonatkozó része azt elemzi, hogy ma az igazságszolgáltatásban az ítéletáblákon folyik a legidőszerűbb ítélezés. Megállapítják azt is, hogy az ítéletáblák kapacitása - a Fővárosi Ítéletábla kivételével - nem kellőképpen kihasznált. A háromszintű bírósági rendszerhez való visszatérés azonban szerintük a helyi és a megyei bíróságokat annyira leterhelné, hogy az újra ellehetetlenítené – különösen a központi régióban – az "időszerű ítélezés belátható időn belüli elérését". Ezért azt javasolják, hogy maradjon meg a jelenlegi szervezeti rendszer, és a hatásköri, illetékességi szabályok megfelelő módosításával, a hatáskörök ésszerűbb megosztásával alakítsák ki az arányos munkaterheket.

A felülvizsgálati eljárás szabályait az egyesület úgy módosítaná, hogy a legfőbb bírói testület jogegységesítő, elvi irányító szerepe erősödjön, konkrét ítélezési tevékenysége pedig szűküljön.

A Mabit elkülönült közigazgatási bíróságokat javasol, amelyeket összevonnának a munkaügyi bíróságokkal. [...]

Az egyesület szerint az **önigazgatási modell meglévő formájában nem alkalmas a megújulásra**, a bevezetőben megfogalmazott célok végrehajtására. Ezért az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (OIT) legfontosabb hatásköreinek a tanács elnökére történő átruházását, az **egyszemélyi felelősség** előtérbe helyezését preferálják. Ezzel gyakorlatilag a tanács lényeges jogkörei kiürülnek, tanácsadó testületté válik - teszik hozzá. [...] Javasolják, hogy **a legfelsőbb szintű igazgatási feladatok ellátására állítsanak fel egy országos hatáskörű hivatalt**, amelynek bíró vezetőjét a parlament választja és a parlamentnek tartozik felelősséggel. A hivatal vezetője döntene a bírósági vezetők kinevezéséről és gyakorolná a felügyeletet igazgatási tevékenységük feletti. Az egyszemélyi vezető döntéseit egy bíróból álló választott testület kontrollálná. [...]

A Mabit [...] **stratégiai partnerségi megállapodást kötött a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériummal**, amelynek értelmében a felek a bírák jogállásáról és a bírósági szervezetről szóló jogszabályok előkészítésében, módosításában és felülvizsgálatában együttműködnek. [...]

Magyar Hírlap, 2011. szeptember 6.

ÚJRASZABNÁK AZ ÖNIGAZGATÁSI MODELLT ÉS BAKA STÁTUSÁT
Erős bírói kritika

„Az öngazgatási modell meglévő formájában nem alkalmas a megújulásra. A legutóbbi jogszabály-módosítások az egyszemélyi felelősség előtérbe helyezését preferálják, ezzel gyakorlatilag a tanács lényeges jogkörei kiürültek, tanácsadó testületté vált” – így vélekedik a Makai Lajos vezette, 1600 tagot számláló Magyar Bírói Egyesület (MBE). A Magyar Hírlap birtokába került munkaanyaguk szerint az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöke, Baka András egyszemélyi döntéshozóvá vált. Szerintük az OIT helyett országos hatáskörű hivatal alakulhatna, a parlament által megválasztott elnökkel, aki dönthetne például a bírák kinevezéséről is. Répássy Róbert igazságügyi államtitkár lapunknak megerősítette, hogy ismeri a szóban forgó dokumentumot. [belföld, álláspont 3. oldal](#)

168 óra, 2012. augusztus 16.

Dr. Makai Lajos politikai elkötelezettségről, vérfrissítésről

► Elnök úr, a Magyar Bírói Egyesület politikailag elkötelezett, az Orbán-kormány politikáját szolgáló szervezet?

– Nem, de magát a kérdést sem értem. A bírói kar eleve nem lehet elkötelezett politikai szempontból, hiszen ezt a jogszabályok is tiltják. Más kérdés, hogy egy egyesület egyetért-e bizonyos kormányzati döntésekkel, vagy sem. Ám ha történetesen egyetért, az még nem jelent politikai hovatartozást.

Figyelő, 2012. szeptember 13.

Diszkriminatív és megalázó a bírák számára, lefokozásukat jelenti az, hogy 62 éves koruk után minden ésszerű ok nélkül le kell mondaniuk vezető tisztségeikről – nyilatkozta a Figyelőnek Makai Lajos, a Magyar Bírói Egyesület elnöke a parlament előtt lévő, bírakat érintő törvénymódosításról.

– Miután eltökélt törvényhozói akarat folytán sor került a bírói szolgálati jogviszony felső határának a leszállítására, üdvözlendő, hogy az eredeti 62 helyett 65 évben történt annak megállapítása. Az egyesület javaslata már másfél évvel ezelőtt is ez volt. Ugyanakkor ezt csak félmegoldásnak érzem, mert nem látom a bírák méltánytalanul alacsony nyugdíjának rendezésére irányuló törvényhozói szándékot.

Az államfőhöz fordult a Bírói Egyesület elnöke a bírák nyugdíjazása ügyében

2012.10.10.MTI

Áder János köztársasági elnöktől kért segítséget a bírák nyugdíjazása ügyében az Országgyűlés előtt folyamatban lévő alaptörvény- és törvénymódosításokkal kapcsolatban Makai Lajos, a Magyar Bírói Egyesület elnöke.

Makai Lajos keddi közleménye szerint *"levelében a Köztársasági Elnök támogatását kérte, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel támogassa az*

Országos Bírószági Hivatal (OBH) elnökének és a Magyar Bírói Egyesületnek a módosító javaslatait a törvényhozásban".

Az alaptörvény második módosításával kapcsolatban a kormány által benyújtott törvényjavaslatokhoz az OBH elnöke módosító javaslatokat terjesztett elő, amelyekkel a Magyar Bírói Egyesület is egyetértett. [...]

Makai Lajos kérte továbbá a jogellenes bírói szolgálati jogviszony megszüntetésének anyagi kompenzációjaként az átalány kártérítés törvényi szabályozásának megteremtését, továbbá a nyugdíjba vonuló bírácoknak a szolgálati pótlék bevezetését.

A kormány kedden visszavonta a bírác felső korhatárával kapcsolatos alkotmánymódosítást és a kapcsolódó igazságügyi tárgyú törvényeket. Répássy Róbert igazságügyi államtitkár azt mondta: a kormány mérlegelni szeretné az Országos Bírószági Hivatal és a legfőbb ügyész észrevételeit. [...]

A bírác elleni büntetőeljárások elbizonytalanítják a bírác kart - A Magyar Bírói Egyesület rendkívüli választmányi üléséről

2013.01. 3.Jogi Fórum / MTI

Az elmúlt időszakban nyilvánosságra került, bírácokat érintő büntetőeljárások aggodalommal töltik el a Magyar Bírói Egyesület (Mabie) tagjait, egyes eljárások elbizonytalanítják a bírác kart - közölte az egyesület szerdán.

"Az Országos Bírószági Hivatal elnöke által létrehozott integritás munkabizottság vezetőjének tájékoztatása szerint ezek az eljárások több ponton átláthatatlanok, szabályozatlanok, ami felveti a vonatkozó jogi szabályozás módosításának a szükségességét"- olvasható az egyesület közleményében, amely a december 14-15-én tartott rendkívüli választmányi ülésükön hozott döntésekről tájékoztatta szerdán.

Mint írták, a választmány elkötelezett amellett, hogy *"ne maradjon jogkövetkezmény nélkül a bírác (ügyészek) által elkövetett bármilyen jogsértés,*

azonban a bírósági szervezet, a bírák integritásának a védelme és megőrzése érdekében a felelősségre vonásnak átlátható eljárási rendben, az eljárási szabályok és határidők maradéktalan betartása mellett kell megtörténnie".

MABIE: A kormányfői kritika csorbíthatja a bíróságok iránti közbizalmat

2013.03.14.Jogi Fórum / MTI

"Magyarország miniszterelnöke parlamenti felszólalásában szokatlan módon súlyos szavakkal illette, botrányosnak nevezte azt a nem jogerős bírósági ítéletet, amely hatályon kívül helyezte a gázárak hatósági árának megállapítására vonatkozó, jogszabályba ütköző közigazgatási határozatot"- áll a Mabie közleményében, amely a miniszterelnök parlamentben elhangzott kritikájára reagál. [...]

Darák: A szilárd bírói öntudat szolgál, nem kiszolgál - Fogalmazókat, titkárokat, bírákat és bírósági vezetőket köszöntöttek az OBH-n

2013.12. 5.Jogi Fórum / MTI

A Kúria elnöke szerint fel kell lépni minden olyan nyilatkozattal szemben, amely alkalmas arra, hogy az eljárások befolyásolásának látszatát keltse.

Darák Péter az újonnan kinevezett bírósági fogalmazók, titkárok, bírák és bírósági vezetők számára rendezett ünnepségen csütörtökön Budapesten leszögezte: a bírák nem utasíthatók, más hatalmi ágak képviselői pedig nem fogalmazhatnak meg elvárásokat velük szemben.

A főbíró hivatkozott a Magyar Bírói Egyesület szerda este kiadott közleményére, amely név nélkül, de egyértelműen Rogán Antalnak, a Fidesz frakcióvezetőjének keddi videonyilatkozatára utalt. Az egyesület szerint más hatalmi ágak képviselői nem fogalmazhatnak meg nem jogerős bírósági döntésekkel szemben elvárásokat. [...]

A jogalkotás során hasznosított bírói tapasztalatok - Stratégiai partnerség a bírói egyesület és az Igazságügyi Minisztérium között

2014.11.24.Jogi Fórum / MTI

Stratégiai partnerségi megállapodást kötött az Igazságügyi Minisztérium (IM) és a Magyar Bírói Egyesület (Mabie) a bírák jogállását és a bírósági szervezetet meghatározó jogszabályok előzetes véleményezéséről az egyesület választmányi ülésén Szegeden pénteken - közölték a felek.

[...] **Makai Lajos**, a Mabie - és a Pécsi Ítéltábla - elnöke elmondta: az együttműködési megállapodás biztosítja a szervezet részvételét a bírákat érintő jogszabályok előkészítésben. A megállapodás véleményezési jogot és együttműködési kötelezettséget ír elő, amivel módot ad az egyesületnek arra, hogy kialakítsa és képviselje álláspontját. [...]

Az egyesület elnöke szerint a partnerségi megállapodás jó szolgálatot tehet például a bírói életpályamodell kialakítása során, amelyben egyebek mellett a bírói illetmény, előmenetel, képzés, egészségügyi ellátás és nyugdíjazás kérdéseit is szabályozzák majd.

Az egyesület pénteken kezdődött kétnapos választmányi ülésének napirendjén szerepelnek a jövő év elején életbe lépő bírói etikai kódexhez kapcsolódó kérdések is - ismertette Makai Lajos.

Bírói életpálya-modell - 10 éve jogos igény - OBH munkacsoport alakul egy új koncepció kialakítása érdekében

2015.03. 6.Jogi Fórum / OBH / MTI

2015. február 27-én, a MABIE-OBH közös szervezésében, az Országos Bírósági Hivatal aulájában került megrendezésre a bírói életpálya-modell konzultáció.

A rendezvényen **Makai Lajos**, a Magyar Bírói Egyesület elnöke köszöntőjében annak fontosságát hangsúlyozta, hogy mennyire fontos lenne minden pályakezdőnek, ha előre fel tudná mérni karrierjének alakulását. Kitért arra, hogy a fogalmazók, titkárok, a pályakezdő és a már gyakorlott bírák fizetése sem méltó hivatásukhoz. Az utolsó bérrendezésre 2004-ben került sor, és a bírói fizetések nem követték az inflációt sem. A MABIE elnöke elmondta, hogy a probléma nem egyedi: a német és a szlovák bírák egyaránt az Alkotmánybírósághoz fordultak a bérük rendezésének érdekében. Az elnök kiemelte, hogy a MABIE 2014 márciusában elfogadott egy koncepciót, amely versenyképes anyagi megbecsülést tenne lehetővé a bírák számára. [...]

Magyar Idők, 2016. november 26.

**VESZÉLYES ELVÁNDORLÁS
A BÍRÓSÁGOKON**

Szeptemberben az Egri Törvényszéken a teljes szabálysértési iroda – hat dolgozó – jelentette be egyszerre, hogy ötödével több pénzért egy multicéghez mennének árufeltöltőnek. Az Országos Bírósági Hivatal szerint aggasztó az igazságügyi dolgozók elvándorlása, különösen az, hogy egyre többen vállalnak másodállást, miközben a bíróságon végzett munka közben bizalmas adatokhoz férnek hozzá. Makai Lajos, a Magyar Bírói Egyesület elnöke szerint a bírói alapilletmény nyáron beígért, kétszer öt százalékos emelése sem segít igazán.

Dr. Oltai Judit Zsófia

a Pécsi Törvényszék tanácselnöke,

2018-tól a MABIE elnöke

„A múlttal csak két dolgot nem szabad tenni: elfelejteni és benne ragadni”

Az én elnökségem kezdetén a bírói kart még mindig a 2017. október 9-i (obstruált) OBT-póttagválasztó küldöttgyűlés és annak következményei foglalkoztatták. Ennek jól észlelhető jele volt az, hogy a MABIE választmányi tagjainak e témában kiadott közleménye mellett több mint 400 bíró fejezte ki tiltakozását, mely megnyilatkozásoknak –más fórum nem lévén– az Egyesület honlapja biztosított lehetőséget.

Ez volt az az időszak, amikor a bírák több ítélőtáblán és törvényszéken, összbírói értekezletek összehívását kezdeményezték az általuk megválasztott és az OBT-póttagválasztó küldöttgyűlésen részt vett küldöttek beszámoltatására. Itt sem tudtak véleményüknek hangot adni, mert az értekezleteket nem lehetett megtartani. Az érintett ítélőtáblai/törvényszéki elnökök ugyanis az értekezletek összehívását megtagadták, vagy összehívták ugyan, de megakadályozták, hogy annak keretei között érdemi eszmecsere alakuljon ki.

Azért tartottam ezt fontosnak mindenki emlékezetébe idézni, mert a közhangulatot, ezen belül az Egyesület életét is ezek az események határozták meg 2018. év végén. A bírák és az igazgatási vezetők, illetve a bírák egymás közötti feszültsége hatással volt ránk is. Az Egyesületet több támadás érte azért, mert az Alapszabályban írt kötelességét teljesítve, kiállt a bírói önkormányzatiság védelmében, azaz szorgalmazta az OBT póttagjainak

megválasztását. Támadták azért is, mert a „belső vitákat a nyilvánosság elé vitte”, azaz a honlapon megjelentek ezek a kritikus vélemények. Magyarozatként csak annyit fűznék hozzá: nem volt más fórumunk.

Az ösztűz azonban akkor zúdult az Egyesületre, amikor önálló illetményemelési javaslattal álltunk elő 2019 februárjában. Az OBH által kidolgozott, és a bíróság egységes álláspontjaként beterjeszteni kívánt javaslat valódi véleményezésére nem volt módunk. A BÉSZT (Bírói Életpálya Szakértői Testület) ugyanis 2018. nyara óta nem működött. A bírósági szervezet legnagyobb taglétszámú érdekképviselője más lehetőséget sem kapott arra, hogy a hosszú évek munkájával kidolgozott, és a bírói életpálya-modellben is megjelenített álláspontjának hangot adjon.

A MABIE ezzel vált „közellenséggé” a központi bírósági igazgatás szemében. A kötelezően megtartandó bírói fórumok és a vezetői értekezletek témája kiegészült azzal, hogy a „MABIE veszélyezteti az illetményemelést”, mert a véleményét nyilvánosságra hozza, és mert az önálló illetményemelési javaslatát az Igazságügyi Minisztériumnak is megküldte.

Egy egészen új kommunikációs módszer, az ún. elnöki levelek elterjedése is ehhez az időszakhoz köthető. Szokássá vált, hogy a törvényszéki/ítélőtáblai elnökök kisebb, majd egyre nagyobb csoportja nyílt levélben hozta nyilvánosságra a véleményét egy-egy kérdésben, azt a látszatot keltve, hogy „az általuk képviselt bírák” véleményét tolmácsolják. A hangzatos szólamokat tartalmazó levelek és a bírói fórumok a bírói lét mindennapjainak részévé váltak.

Az Egyesület életében meghatározó esemény volt, hogy az OBH 2019. február 11-én egyoldalúan, 15 napos határidővel felmondta az OITH (Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala) és a MABIE között 2009-ben megkötött helyiséghasználati megállapodást, amely lehetőséget biztosított arra, hogy az Egyesület székhelyeként a Magyar Igazságügyi Akadémia (ma Magyar Bíróképző Akadémia) legyen bejegyezve. A felmondással az Egyesület székhely nélkül maradt, és a rövid határidő alatt az új székhely megtalálása komoly nehézséget okozott. Már-már azt hittük, hogy a Vérmezőn kell választmányi ülést tartanunk.

Helyzetünket tovább súlyosbították az irányított és elvárt kilépések, a MABIE tagok listázása (amely miatt a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság bírságot is kiszabott az érintett törvényszékkal szemben), de a MABIE

létszáma arányaiban mégsem csökkent. Ebben az időszakban mutatkozott meg Egyesületünk összetartó ereje, és a közös akarat, hogy arcvesztés nélkül őrizzük meg az Egyesületet. Ebben nagy segítség volt a sok bátorító üzenet és beszélgetés, a nyilvánosság ereje, és az Európai Bírói Egyesület hathatós támogatása. A 2019 januárjában elfogadott „Ars poetikánkhöz” ragaszkodva, higgadtan, határozottan és hitelességünk megőrzésével tudtuk a feladatainkat ellátni.

E rendkívül nehéz időszak leginkább meghatározó eseményeiről és jelenségeiről két okból tartottam fontosnak szólni. Egyrészt azért, mert ez az év olyan tanulságokkal szolgált, amelyek a jövő bírái számára is hasznosíthatók lehetnek. Másrészt azért, mert az országos választmány 2019 novemberi ülésén nyilvánosan is megfogalmaztuk, hogy „a múlttal két dolgot nem szabad tenni: elfelejteni és benne ragadni”.

A MABIE és az egész bírói kar számára is nagy jelentőségű ülésről azért is kell külön szólnom, mert azon részt vett dr. Darák Péter, a Kúria elnöke, dr. Varga Judit igazságügyi miniszter, dr. Vasvári Csaba az OBT akkori elnöke, valamint az OBH elnöke helyett a Hivatal két elnökhelyettese. A meghívottak személye és az a tény, hogy a MABIE asztala adott teret a megbeszélésnek, reményt adott számunkra, hogy enyhülés következik. Az ülésen dr. Varga Judit igazságügyi minisztertől, dr. Vízkelety Mariann igazságügyi kapcsolatokért felelős államtitkártól és dr. Hajas Barnabás főosztályvezetőtől első kézből kaptunk tájékoztatást az IM által beterjesztett ún. salátatörvény rendelkezéseiről (később 2019. évi CXXVII.tv.), és megfogalmazhattuk a törvénytervezet egyes rendelkezéseivel kapcsolatos aggályainkat is.

Örömmel hallottuk azonban a tervezett bírói illetményemelés részleteiről tartott beszámolót, különösen azért, mert ez azt jelentette, hogy a MABIE a riogatás ellenére mégsem akadályozta meg a nagyon várt bérrendezést, ellenkezőleg, elképzeléseink visszaköszöttek a szabályozás elemeiben.

Az enyhülés folytatódásának jeleként a következő választmányi ülésen, 2020 januárjában az OBH frissen megválasztott elnöke, dr. Senyei György köszöntötte az országos választmány tagjait. Visszakaptuk a székhelyünket, újra lehetőséget kapunk a bírák érdekeit képviselni, sikeresen lezajlott az OBT póttagválasztó küldöttértekezlete, kiegészült az OBT, ismét összeülhetett a BÉSZT.

Az Egyesület életében ebben az évben kiemelkedő jelentőségű esemény volt, hogy a kemény munkánk gyümölcse beérett és a bíróság bejegyezte az új Alapszabályunkat³. Ezért 2019 az életben maradás, 2020 a törvényes és rendezett működés feltételei újra megteremtésének éve volt. A pandémia elmúltával, reményeim szerint a jövőre koncentrálnunk.

A MABIE alapításának 30. évfordulójára készített kiadványunk ezért sem lehet a borús gondolatok tárháza. Az Egyesület életét sem ezek határozták meg. Az események között is sok optimista kicsengésű fordulat akadt. A Töletek kapott felhatalmazás alapján joggal bízom abban, hogy az Egyesület végre ismét betölti tényleges szerepét a bírói karon belül, és képes lesz a hatékony érdekképviselőre az Alapszabályunk szerint és az ars poeticánk elvei mentén.

Hiszem, hogy ebben a munkában erőt meríthetünk a MABIE alapítóinak és korábbi elnökeinek felidézett gondolataiból, sikereiből és tévedéseiből. Tapasztalataik megismerése és a tanulságok levonása támogatja a munkánkat. Szent-Györgyi Albertet idézve: „Olyan lesz a jövő, mint amilyen a ma iskolája.”

A jövőről szólva a legfontosabb feladatunknak a MABIE új cselekvési programjának kidolgozását tartom, azaz annak az eldöntését, hogy a MABIE az érdekképviselői tevékenysége és a bírói függetlenség védelme érdekében merre haladjon, milyen eszközökkel éljen. Megbízásunkat erre kaptuk! Ezen belül fontosnak tartom, hogy ismét keressük a közös cselekvés lehetőségét a bírósági érdekképviselőkkel és szakmai szervezetekkel, valamint a Jogász Egylettel és más hivatás rendekkel. Az utánpótlásunk kinevelése is igen jelentős feladat, amelynek érdekében is elengedhetetlen a fogalmazók, titkárok megszólítása. Nem kevésbé fontos a bírósági nyugdíjasok és a nyugdíjas tagjaink problémáinak megoldása érdekében történő fellépés, illetve tudásuk, tapasztalataik megismerése és hasznosítása. A korábban általunk kidolgozott bírói életpálya-modell elemeit sem szabad elfelejtenünk. Tovább kell dolgoznunk azok érvényre juttatása, az életpálya "egységes szemléletének" megteremtése, és az új, a mai kor igényeinek megfelelő elemek kidolgozása érdekében. Keresnünk kell az együttműködés lehetőségét a bírósági igazgatással, mert az említett tervek nagy része csak velük együttműködve valósítható meg.

³ Elérhető: <https://www.mabic.hu/index.php/alapszabaly>

Az Országos Választmánynak kiemelt feladata van még a MABIE szervezeti és működési szabályzatának megalkotásában. Egy közös gondolkodást követően ki kell alakítani az álláspontját a bírói függetlenség tiszteletben tartása mellett a bírák megszólalási lehetőségeiről, azok fórumairól.

Ehhez kívánom útravalónak magunkkal vinni Jókai Anna gondolatait: „A múlt is létezik -valahol, egy más szférában – megcsonkíthatatlanul. Visszük a jövőbe magunkkal – de nem azért, hogy ismételjük, hanem hogy ne felejtsük, miért történhetett, ami velünk megtörtént.”

Megköszönöm az érdeklődést, és remélem, ha e jubileumi kiadványt elolvasták, azt nem csak a polcukon fogják megőrizni.

Pécssett, 2020. december

A Sportnapok története

Ép testben ép a bírói lélek
(megemlékező dr. Vajda Edit)

Az 1910-ben megalakult Bírói és Ügyészi Egyesület sportéletéről nem maradtak fenn írásos emlékeink, de az 1980-as években népszerű Területi Igazságügyi Sportnapok (TIS) rendezvényeiről az idősebb bírói korosztály legendákat mesél.

A „TIS-MIS” (Magyar Igazságügyi Sportnapok) becenéven emlegetett seregszemléket az Igazságügyi Minisztérium hívta életre és szervezte meg minden évben az igazságügyi dolgozók, az ügyvédek és a BV. Intézetek állománya számára. Férfi foci, női kézilabda, tenisz, úszás, asztalitenisz és sakk sportágakban.

Az évente lebonyolított területi versenyeket a megyei bíróságok rendezték, majd ezeket követte az országos megmérettetés. Mindig más helyszínen.

Szolnok például területi versenynek adott otthont a 80-as évek elején a festői Tiszaligetben:

(A képen dr. Nánási Illés volt Szolnok Megyei és dr. Heidrich Gábor volt Csongrád Megyei bírósági elnök büvöli a labdát.)

Bajnokságok helyszíne volt még a Tiszántúlon Kecskemét, Debrecen, Gyula.

A versenyek kiváló csapatépítő programnak bizonyultak, hiszen több igazságügyi hivatásrend képviselői találkoztak, illetve az egyes szervezetek tagjai a legfiatalabb kezdőtől, a magas rangú vezetőkig.

Az országos eseményen részt vett a szervező mindenkori igazságügyi miniszter és a BV Országos Parancsnoka is.

Az egyik országos döntőt 1985-ben Szegeden rendezték.

(A szolnoki csapat az 1985-ös sporttalálkozón.)

A versenyeken életre szóló barátságok, szerelmek szövődtek.

A sportpályán kívül az önfeledt szórakozás jegyében megesett egy-két meredek dolog is, amelyek a szájhagyomány útján fennmaradva nagyon derült perceket szereztek a bírósági kötelékbe frissen bekerült fogalmazók számára is, a mélyen tisztelt, nagy tekintélyű instruktor bírák fiatalkori „sporteredményeiről”.

A rendszerváltással a bírói hivatásrend kikerült az igazságügyi tárca fennhatósága alól, létrejött az önigazgatás jegyében először az Országos Bírói Tanács, majd az Országos Igazságügyi Tanács. A bírói kar hosszú időre nélkülözte az országos sportrendezvény élményeit.

Az 1990. április 25-én újjá alakult Magyar Bírói Egyesület kezdeményezésére 2005-ben sikerült feléleszteni két évtizedes álmából az egykori igazságügyi sportnapokat, amit a résztvevők sikertörténetként értékelték. A magyar bírói kar legnagyobb és legnépszerűbb seregszemléjévé vált sportrendezvényén -a MABIE szervezésében- 2017-ig mérte össze sport tudását több száz bíró, bírósági dolgozó.

Az első Országos Bírói Sportnapoknak (OBS) 2005-ben Kecskemét adott otthont, ahol a Bács-Kiskun Megyei Bíróság vezetése és területi alapszervezete voltak a vendéglátók. Kispályás férfi labdarúgás, női kosárlabda, férfi-női egyéni, illetve vegyespáros tenisz és asztalitenisz, férfi-női egyéni és csapat sakk sportágakban mérték össze erejüket a megyénként szerveződött bírósági csapatok mintegy 450 részvevője.

(Dr. Lomniczi Zoltán, az OIT elnöke és dr. Bodóczki László, a Bács-Kiskun Megyei Bíróság elnöke a megnyitón.)

A második alkalommal –2007-ben – Debrecen volt a színhely. Itt a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a Debreceni Ítéltáblával közösen voltak a rendező házigazdák. A Magyar Bírói Egyesület immár profi szintű szervezése mellett a költségeket az Országos Igazságszolgáltatási Tanács állta 10 millió forintos keretet biztosítva a rendezvényre. A vetélkedőkre már 25 csapat jelentkezett, 678 fővel. Ez a létszám csak növekedett ez elkövetkező évek során.

A 2009-es sportnapokat Gödöllőn az egyetemi campus létesítményeiben rendezte meg az Egyesület -a Pest Megyei Bíróság közreműködésével-, olyan sikerrel, hogy ide szinte hazajártunk a következő években.

A Miskolci Egyetemváros is remek környezet volt 2011-ben, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság meg kiváló házigazda. A szívünk 2013-ban visszahúzott Gödöllőre. Itt zajlottak a sportnapok minden második év júliusának első hétvégéjén egészen 2017-ig.

Alig vártuk a péntek délben kezdődő megnyitót a csapatok felvonulásával, majd a rögtön megkezdődő összecsapásokat. Az este a lazulásé volt, de csak módjával mulattunk az Aulában, mivel szombaton reggel még a csoportfordulók második fele várt ránk. Szombaton délutánonként tetőfokára hágott a hangulat és a hőmérséklet az elődöntők, középdöntők és a döntő mérkőzések idején.

Este 20 órakor mindenki kimosakodva, szívét-lelkét díszbe öltöztetve érkezett az ünnepélyes díjátadó ünnepségre, majd átadta magát az önfeledt evés-ivástáncolásnak hajnalig. Vasárnap reggel kócosan, álmosan, de boldogan

búcsúzkodtunk a reggelinél a régi és új barátoktól azzal, hogy „jövőre (két év múlva), veletek, ugyanitt...”

(A Győri Törvényszék sokszoros kupagyőztes labdarúgó csapata 2017-ben Gödöllőn.)

A hagyomány folytatódott, de 2019-ben a MABIE már nem kapott szerepet az Országos Bírószági Sportnapok megrendezésében. Sportolói és szurkolói minőségében azonban részt vettek az egyesületi tagok a Miskolci Törvényszék által megszervezett seregszemlén, mert „The Show Must Go On”!

OBS – a MABIE kedves „gyermeke” volt, marad és lesz!

Volt egyszer egy OBS – nekrológ

(megemlékező dr. Hilbert Edit)

14 év nagyon hosszú idő... Ennyi idő alatt serdülő lesz egy újszülöttből, és - mint ezt már sokan átéltük – lassan kezd a szülők fejére nőni. A szülők pedig féltő gonddal figyelik önállósulását, aggódva, de büszkén.

A párhuzam távolinak tűnik, de mi, akik a Magyar Bírói Egyesületben az Országos Sportnapok 2005-ös (újja)születésén dolgoztunk, valamennyien saját „gyermekünként” tekintettünk rá. Visszatekintve az első, kecskeméti rendezvényre, elsőként az jut eszembe, ami semmit nem változott az elmúlt 14 évben: a hihetetlen győzni akarás és a küzdőszellem, ami áthatotta a mérkőzéseket. És az önfelelt mulatozás, közös éneklések, amivel a győztesek ünnepelték magukat és amivel a vesztesek felelték a kudarcot. Van, amire szerencsére kevésbé élesen emlékszem, azok a – ma már megmosolyogtató -

mozzanatok, amiből látszott, hogy mi nagyon is kezdő „szülők”, jelen helyzetben sportszervezők vagyunk még...

De a két-két év nagyon gyorsan elrepült. A szervezők gépezete olajozottan működött, már fél szavakból is értették egymást. Az év eleji hónapok már a szervezéssel teltek, nyár elején a sorsolások és a helyszínbejárás miatt találkoztak a csapatvezetők, aztán a sportolóknak már csak játszani és győzni kellett, a szurkolóknak pedig hozzátenni mindent a győzelemhez. A MABIE-ra már csak pár „apróbb” feladat várt: a teljesség igénye nélkül: gondoskodni szállásról, étkezésről, játéktermekről, eszközöktől, a játékvezetőkről, orvosról, esti programokól, parkolásról, térképekről a résztvevőknek...

A szervezői teamek a legnehezebb helyzeteket is higgadtan és úgy oldották meg, hogy a versenyzők és kísérők még azt sem vették észre, hogy gond lehetett valamivel. Csak a legbeavatottabbak tudták, hogy míg a sportolók és kísérők a banketton a díjakat és részvételüket ünnepelték, addig a MABIE vezetői és szervező társaik a számlákat egyeztetették, a rendezvény lezárásán dolgoztak.

De mit is tudhatunk magunk mögött számokban? A 14 év alatt, a 7 alkalommal megrendezett Országos Bírósági Sportnapokon összesen 3000-nél több bíró és bírósági dolgozó gazdagodott feledhetetlen percekkel, órákkal, napokkal. Nem csak a Magyar Bírói Egyesület tagjai, hiszen ez a rendezvény az egész bírósági szervezetet átfogta, sőt még családtagok, barátok is ott szurkoltak a versenypályák mellett.

A MABIE ismét nagy izgalommal készült 2019-ben a VIII. Országos Bírósági Sportnap rendezésére, az egyeztetések is megkezdődtek már...

Aztán történt valami (az OBH akkori elnöke – a MABIE bevonása nélkül – „meghívásos” pályázatot írt ki az Országos Sportnap megrendezésére, melynek nyertese a Miskolci Törvényszék lett), amitől hirtelen a professzionális sport világában érezhettük magunkat: a felnevelt tehetséges sportolóknra szemet vetett egy tőkeerős klub, mi pedig nevelőegyesületként figyelhetjük, hogy miként állja meg helyét a mi kis „sztárunk” az új közegben.

Olvastunk erről sokat (C. Ronaldo, Gera, Messi) de megélni mégis más... Az érzés ismert: féltő gonddal, szeretettel és nem kis büszkeséggel figyeljük „neveltünk” pályafutását. Megtanítottuk, amire kellett, biztosak vagyunk abban, hogy megáll a saját lábán, nem fog szégyent hozni ránk. Persze ott

leszünk, figyelünk és – még ha nem is mondja, hogy kellene – segíteni fogjuk, ahogy csak tudjuk.

Igen, fáj az elválás, még akkor is, ha bízunk benne, hogy nem végleges. Fáj az is, hogy úgy ment el egyik „sikerünk”, hogy a búcsúra sem volt lehetőség. Nem mondhatta azt azoknak, aki felnevelték, akik nagyon sokat tettek érte, hogy:

Kedves Makai Lajos, Turi Tamás, Boncz Bernadett Pécsről, és Glück Zsuzsanna, Bulla László Kecskemétről, kedves bírósági segítő kollégák, valamennyien

köszönjük Nektek

mindazt, amit tettetek az Országos Bírósági Sportnap „feltámasztásáért” és 14 éven át tartó sikeréért!

A Kiadó és a Szerkesztő köszönetet mond a jubileumi kiadvány elkészítésében résztvevő egyesületi tagoknak. Külön is köszönet illeti

Dr. Hilbert Editet

(tanácselnök, Budapest Környéki Törvényszék)

Dr. Kozlovszky Ágnes

(járásbíró, Debreceni Járásbíróság)

Nagyné dr. Tóth Ágnes

(bíró, Szolnoki Járásbíróság)

Dr. Németh Máriát

(kollégiumvezető, Zalaegerszegi Törvényszék)

Dr. Vajda Editet

(ítélőtáblai bíró, Győri Ítélőtábla)

közreműködésükért.